STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 11671

BAR MITSVAH DROSHES

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

בר מצוה דרשות

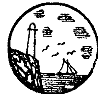
א זאמלונג פון

קאנפירמאציאנס רעדעס

אין העברעאיש, אידיש און ענגליש

אלע דינים און ברכות צו תפילין אויך ברכת
התורה וההפטרה.

דריטע פערבעסערטע און פערמעהרטע אויפלאגע

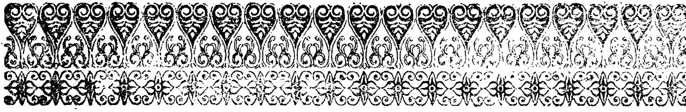
ארויסגעגעבען פון

ש. דרוקערמאַן'ס בוכהאַנדלונג

50 קאַנעל סטריט, נויאָרק

1921

אינהאַלט פערצייכנים

הִלְכוֹת תְּפִלִּין

א) מִצְוַת תְּפִלִּין הִיא מִצְוָה יְקָרָה מְאֹד. וּמִי שֶׁאֵינוֹ מֵנִיחַ תְּפִלִּין (יִשְׂרְאֵלִי מִבֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וָמַעְלָה) הֲרֵי הוּא בִּכְלַל פּוֹשֵׁעַ יִשְׂרָאֵל בְּגוּפוֹ.

ב) מִי שֶׁמֵּנִיחַ תְּפִלִּין פְּסוּלוֹת — לֹא לְבַד שֶׁאֵינוֹ מְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה, וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטוֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ, אֶלָּא שֶׁמְּבָרֵךְ כַּמָּה וְכַמָּה בְּרָכוֹת לְבַטָּלָה שֶׁזֶּהוּ עָוֹן גָּדוֹל מְאֹד.

ג) יְדַקְדֵּק אָדָם לִקְנוֹת תְּפִלִּין מִסּוֹפֵר מוּמְחֶה, וִירֵא שָׁמַיִם. וְכֵן רְצוּעוֹת מֵאִישׁ נֶאֱמָן שֶׁעִבֵּד אוֹתָן לְשֵׁם תְּפִלִּין מֵעוֹרוֹת טְהוֹרִים.

ד) הַתְּפִלִּין הֵן: בָּתִּים וּרְצוּעוֹת שֶׁל עוֹר צָבוּעַ שָׁחוֹר, וּבְתוֹךְ הַבָּתִּים מוּנָחוֹת אַרְבַּע פָּרָשׁוֹת הַתּוֹרָה: א) שְׁמַע ב) וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ ג) קַדֶּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר ד) וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ, וְהֵן נִכְתָּבוֹת עַל קְלָף לָבָן.

ה) יָנִיחַ שֶׁל יַד תְּחִלָּה, וּמְבָרֵךְ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְאַחַר כַּךְ יָנִיחַ שֶׁל רֹאשׁ וִיבָרֵךְ עַל מִצְוַת תְּפִלִּין, דִּכְתִיב וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ, ואח״כ: וְהָיוּ לְטוֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ.

ו) הַבְּרָכָה עַל שֶׁל יַד נֶאֱמֶרֶת קוֹדֶם שֶׁיְּהַדֵּק הַקֶּשֶׁר עַל הַזְּרֹעַ, וְעַל שֶׁל רֹאשׁ קוֹדֶם שֶׁיְּהַדֵּק עַל רֹאשׁוֹ.

ז) מְקוֹם הֲנָחַת תְּפִלִּין שֶׁל יַד, — הוּא בִּזְרֹעַ שְׂמֹאל בַּבָּשָׂר הַגָּבֹהַּ וְנוֹטֶה מְעַט לְצַד הַגּוּף, בְּאוֹפֶן שֶׁכְּשֶׁיָּכֹף הַזְּרֹעַ לְמַטָּה, — יִהְיֶה כְּנֶגֶד לִבּוֹ. וּמְקוֹם הֲנָחַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ — מִתְּחִלַּת עִקְּרֵי הַשֵּׂעָר בְּמִצְחוֹ וּלְמַעְלָה, וְצָרִיךְ כָּל הַבַּיִת לִהְיוֹת עַל הַשֵּׂעָר דַּוְקָא.

ח) אִטֵּר יַד יְמִינוֹ יָנִיחַ תְּפִלִּין שֶׁל יַד בִּזְרוֹעוֹ הַיְמָנִית.

ט) כְּשֶׁהִדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל יַד לִזְרוֹעוֹ, יִכְרוֹךְ הָרְצוּעָה עַל יָדוֹ שֶׁבַע כְּרִיכוֹת. ואח"כ יָנִיחַ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וְחוֹזֵר וְכוֹרֵךְ רְצוּעָה שֶׁל יַד סָבִיב לְאֶצְבַּע הָאֶמְצָעִית שָׁלֹשׁ כְּרִיכוֹת, וְיִכְרוֹךְ הָרְצוּעָה הָעוֹדֶפֶת סָבִיב לְכַף הַיָּד.

י) בֵּין הַתְּפִלִּין וּבֵין הַבָּשָׂר מְקוֹם הֲנָחַת הַתְּפִלִּין, אַל יְהִי שׁוּם דָּבָר חוֹצֵץ בֵּינֵיהֶם.

יא) אָסוּר לְהַפְסִיק בֵּין תְּפִלִּין ש"י לְשֶׁל רֹאשׁ, וַאֲפִילוּ לַעֲנוֹת אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא יִקְדְּשָׁה, וְאִם הִפְסִיק, חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ.

יב) מְנִיחִין אֶת הַתְּפִלִּין וּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶן מְעֻמָּד.

יג) יְכַוֵּן בַּהֲנָחָתָן שֶׁצִּוָּנוּ הקב"ה לְהָנִיחַ אַרְבַּע פָּרָשׁוֹת אֵלּוּ, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן יִחוּד שְׁמוֹ וִיצִיאַת מִצְרַיִם, כְּדֵי שֶׁנִּזְכּוֹר תָּמִיד נִסָּיו וְנִפְלְאוֹתָיו שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

יד) אֵין מְנִיחִין תְּפִלִּין בְּשַׁבָּת ויו"ט.

טו) יִנְהַג קְדֻשָּׁה בַּתְּפִלִּין: לֹא יִישַׁן בָּהֶן וְלֹא יֵלֵךְ בָּהֶן בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי; וְעַל כֵּן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֳלִי מֵעַיִם, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁמוֹר גּוּפוֹ נָקִי, — פָּטוּר מִתְּפִלִּין.

ט) תְּפִלִּין שׁ״י וש״ר, שְׁתֵּי מִצְוֹת הֵן וְאֵינָן מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ, שֶׁאִם אֵין לוֹ אֶלָּא אַחַת, אוֹ שֶׁמֵּחֲמַת אֵיזֶה אוֹנֶס אֵינוֹ יָכוֹל לְהָנִיחַ אֶלָּא אַחַת, מַנִּיחַ אַחַת; אִם מַנִּיחַ שׁ״י מְבָרֵךְ רַק לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְאִם מַנִּיחַ רַק ש״ר מְבָרֵךְ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְגַם עַל מִצְוַת תְּפִלִּין, וְאוֹמֵר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

י) יִזָּהֵר שֶׁתִּהְיֶינָה הָרְצוּעוֹת בְּצִדָּן הַשָּׁחוֹר לְחוּץ.

יח) אֵין לַחְלוֹץ אֶת הַתְּפִלִּין עַד אַחַר קְדֻשַּׁת וּבָא לְצִיּוֹן.

יט) חוֹלְצִין מְעֻמָּד: מֵסִיר אֶת הַכְּרִיכוֹת מִן הָאֶצְבַּע, וְחוֹלֵץ תְּחִלָּה שֶׁל רֹאשׁ ואח״כ חוֹלֵץ שֶׁל יָד.

כ) מִנְהַג חֲכָמִים לְנַשֵּׁק אֶת הַתְּפִלִּין בִּשְׁעַת הֲנָחָתָן וּבִשְׁעַת חֲלִיצָתָן.

סדר הנחת תפלין

Meditation before laying the תְּפִלִּין.

מנהג אשכנז לומר קודם הנחת תפלין נוסח זה:

לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ לְיַחֵד שֵׁם י״ה בו״ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנְנִי מְכַוֵּן בְּהַנָּחַת תְּפִלִּין לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי שֶׁצִּוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ וְהֵם אַרְבַּע פָּרְשִׁיּוֹת אֵלּוּ. שְׁמַע. וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ. קַדֶּשׁ. וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ. שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִחוּדוֹ וְאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בָּעוֹלָם, וְשֶׁנִּזְכּוֹר נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וַאֲשֶׁר לוֹ הַכֹּחַ וְהַמֶּמְשָׁלָה בָּעֶלְיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנוֹ. וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ עַל הַיָּד, לְזִכְרוֹן זְרוֹעַ הַנְּטוּיָה וְשֶׁהִיא נֶגֶד הַלֵּב לְשַׁעְבֵּד בָּזֶה תַּאֲוַת וּמַחְשְׁבוֹת לִבֵּנוּ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְעַל הָרֹאשׁ נֶגֶד הַמֹּחַ, שֶׁהַנְּשָׁמָה שֶׁבְּמוֹחִי עִם שְׁאָר חוּשַׁי וְכֹחוֹתַי כֻּלָּם יִהְיוּ מְשֻׁעְבָּדִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּמִשֶּׁפַע מִצְוַת תְּפִלִּין יִתְמַשֵּׁךְ עָלַי לִהְיוֹת לִי חַיִּים אֲרוּכִים וְשֶׁפַע קֹדֶשׁ וּמַחֲשָׁבוֹת

קְדוּשׁוֹת בְּלִי הִרְהוּר חֵטְא וְעָוֹן כְּלָל וְשֶׁלֹּא יְפַתֵּנוּ וְלֹא יִתְגָּרֶה בָנוּ יֵצֶר הָרָע וְיַנִּיחֵנוּ לַעֲבוֹד אֶת יְיָ כַּאֲשֶׁר עִם לְבָבֵנוּ. וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה מִצְוַת הֲנָחַת תְּפִלִּין לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ בְּכָל פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכַוָּנוֹתֶיהָ וְתַרְיַ״ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ אָמֵן סֶלָה:

On placing the Tephillah on the arm.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין:

On placing the Tephillah on the forehead.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת תְּפִלִּין:

ואח״כ יאמר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ומהדקה בראשו ויאמר:

וּמֵחָכְמָתְךָ אֵל עֶלְיוֹן תַּאֲצִיל עָלַי. וּמִבִּינָתְךָ תְּבִינֵנִי. וּבְחַסְדְּךָ תַּגְדִּיל עָלַי וּבִגְבוּרָתְךָ תַּצְמִית אֹיְבַי וְקָמַי. וְשֶׁמֶן הַטּוֹב תָּרִיק

עַל שִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה, לְהַשְׁפִּיעַ טוּבְךָ לִבְרִיּוֹתֶיךָ׃
פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן׃

אח״כ יכרוך שלש כריכות על האצבע האמצעי ויכרוך תחלה כריכה אחת בפרק האמצעי ואח״כ בראש פרק התחתון ואח״כ בסוף פרק התחתון ויאמר פסוקים אלו׃

וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי לְעוֹלָם׃ וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים׃ וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בֶּאֱמוּנָה וְיָדַעַתְּ אֶת יְיָ׃

קודם חליצת תפלין יאמר זה׃

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ קַדֶּשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְיָ אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ׃ הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃ וְהָיָה כִי יְבִיאֲךָ יְיָ אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ, אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה׃ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַייָ׃ מַצּוֹת יֵאָכֵל אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל גְּבֻלֶךָ׃ וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם׃ וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְיָ בְּפִיךָ, כִּי בְּיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְיָ מִמִּצְרָיִם׃ וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים יָמִימָה׃ וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ יְיָ אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ וּנְתָנָהּ לָךְ׃ וְהַעֲבַרְתָּ כָל פֶּטֶר רֶחֶם לַייָ וְכָל פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַייָ׃ וְכָל פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה

בְּשֶׂה וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה׃
וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹּאת, וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק
יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פַרְעֹה
לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְיָ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד
בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַייָ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל
בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃ וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ
כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרָיִם׃

Before the reading the Torah.

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְּבֹרָךְ׃

והקהל עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וחוזר ואומר ביהל"ו׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ׃ בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

After the reading.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ
תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ׃ בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה׃

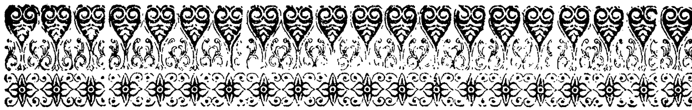
Blessings of the Haftorah.

Before the reading.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

After the reading.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים
צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה
הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק:
נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר
אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ
נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הָאֵל הַנֶּאֱמָן
בְּכָל־דְּבָרָיו:
רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ
בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה מְשַׂמֵּחַ־צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:
שַׂמְּחֵנוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ. וּבְמַלְכוּת
בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ. בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ. עַל
כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי
בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ־לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה מָגֵן דָּוִד: ע״כ בת״צ
עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה
לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת:
עַל־הַכֹּל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ
יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ
אַתָּה יְהוָֹה מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

דְּרָשָׁה א.

אָבוֹת אֲהוּבִים וְעֵדָה נִכְבָּדָה!

חוק הוּא בְּיִשְׂרָאֵל מִימוֹת עוֹלָם וּמִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, כִּי בִּמְלֹאת לְנַעַר יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הוּא בַּר־מִצְוָה, כְּלוֹמַר מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהָלְאָה, הוּא נֶחְשָׁב לְאִישׁ בֵּין אֲנָשִׁים וְעָלָיו מוּטָל לָתֵת דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לֹא רַק עַל מַעֲשָׂיו, כִּי גַּם עַל דְּבָרָיו הַיּוֹצְאִים מִפִּיו וְעַל מַחְשְׁבוֹתָיו, כִּי הִנֵּהוּ מֵהַיּוֹם הַהוּא לְאִישׁ עִבְרִי, בִּמְלֹא מוּבַן הַמִּלָּה.

בַּר־מִצְוָה הוּא נִקְרָא, עַל כִּי הוּא בֶּן שׁוֹמֵר חוֹבַת הַדָּת וְחֻקֵּי יִשְׂרָאֵל, וְהוּא אִישׁ לָשֵׂאת עָלָיו אֶת חֻקֵּי עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וּבַר־מִצְוָה הוּא הָאִישׁ הַיּוֹצֵא מִגְּבוּל הַיַּלְדוּת אֲשֶׁר אֵין חֶשְׁבּוֹן לְמַעֲשָׂיו, לְאִישׁ הַבָּא בְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, לְכַבֵּד וּלְהוֹקִיר אֶת כָּל הַיָּקָר וְהַנִּכְבָּד לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל בַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם.

אַחַת מֵחֻקֵּי תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה הִיא „כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ", יַעַן כִּי הֵמָּה דָּאֲגוּ לְךָ. בִּהְיוֹתְךָ יֶלֶד קָטֹן לֹא נָתְנוּ מָנוֹחַ לְנַפְשָׁם וּתְנוּמָה לְעַפְעַפֵּיהֶם, עַד אֲשֶׁר גָּדַלְתָּ. הֵמָּה נָתְנוּ לְךָ חִנּוּךְ טוֹב, וַיְלַמְּדוּךָ לִהְיוֹת לְאִישׁ בֵּין אֲנָשִׁים, לָכֵן צִוְּתָה אוֹתָנוּ תוֹרָתֵנוּ לָדַעַת, לְכַבֵּד וּלְהוֹקִיר אֶת אֲבוֹתֵינוּ.

וְהַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר בּוֹ הִנְנִי עוֹמֵד עַל מִפְתַּן יְמֵי הַבַּחֲרוּת, אֶחְשׁוֹב לִי לְחוֹב קֹדֶשׁ, לְהָשִׁיב לָכֶם אֲבוֹתַי הַיְקָרִים אֶת תּוֹדָתִי, תּוֹדַת בֵּן מַקְשִׁיב, הַיּוֹדֵעַ אֶת עֶרֶךְ מַעֲשֵׂיכֶם, לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה, וְהִנְנִי נוֹתֵן אֶת דִּבְרָתִי קֹדֶשׁ, לִשְׁמוֹר, לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוַת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר בָּהּ כְּתוּבִים הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה „כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ". וְלִבִּי יִרְחַשׁ תּוֹדָה, כָּבוֹד וּגְדוּלָּה לְאָבִי הַטּוֹב וּלְאִמִּי הַיְקָרָה אֲשֶׁר הֱבִיאוּנִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. עַתָּה אֵין בְּכוֹחִי לְהָשִׁיב לָכֶם תּוֹדָה רַק בְּמִלִּים, אַךְ אֲקַוֶּה, כִּי תָבוֹא הָעֵת וְאַרְאֶה לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי גַּם בְּמַעֲשַׂי וּבְמַעֲלָלַי.

אָמְנָם יָדַעְתִּי אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, כִּי עוֹד רַךְ וְצָעִיר אֲנִי לַעֲבוֹר וְלַעֲמוֹד בִּרְשׁוּת עַצְמִי, לָכֵן אֲחַלֶּה בָּזֶה אֶת פְּנֵיכֶם, אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, כִּי לֹא תַעַזְבוּנִי לְנַפְשִׁי גַּם מֵהַיּוֹם, וְעוֹד תּוֹסִיפוּ לְנַהֲלֵנִי עַל דֶּרֶךְ הַחַיִּים, לַמְּדוּ אוֹתִי וְהַרְאוּ לִי אֶת הַדֶּרֶךְ הַטּוֹב וְהָאֱמֶת. יָדַעְתִּי גַּם יָדַעְתִּי, כִּי פְּעָמִים רַבּוֹת הִדְאַבְתִּי אֶת נַפְשְׁכֶם בְּאִי־שָׁמְעִי בְּקוֹלְכֶם, וּפְעָמִים רַבּוֹת סַרְתִּי מִדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר הוֹרֵתֶם לִי לָלֶכֶת בָּהּ, וְאַתֶּם בְּטוּב לִבְּכֶם נְשָׂאתֶם לִי אֶת עֲוֹנִי, יַעַן כִּי עוֹד נַעַר הָיִיתִי „וְעַיִר פֶּרֶא אָדָם יִוָּלֵד" וְלֹא יָדַעְתִּי עוֹד לְהַבְחִין בֵּין טוֹב וָרָע, אַךְ עַתָּה, אַחֲרֵי הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה, וְלָקַחְתִּי בְּיָדִי אֶת הַתְּפִלִּין לְשׂוּמָם עַל לוּחַ לִבִּי לְאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ, בָּאָה תְבוּנָה בְּלִבִּי לָדַעַת לְהָבִין אֶת גֹּדֶל עֲוֹן חַטָּאתִי נֶגְדְּכֶם.

תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ לְכַבֵּד אֶת הַזְּקֵנִים. עָלֵינוּ לַעֲמוֹד בִּפְנֵי זָקֵן הַבָּא לְבֵיתֵנוּ וְלַחֲשׁוֹת וְלִשְׁמוֹעַ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר, יַעַן כִּי זָקֵן הוּא הָאִישׁ וְהוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כִּי מִקְרֵי הַחַיִּים שֶׁחָי, הֶרְאוּ אוֹתוֹ לָדַעַת מַה לְקָרֵב וּמַה לְרַחֵק,

וּלְהַבְחִין בֵּין טוֹב וָרָע; לָכֵן אֶשְׁמוֹר לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת בְּכָל פְּרָטֶיהָ, מִיּוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה.

עֵדָה נִכְבָּדָה! יָדַעְתִּי גַּם יָדַעְתִּי, כִּי רֵעִים וִידִידִים אַתֶּם עִם אֲבוֹתַי, וּבָאתֶם הֵנָּה לֹא לִכְבוֹדִי, כִּי קָטֹן עוֹדֶנִּי רַק לִכְבוֹד אֲבוֹתַי הַטּוֹבִים בָּאתֶם, לָכֵן אֲחַלֶּה בָזֶה אֶת פְּנֵיכֶם, כִּי תִהְיוּ גַּם לִי לִידִידִים וְרֵעִים. תְּנוּ גַּם לִי מָקוֹם בֵּינֵיכֶם וּמְנוּ גַּם אוֹתִי בֵּין יְדִידֵיכֶם, וְהוֹרוּ לִי אֶת הַדֶּרֶךְ, הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר. וּמִקֶּרֶב לִבִּי הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי עַל אֲשֶׁר כִּבַּדְתֶּם אוֹתִי בְּבוֹאֲכֶם לְבֵיתֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה. וְאֶתְפַּלֵּל לֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, כִּי גַּם לְיָמִים הַבָּאִים נִתְאַסֵּף לְמִשְׁתֶּה שִׂמְחָה אִישׁ בְּבֵית רֵעֵהוּ. אָמֵן.

דרשה ב.

הורי היקרים ואורחים נכבדים!

הנני עומד היום על פרשת דרכים. מעבר האחד שלש עשרה שנה שעברו עלי, ולנגד עיני דרך חדשה ועולם חדש, עולם עתידי, אשר עודנו צפון וטמור מפני.

עברי, אשר בו בליתי את ימי ילדותי ואשר מלא את נפשי דמיונות וחזיונות נפלאים על התבל ומלואה, הולך ועובר עתה לים העבר, ונפשי מלאה געגועים לימים העברו האלה. ואם אמנם נפשי מלאה מחזיונות הימים שעברו, אשר אזכירם בעונג ובנחת, אך בה בעת אתגאה בעתידי העומד לפני. עד היום הזה הייתי נער קטן אשר לא היה מוטל עליו כל חוב בתור אדם מישראל, והייתי כצפור דרור חפשי לנפשי מן על התורה והמצות, וכל מעשי על חשבון אבי נרשמו. אך מהיום הזה והלאה, הנני איש כאחד מישראל העומד ברשות עצמו וכל מעשי ומעללי על חשבוני אני יחשבו.

כתיב בבני יצחק: „ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש יודע

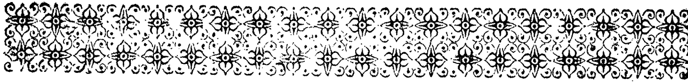
ציד איש שדה, ויעקב איש תם יושב אוהלים" ועל זה אמר המדרש רבא (סעיף ס"ג) „ר' לוי אמר משל להדס ועצבונית (הוחה) שהיו גדלים זה על גבי זה, וכיון שהגדילו והפריחו זה נותן ריחו וזה חוחו: כך, כל י"ג שנה, שניהם הולכים (יעקב ועשו) לבית הספר ושניהם באים מבית הספר, לאחר י"ג שנה זה (יעקב) הולך לבתי מדרשות, וזה (עשו) הולך לבתי עבודה זרה. אמר ר' אליעזר, צריך אדם להטפל בבנו עד שלש עשרה שנה, מכאן ואילך צריך שיאמר: „ברוך שפטרני מענשו של זה".

האה אבי אהובי: עד היום הזה מוטל הייתי עליך, ועליך נשאת את עון חטאתי, וכשני מלאכי עליון אתה ואמי לויתם אותי על דרכי, דרך החיים, לבל אכשל ולא אסור מדרך הישר וכל מחסורי ומשאלותי עליכם היו. האמינו בי אבותי היקרים, אף כי רך וצעיר אני, מכל זה אבין את גדל המעשה שעשיתם עמדי עד היום הזה. אך מה אני היום הזה שאוכל לשלם לכם אף במעט בעד כל הטוב והחסד שעשיתם עמדי, כי עוד נער אני, ומה גם כי ידעתי אשר לא לגמול ותשלום עיניכם נשואות, רק כי אהיה לאיש בין אנשים ולאיש ישראל. לכן אבטיחכם נאמנה, כי מהיום הזה אשתדל לשמור ולעשות את כל המוטל עלי בתור בן לעם ישראל: וכמו אבינו יעקב אשר עליו כתוב במדרש, כי אחרי מלאות לו שלש עשרה שנה בקר את בתי המדרש של שם ועבר. כן אנכי לא אסור מדרך התורה והמצוה. ובכל מקום בואי. יצלצלו באזני כקול שדי המלים „עברי אנכי", ובכל לבי ונפשי אהיה קשור לעמי ולדתי, ולעברנו המלא חזיונות ודמיונות נפלאים ונעימים. ויחד עם כל בני עמי אשא ואסבול את על הפגעים הרעים אשר מצא את עמי

מֵאָז גָּלוּתִי מֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי, וְיַחַד עִם עַמִּי אֲקַוֶּה וְאֶשָּׂא עֵינַי לַיָּמִים הַבָּאִים, לֶעָתִיד מָלֵא אוֹר וְחַיִּים. אוֹהַב וְאוֹקִיר אֶת שְׂפָתֵנוּ הַשְּׂרִידָה הַיְחִידָה, שְׂפַת הַחוֹזִים וְהַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בָּהּ חָזוּ אֶת חֶזְיוֹנוֹתֵיהֶם עַל אַרְצֵי הַלְּבָנוֹן וַהֲדַר הַיַּרְדֵּן, וַאֲשֶׁר שָׁבָה כָּעֵת לִתְחִיָּה בְּאַרְצוֹת גָּלוּתֵנוּ וּבְאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר שָׁם בָּאָה שִׁמְשָׁהּ וּמִשָּׁם תָּשׁוּב לִפְרוֹחַ.

וְלָכֶם עֵדָה נִכְבָּדָה. הִנְנִי נוֹתֵן אֶת תּוֹדָתִי מִקֶּרֶב לִבִּי וְנַפְשִׁי, עַל הַכָּבוֹד שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי וְעִם אֲבוֹתַי, וְנֶגְדָּה נָא לְכָל הָעֵדָה הַנִּכְבָּדָה הַזֹּאת הִנְנִי נוֹתֵן אֶת הַבְטָחָתִי קֹדֶשׁ, לְהִשְׁתַּדֵּל לַיָּמִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם, לִהְיוֹת לְחָבֵר טוֹב וּלְאִישׁ עִבְרִי אֲשֶׁר בּוֹ אֶתְפָּאֵרָה. אָמֵן.

דְּרָשָׁה ג.

עֵדָה נִכְבָּדָה!

כָּבוֹד גָּדוֹל עֲשִׂיתֶם לָנוּ הַיּוֹם הַזֶּה בְּבוֹאֲכֶם לְבֵיתֵנוּ לָקַחַת חֵלֶק בְּשִׂמְחָתֵנוּ, בְּיוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה, הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי מִקֶּרֶב לִבִּי עַל אַהֲבַתְכֶם וִידִידוּתְכֶם אֲשֶׁר הֶרְאִיתֶם לִי בָּזֶה. יִתֵּן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי נוּכַל לְשַׁלֵּם לָכֶם כְּפָעָלְכֶם בְּיוֹם שִׂמְחַתְכֶם גַּם אַתֶּם.

אֲבוֹתַי הַיְקָרִים!

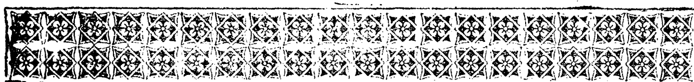
אַתֶּם גִּדַּלְתֶּם וְחִנַּכְתֶּם אוֹתִי, לִהְיוֹת מוּכָן וּמְזֻמָּן לַיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַנִּכְבָּד הַזֶּה. וּלְרַגְלֵי עֲמַלְכֶם הָרַב לְטוֹבָתִי, בָּאתִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה; וּמוֹרַי הַטּוֹבִים שֶׁמְּסַרְתֶּם אֶת חִנּוּכִי בִּידֵיהֶם, הֵמָּה הִשְׂכִּילוּ לִנְטוֹעַ בְּלִבִּי בִּינָה וְהַשְׂכֵּל, לָדַעַת וּלְהָבִין לְכַבֵּד אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בּוֹ עִמָּנוּ יִתְפָּאֵר, וְלֶאֱהֹב וּלְהוֹקִיר אֶת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר הִיא נִשְׁמַת חַיֵּי עַמֵּנוּ. וְאַבִּיר חֶפְצִי וּמִשְׁאֲלוֹת לִבִּי הַיּוֹם הַזֶּה, כִּי אֵל שַׁדַּי יִתֵּן לִי כֹּחַ וָחַיִל, לְמַלֵּא אֶת כָּל הַמּוּטָל עָלַי בְּתוֹר בֶּן לְעַם יִשְׂרָאֵל, לָשֵׂאת אֶת נֵס עַם

יִשְׂרָאֵל, לְהִתְגַּדֵּל בְּשֵׁם יַעֲקֹב, וְלִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת כְּכָל הַכָּתוּב בְּתוֹרַת יִשְׂרָאֵל.

הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתִי לְבַר־מִצְוָה, לֵאמֹר, מֵהַיּוֹם נָטַל עָלַי לִשְׁמוֹר, לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוַת יִשְׂרָאֵל וְתוֹרָתוֹ. אֵינֶנִּי עוֹד חָפְשִׁי לְנַפְשִׁי כְּנַעַר קָטֹן וְהִנְנִי לְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵהַיּוֹם הַזֶּה עָלַי לָתֵת חֶשְׁבּוֹן בְּעַד מַעֲשַׂי אֲנִי, כִּי הִנְנִי אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּמְלֹא מוּבַן הַמִּלָּה, לָכֵן הִנְנִי נוֹתֵן בָּזֶה לִפְנֵי כָּל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה אֶת דִּבְרֵי הַבְטָחָתִי הָרִאשׁוֹנִים, דִּבְרֵי קֹדֶשׁ, לִהְיוֹת נֶאֱמָן לְדֶגֶל יִשְׂרָאֵל וּלְעַמֵּנוּ, לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת כְּכָל הַמִּצְוָה עָלֵינוּ בְּתוֹר בְּנֵי יַעֲקֹב, לֶאֱהֹב אֶת עַמֵּנוּ, וְלִשְׁמוֹר עַל קִיּוּמוֹ וּתְחִיָּתוֹ, וְלָתֵת שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר בָּרָא אוֹתִי אִישׁ עִבְרִי. וְלָכֶם אֲבוֹתַי הַיְקָרִים אֶתֵּן תּוֹדָה וּבְרָכָה עַל אֲשֶׁר הֲבֵאתֶם אוֹתִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וּמִן הַיּוֹם אֲשֶׁר בּוֹ אֻמָּנֶה לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, נָכוֹן הִנְנִי לִהְיוֹת לְאֶחָד מִנּוֹשְׂאֵי דֶּגֶל יִשְׂרָאֵל, וּבְכָבוֹד וְגָאוֹן אֲכַבֵּד וְאוֹקִיר אֶת מוֹסְרוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה עָלֵינוּ, וְלִהְיוֹת נִזְהָר מִן הָאָסוּר לָנוּ; וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב יִהְיֶה לִי לְעֵזֶר לְקַיֵּם אֶת הַבְטָחָתִי זֹאת. אָמֵן.

דְּרָשָׁה ד׳

אָבוֹת יְקָרִים וַאֲסֵפָה נִכְבָּדָה!

הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי אֲשֶׁר לִבִּי יִרְחַשׁ לָכֶם, עַל בּוֹאֲכֶם בְּצֵל קוֹרַת בֵּיתֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה, יוֹם שִׂמְחַת לִבִּי, הוּא יוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה. הַיּוֹם הַזֶּה נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וּבָזֶה נִהְיֵיתִי לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבְמִסְפַּר מִנְיָנָם אָבוֹא גַם אָנִי. הַיּוֹם בָּאתֶם לְקַבְּלֵנִי בִּזְרוֹעוֹת פְּתוּחוֹת וְלַעֲשׂוֹתִי כְּאֶחָד מִכֶּם, וּלְאִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר אָדָם הַמַּעֲלָה, לְטוֹב לֵאלֹהִים וְלַאֲנָשִׁים. בָּאתֶם לְבֵיתֵנוּ לְהוֹשִׁיט לִי אֶת יֶדְכֶם, יַד אַהֲבָה וְרֵעוּת וּלְבָרֵךְ אוֹתִי לְיוֹם בּוֹאִי לְהִסָּפַח בְּחֶבְרַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נוֹסְדָה מִיָּמִים מִקֶּדֶם בִּימֵי אָבוֹת אֲבוֹתֵינוּ. אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּבָזֶה הֶרְאֵיתֶם לִי כָּבוֹד וּגְדוּלָה; וְלֹא אֶמְצָא בְּפִי דֵי מִלִּים לְהָשִׁיב לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי עַל כָּל הַכָּבוֹד הַזֶּה.

אַף כִּי עוֹד נַעַר וְצָעִיר אָנִי, מִכָּל זֹאת יָדַעְתִּי אֶת חֻקֵּי תּוֹרָתֵנוּ וְדָתֵנוּ אֲשֶׁר הָיְתָה אֵם לְכָל הַדָּתוֹת. וּמָה מֵאֲשֶׁר הִנְנִי, כִּי נוֹלַדְתִּי וְגֻדַּלְתִּי לִהְיוֹת לְאִישׁ עִבְרִי: מֵהַיּוֹם הִנְנִי לְבַר־מִצְוָה, הַיְנוּ, כִּי מֵהַיּוֹם הַזֶּה וְהָלְאָה, עָלַי לְכוֹנֵן אֶת

צְעָדַי וּמַעֲשַׂי, לִהְיוֹת רָאוּי וְהָגוּן לָשֵׂאת עָלַי אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל.

לִהְיוֹת לְבַר־מִצְוָה, הוּא לִהְיוֹת לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל, לְאִישׁ יוֹדֵעַ לְהַבְחִין אֶת דֶּרֶךְ הַטּוֹב מִן הַדֶּרֶךְ הָרָע. אָמְנָם יָדַעְתִּי, כִּי עוֹד רְחוֹקָה מִמֶּנִּי דֶּרֶךְ הָאֱמֶת, וְעָלַי עוֹד לִלְמוֹד הַרְבֵּה עַד אֲשֶׁר אֵדַע אֶת כָּל חוֹבוֹתַי הַמּוּטָּלִים עָלַי בְּתוֹר אִישׁ יִשְׂרָאֵל, לָכֵן אֲחַלֶּה בָּזֶה אֶת פְּנֵי כָּל אוֹהֲבַי, רֵעַי וִידִידֵי אֲבוֹתַי, אֲשֶׁר בָּאוּ הַיּוֹם לָקַחַת חֵבֶל בְּשִׂמְחָתִי, כִּי תִהְיוּ גַּם לִי לְרֵעִים אֲהוּבִים וְנֶאֱמָנִים, וְתוֹרוּ לִי אֶת דֶּרֶךְ הַחַיִּים אֲשֶׁר בָּהּ אֵלֵךְ.

הַחוֹב הָרִאשׁוֹן הַמּוּטָּל עַל כָּל אִישׁ טוֹב בִּכְלָל, וְעַל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר אִישׁ עִבְרִי הוּא בִּפְרָט, הוּא לָדַעַת לְהוֹקִיר אֶת הַטּוֹב וְהַחֶסֶד שֶׁעָשׂוּ עִמָּדוֹ; וּמִי עָשָׂה לִי טוֹב, חֶסֶד וְחַיִּים יוֹתֵר מֵאֲבוֹתַי הַיְקָרִים? הֵמָּה כִּלְכְּלוּנִי וְכָל מַחְסוֹרִי הָיָה עֲלֵיהֶם מִיּוֹם רְאוֹתִי אֶת אוֹר הַחַיִּים, עַד אֲשֶׁר הֱבִיאוּנִי עַד הֲלוֹם. הֵמָּה גִּדְּלוּנִי וַיְטַפְּחוּנִי, הֵמָּה נָתְנוּ לִי תוֹרָה וָאוֹר וְשָׂמוּ לִי מוֹרִים טוֹבִים אֲשֶׁר יוֹרוּנִי תוֹרָה וָדַעַת, הֵמָּה הִשְׂכִּילוּ לַהֲבִינֵנִי לִבְחוֹר בַּטּוֹב וְלִמְאֹס בָּרָע; וְגַם הַיּוֹם עוֹד יָדָם נְטוּיָה וּפְתוּחָה לְהַשְׂבִּיעֵנִי נַחַת, וּלְהוֹלִיכֵנִי בַּדֶּרֶךְ הַטּוֹב; לָכֵן אֶמְצָא לִי לְחוֹב קֹדֶשׁ לְהַבִּיעַ לָכֶם אֶת רַחֲשֵׁי תוֹדַת לִבִּי עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי עַד הַיּוֹם, וְגַם אֶת בִּרְכָתִי וְתוֹדָתִי לְמַפְרֵעַ עַל הַטּוֹב שֶׁהִנְּכֶם מוּכָנִים לַעֲשׂוֹת עִמָּדִי גַּם בַּיָּמִים הַבָּאִים.

אֲבוֹת יְקָרִים, אֲהוּבִים וּנְעִימִים: אֵין דֵּי מִלִּים בְּפִי וְאֵין כֹּחַ בִּשְׂפָתַי לְהַבִּיעַ לָכֶם כָּמוֹ, אֶת אֲשֶׁר יִרְחַשׁ לִבִּי לָכֶם עַל טוּב לִבְּכֶם, וּבִלְשׁוֹנִי אֵין מִלָּה לְפַלֵּא אֶת כָּל הֶגְיוֹת תּוֹדַת לִבִּי; אַךְ בְּקֶרֶב לִבִּי וְנַפְשִׁי חַי הַדַּעַת, כִּי חוֹב קֹדֶשׁ מוּטָּל עָלַי בְּכָל יְמֵי חַיַּי לְכַבֵּד אֶתְכֶם, לְהוֹקִיר אֶת שִׁמְכֶם וְזִכְרְכֶם, לֶאֱהֹב אֶתְכֶם וְלִשְׁמוֹעַ תָּמִיד בְּקוֹלְכֶם.

וְעַתָּה אֶשָּׂא עֵינַי לָכֶם, עֵדָה נִכְבָּדָה: יָדַעְתִּי הֵיטֵב,

כִּי לֹא קְרוּאַי אַתֶּם, כִּי אִם קְרוּאֵי אֲבוֹתַי, לֹא אֵלַי כִּי לַאֲבוֹתַי בָּאתֶם, אַךְ מִכָּל זֹאת לִכְבוֹדִי בָּאתֶם, לְיוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה, לְיוֹם בּוֹאִי לָשֵׂאת עָלַי אֶת עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, כְּפִי הָרָשׁוּם בְּחֻקֵּי תּוֹרַת דַּת יִשְׂרָאֵל.

עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנְּכֶם רַק יְדִידֵי וְרֵעֵי אֲבוֹתַי, אַךְ אֲחַלֶּה אֶת פְּנֵיכֶם, כִּי מֵהַיּוֹם תִּהְיוּ גַּם יְדִידַי וְאוֹהֲבַי, כִּי לֹא טוֹב לָאָדָם הֱיוֹת לְבַדּוֹ, עָלָיו לִרְכּוֹשׁ רֵעִים טוֹבִים וִידִידִים לְהִתְרוֹעֵעַ עִמָּהֶם, וַאֲשֶׁר יַעַמְדוּ לוֹ בְּעֵת צָרָה וְאָסוֹן וְיִקְחוּ חֵלֶק גַּם בְּשִׂמְחָתוֹ, וְיוֹרוּ לוֹ לַהֲלוֹךְ בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים, וּמַה גַּם לְנַעַר רַךְ וְצָעִיר כָּמוֹנִי, שֶׁלֹּא נִסָּה עוֹד בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים. וַאֲקַוֶּה כִּי לֹא תִנָּחֲמוּ בְּאַחֲרִיתְכֶם עַל אֲשֶׁר נִמְנֵיתִי גַּם אֲנִי בְּחֶבְרַתְכֶם הַנִּכְבָּדָה.

וַאֲחַלֶּה אֶת פְּנֵי אֵל עֶלְיוֹן כִּי בְּכָל הַמִּקְרִים אֲשֶׁר יִקְרֶה לָנוּ לְהִתְאַסֵּף, וְלִרְאוֹת אִישׁ אֶת פְּנֵי רֵעֵהוּ יִהְיוּ בְּמִקְרֵי שִׂמְחָה וְעֹנֶג, וְרַק טוֹב נְסַפֵּר אִישׁ בְּאָזְנֵי רֵעֵהוּ. יִתֵּן ה׳ לָנוּ וְלַאֲבוֹתַי הַיְקָרִים, כִּי בְּשִׂמְחָה נֶחֱזֶה אֶת פָּנֵינוּ. אָמֵן.

דְּרָשָׁה ה.

אֲסֵפָה נִכְבָּדָה!

בְּטֶרֶם בּוֹאִי לָשֵׂאת אֶת דְּבָרַי עַל אדות הַיּוֹם הַזֶּה, אֲשֶׁר קֹדֶשׁ הוּא לִי, הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם, עֵדָה נִכְבָּדָה, אֶת תּוֹדָתִי עַל הַכָּבוֹד הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁעֲשִׂיתֶם עִם אֲבוֹתַי וְעִמָּדִי, בְּבוֹאֲכֶם הַיּוֹם לְבֵיתֵנוּ לָקַחַת חֵבֶל בְּמִשְׁתֶּה שִׂמְחַת מִשְׁפַּחְתֵּנוּ.

הַיּוֹם הַזֶּה נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְנִהְיֵיתִי לְבַר־מִצְוָה. הַיּוֹם הִנְנִי עוֹבֵר אֶת גְּבוּל יַלְדוּתִי, לָבוֹא לְעוֹלָם יוֹתֵר גָּדוֹל וְנִכְבָּד, לְעוֹלָם שֶׁהִנְנִי אִישׁ הָעוֹמֵד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְעָלַי לָתֵת חֶשְׁבּוֹן בְּעַד מַעֲשֵׂי אֲנִי וְאֵינֶנִּי עוֹד מוּטָל עַל שְׁכֶם אֲבוֹתַי. נִכְבָּד הוּא לִי הַיּוֹם הַזֶּה, קָדוֹשׁ וּמָרוֹם! לָכֵן בּוֹ בְּיוֹם עָבְרִי אֶת הַגְּבוּל, וּבְהִפָּרְדִי אֶת יַלְדוּתִי, אֶמְצָא לִי לְחוֹב קָדוֹשׁ לָתֵת תּוֹדָה לַאֲבוֹתַי הַיְקָרִים וּלְמוֹרַי הַטּוֹבִים, עַל אֲשֶׁר הֱבִיאוּנִי עַד הַיּוֹם וְיִלְּווּנִי עַד עֵבֶר הַגְּבוּל הַזֶּה.

אַךְ מָה הוּא הַגְּמוּל אֲשֶׁר אֲשַׁלֵּם לָכֶם אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, בְּעַד כָּל הַטּוֹב וְהַחֶסֶד שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי עַד הַיּוֹם. כִּי רַבִּים, גְּדוֹלִים וְנִכְבָּדִים הֵמָּה הַחֲסָדִים שֶׁגְּמַלְתֶּם עָלַי אֲבוֹתַי הַנְּעִימִים.

עֵינֵיכֶם הָיוּ תָּמִיד פְּתוּחוֹת לִשְׁמוֹר עָלַי, כִּי לֹא יֶחְסַר לִי דָּבָר וּנְתַתֶּם חִנּוּךְ טוֹב לְגוּפִי וּלְנַפְשִׁי; אֵין בְּכוֹחִי וּבְיָדַי לְשַׁלֵּם לָכֶם כָּמוֹ, וְגַם אֵין דֵּי מִלִּים בְּפִי לָתֵת לָכֶם תּוֹדָה כָּרָאוּי.

אַךְ זֹאת תַּרְהִיבֵנִי, כִּי הֲלֹא אֲבוֹתַי אַתֶּם, אֲשֶׁר לֹא עַל הַגְּמוּל וְהַתּוֹדָה הָיוּ עֵינֵיכֶם תְּלוּיוֹת וְלֹא בָּזֶה חֶפְצְכֶם; לָכֵן קְחוּ לָכֶם, אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, לְאוֹת אַהֲבָה וְתוֹדָה, אֶת אַהֲבָתִי אֲשֶׁר לִבִּי יִרְחַשׁ לָכֶם כָּבוֹד וּגְדוּלָּה. וְהַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר נִהְיֵיתִי לְאִישׁ בֵּין אַנְשֵׁי מַחֲנֵה חֵיל יִשְׂרָאֵל, הָעוֹמֵד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ, אַבְטִיחֲכֶם נֶאֱמָנָה לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה, כִּי אֲכוֹנֵן אֶת צְעָדַי לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַיָּקָר וְהַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם. וְתָמִיד אֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, אֲשֶׁר הוֹרֵיתֶם אַתֶּם לִי וּמוֹרַי הַטּוֹבִים, וְאֶשָּׁאֵר בֵּן נֶאֱמָן לַאֲבוֹתַי הַיְקָרִים וּבֵן נֶאֱמָן לְעַמּוֹ, עַם יִשְׂרָאֵל, וְכָל דְּרָכַי יִהְיוּ מְכֻוָּנִים כַּאֲשֶׁר יָאֲתָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר אִישׁ עִבְרִי וְאָדָם.

אֲקַוֶּה כִּי הַבְטָחָתִי זֹאת, תִּהְיֶה לָכֶם דֵּי גְּמוּל הַטּוֹב שֶׁגְּמַלְתֶּם עָלַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְגַם בְּיָמִים הַבָּאִים.

דְּרָשָׁה ו.

הוֹרַי וּמוֹרַי הַיְקָרִים וְעֵדָה נִכְבָּדָה,

בְּלֵב מָלֵא תִקְוָה, בְּפָנִים שׂוֹחֲקִים בִּצְחוֹק חֵן עַל שְׂפָתַי, וּבְרִגְשֵׁי כָּבוֹד וְהָדָר לִשְׁלִיחוּתִי אֲשֶׁר חֲדָשָׁה הִיא לִי, הִנְנִי עוֹמֵד פֹּה הַיּוֹם לִפְנֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, בְּתוֹר חָבֵר חָדָשׁ בְּתוֹךְ עַם יִשְׂרָאֵל, וְאֶתְגָּאֶה בָּזֶה, שֶׁמֵּהַיּוֹם הִנְנִי גַּם אֲנִי לְחֵלֶק אֶחָד בְּבִנְיַן חוֹמַת עַם יִשְׂרָאֵל.

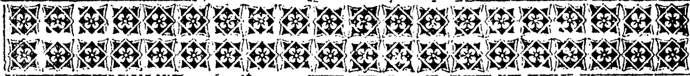
הַיּוֹם נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְהִנְנִי לְבַר־מִצְוָה, הַיְנוּ, כִּי מֵהַיּוֹם הַזֶּה הִנְנִי נֶחְשָׁב לְחַיִל מַחֲנֵה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת, וְהִנְנִי אִישׁ חַיִל בְּמִלְחֶמֶת הַשָּׁלוֹם, כִּי יְסוֹד תּוֹרַת יִשְׂרָאֵל הֵמָּה אֱמֶת וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב „חֶסֶד וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ, צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ”. וְעַתָּה הִנְנִי נוֹשֵׂא עָלַי אֶת לְבוּשׁ סֵמֶל חֵיל הָעִבְרִים, הֵמָּה הַתְּפִלִּין. בְּסֵמֶל עֵדוּת עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּתוּב בָּהֶם הַדְּבָרִים: „שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד”, וּבְשֵׁם אֵל שַׁדַּי שֶׁרָשׁוּם עַל הַתְּפִלִּין, תִּדְרֹךְ כַּף רַגְלִי בְּמַעַרְכוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְהִנְנִי מַבְטִיחַ עַל דִּבְרָתִי קֹדֶשׁ. לָתֵת כָּבוֹד וְהָדָר לְשֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, לְהוֹרַי וּלְמוֹרַי אֲשֶׁר נֶהוּנִי בַּדֶּרֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, וְהִנְנִי מַקְשִׁיב לְרַחֲשֵׁי לִבִּי שֶׁיְּרַחֵשׁ לִי: „חֲזַק וֶאֱמָץ” וֶהֱיֵה לְאִישׁ נֶאֱמָן, לְדַת יִשְׂרָאֵל וּלְעַמּוֹ.

הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הָעוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת בַּתֵּבֵל

וּמְלֹאָהּ: יָדַעְתִּי, כִּי עוֹד רַךְ וְצָעִיר אֲנִי, לָדַעַת וּלְהָבִין אֶת גֹּדֶל עֶרְכַּת אַבְנֵי הַיָּקָר אֲשֶׁר הוֹרַשְׁתָּ לָנוּ, יְרוּשַּׁת אֲבוֹתֵינוּ, וַאֲשֶׁר לִוּוּ אוֹתָנוּ עַל דַּרְכֵּנוּ, הַמְּלֵאָה קִמְּשׁוֹנִים וְחַתְחַתִּים בְּגָלוּתֵנוּ הַמָּר. יָדַעְתִּי, קָטֹן אֲנִי וְדַל עֶרְכִּי, לָשֵׂאת אֶת דִּבְרֵי לִפְנֵי אֲסֵפָה נִכְבָּדָה כָּזוֹ, אֲשֶׁר כֻּלָּם הֵמָּה אֲנָשִׁים חֲכָמִים, לוֹמְדִים וְיוֹדְעֵי תוֹרָה, עַל אוֹדוֹת חוֹבַת אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר בֶּן יִשְׂרָאֵל; אַךְ הִנְנִי נִתְמַךְ עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתְּהִלִּים „מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז" וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה „אֵין עֹז אֶלָּא תוֹרָה", וְגַם צְעִירֵי הַצֹּאן, צֹאן הַקָּדָשִׁים בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יְכֹלִים לִלְמֹד לָדַעַת אֶת דַּרְכֵי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וּמָגֵן לְנַפְשֵׁנוּ, וּמִגְדַּל הַמָּאוֹר עַל דַּרְכֵּנוּ הָאֲרֻכָּה וְהַכְּבֵדָה. וַחֲרוּתִים הֵמָּה עָמֹק בְּתוֹךְ לִבִּי, דִּבְרֵי קֹהֶלֶת בֶּן שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר הוֹרוּנִי רַבּוֹתַי וּמוֹרַי: „זְכוֹר אֶת בּוֹרְאֶךָ, בִּימֵי בְּחוּרוֹתֶיךָ". וְהַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר בּוֹ נִהְיֵיתִי לְבַר־מִצְוָה, אֶתְפַּלֵּל לְאֵל חָי, כִּי יִתֶּן לִי כֹּחַ וְחָיִל, עֹז וְעֵצָה, לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, לְמַלֵּא אֶת חוֹבוֹתַי בְּתוֹר אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶזְרָח נִכְבָּד בְּאַרְצוֹ.

וְעַתָּה אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, אִמִּי הַחֲבִיבָה וְאָבִי אֲהוּבִי, מִי יִתֵּן בְּפִי דֵּי מִלִּים לְהַבִּיעַ כָּמוֹ אֶת הַתּוֹדוֹת, הַשֶּׁבַח וְהַגְּדוּלָּה שֶׁיִּרְחַשׁ לִבִּי לָכֶם עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁגְּמַלְתֶּם עָלַי, מֵרֶגַע צֵאתִי לַאֲוִיר הָעוֹלָם עַד הַיּוֹם הַזֶּה. מַלְכֵּנוּ הֶחָכָם שְׁלֹמֹה אָמַר: „בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב, וּבֵן כְּסִיל תּוּגַת אִמּוֹ". אָנֹכִי אָשִׂים אֶת כָּל מְעַיְנַי וְלִבִּי לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת, כְּכֹל אֲשֶׁר הוֹרוּתֶם לִי אַתֶּם וּבְכֹל אֲשֶׁר נְטַלְתֶּם עָלַי, לְהַשְׂבִּיעֲכֶם עוֹנֶג וָנַחַת, וְלֹא אֶפְנֶה אַף רֶגַע. כִּי הָאֵל הַטּוֹב יְשַׁלֵּם לָכֶם בְּעַד מִפְעָלְכֶם הַטּוֹב עִמָּדִי בְּאוֹרֶךְ יָמִים, חַיִּים וָעוֹנֶג לְהַשְׂבִּיעֲכֶם נַחַת מִבְּנֵיכֶם וּבְנֵי בְנֵיכֶם. אָמֵן.

דְּרָשָׁה ז.

אָבוֹת אֲהוּבִים, מוֹרִים נֶאֱמָנִים וְעֵדָה נִכְבָּדָה.

הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם הֻלַּדְתִּי, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה חַג הוּא לִי הַיּוֹם הַזֶּה, אַךְ הַיּוֹם חַג מִשְׁנֶה הוּא לִי, כִּי בוֹ בַּיּוֹם נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְהִנְנִי בַּר־מִצְוָה. הַיּוֹם הִנְנִי נוֹתֵן סֵפֶר כְּרִיתוּת לִימֵי הַיַּלְדוּת, וְהִנְנִי עוֹמֵד עַל מִפְתַּן עוֹלָם אַחֵר; מֵהַיּוֹם הִנְנִי לְאִישׁ עִבְרִי וּלְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִנְנִי מִתְגָּאֶה בְּחוֹבוֹתַי הַגְּדוֹלִים הַמּוּטָלִים עָלַי לִשְׁמוֹר, לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה כְּאֶחָד מִכֶּם. וְהַמִּקְרֶה הַנִּכְבָּד הַזֶּה יִתֵּן לִי אוֹן וְעָצְמָה, לְהַבִּיעַ לָכֶם אֶת רַחֲשֵׁי לִבִּי.

אֲבוֹתַי הַיְקָרִים!

רֵאשִׁית דְּבָרַי יִהְיוּ אֲלֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה: וּלְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה, אֶמְצָא לִי לְחוֹב קֹדֶשׁ לָתֵת לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי, תּוֹדַת בֵּן לַאֲבוֹתָיו, וּלְחַלּוֹת אֶת פְּנֵיכֶם לָשֵׂאת לִי אֶת עֲוֹן חַטָּאתִי, אֲשֶׁר אוּלַי חָטָאתִי לִפְנֵיכֶם בְּמַעֲשֵׂי נַעֲרוּתִי. הַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַיּוֹם אֲשֶׁר עָלַי לְבַקֵּשׁ מִכֶּם סְלִיחָה וּמְחִילָה עַל אִי־הַנְּעִימוּת שֶׁהֲסִבּוֹתִי לָכֶם בְּשִׂכְלִי הַקָּט. וְעַל אִי־דַעְתִּי אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, לְכַבֵּד אֶת פְּנֵיכֶם וּלְהוֹקִיר אֶת עֶרְכְּכֶם.

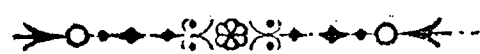
עַתָּה בִּהְיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה וְעָלַי לָתֵת דִּין וְחֶשְׁבּוֹן עַל כָּל מַעֲשַׂי, וְכָל הַחוֹבוֹת אֲשֶׁר עַל אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְקַיֵּם לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת, מוּטָלִים עָלַי וְעַל חֶשְׁבּוֹנִי אֲנִי: אֲחַלֶּה אֶת פְּנֵיכֶם אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, כִּי גַּם מֵהַיּוֹם לֹא תָסִירוּ אֶת עֵינֵיכֶם מִמֶּנִּי, וְתִהְיוּ לִי לְמוֹרֵי דֶרֶךְ גַּם לַיָּמִים הַבָּאִים, הוֹרוּנִי אֶת מַעֲשֵׂי הַצֶּדֶק, הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, וְהַדֶּרֶךְ בָּהּ אֵלֵךְ, וְתָמִיד אֶשְׁמַע בְּקוֹלְכֶם וְאֶשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ כִּלְבַבְכֶם וְחֶפְצְכֶם, וּלְמַלֵּא אֶת תִּקְוַתְכֶם בִּי.

וְנֶגְדָּה נָּא כָּל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה הִנְנִי מַבְטִיחַ; כִּי הַתְּפִלִּין אֲשֶׁר עָנַדְתִּי לִי הַיּוֹם הַזֶּה, יְקַשְּׁרוּנִי בְּקֶשֶׁר אַמִּיץ לְעַמִּי וּלְדָתִי, אֶשְׁמוֹר לְקַיֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתַי בְּתוֹר אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל, נַאֲכַבֵּד וְאוֹקִיר אֶת כָּל הַיָּקָר לָנוּ, וּלְכָל יִשְׂרָאֵל.

אֶתְגָּאֶה בָּזֶה, שֶׁהִנְנִי אִישׁ עִבְרִי וּבֵן לְעַם שֶׁהֵפִיץ תּוֹרָה וָאוֹר לְכָל הַתֵּבֵל וּמְלֹאָהּ. יַעַן כִּי תוֹרָתֵנוּ הִיא מְקוֹר הַחָכְמָה וְהַדַּעַת, אֱמֶת, צֶדֶק וָיוֹשֶׁר, אוֹר וָחֹפֶשׁ. וּבְכָל יְמֵי חַיַּי אֶשְׁמוֹר וְאוֹקִיר אֶת תּוֹרָתֵנוּ, וְהַשָּׂפָה אֲשֶׁר בָּהּ נִתְּנָה וַאֲשֶׁר בָּהּ חָזוּ נְבִיאֵינוּ אֶת חֶזְיוֹנוֹתֵיהֶם וּנְבוּאָתָם. אוֹהַב תָּמִיד אֶת תּוֹרָתֵנוּ, וְעֵינַי יִהְיוּ תְּלוּיוֹת לְאֶרֶץ חֶמְדָּתֵנוּ אֲשֶׁר נְקַוֶּה, כִּי עוֹד תָּבוֹא עֵת לְחֶנְנָהּ, וְעוֹד שׁוֹב נָשׁוּב אֵלֶיהָ לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ.

וַאֲחַלֶּה אֶת פְּנֵי אֵל עֶלְיוֹן; שְׁלַח נָא אֶת בִּרְכָתְךָ לְרֹאשׁ אֲבוֹתַי הָאֲהוּבִים, כִּי יַאֲרִיכוּ יְמֵיהֶם. וְתֵן לָהֶם עוֹשֶׁר וָאֹשֶׁר וְיִשְׂבְּעוּ נַחַת מִבְּנֵיהֶם וּמִבְּנֵי בְנֵיהֶם.

שְׁלַח נָא גַם אֶת בִּרְכָתְךָ לְאַחַי וּלְאַחְיוֹתַי, לְדוֹדַי וּלְדוֹדוֹתַי, לְמוֹרַי, לִקְרוֹבֵינוּ, לִידִידֵינוּ, לְכָל מִשְׁפַּחְתֵּנוּ וּלְכָל הַנֶּאֱסָפִים פֹּה הַיּוֹם, אֲשֶׁר בָּאוּ לָקַחַת חֵלֶק בְּיוֹם שִׂמְחָתֵנוּ וְגִילַת לִבֵּנוּ. שְׁלַח נָא אֶת אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ לְכָל עַמְּנוּ יִשְׂרָאֵל, קָרֵב נָא אֶת הַיּוֹם אֲשֶׁר נָשׁוּב לְאֶרֶץ חֶמְדָּתֵנוּ וּלְגַאֲוָתֵנוּ. אָמֵן.

דרשה א

ליעבע עלטערן און האָכגעשעצטע געמיינדע!

עס איז אַן אַלטער הייליגער מנהג ביי אידען אַז ווען אַ אינגעל ווערט אַלט דרייצעהן יאָהר, ווערט ער בר־מצוה, דאָס הייסט, ער ווערט ערקלערט אלס מאַן, ער ווערט ערקלערט אַלס זעלבסטשטענדיג, און מאָראַליש פעראַנטוואָרטליך ניט נור פאַר יעדע זאַך, וואָס ער טהוט, זאָנדערן אויך פאַר יעדעס וואָרט, וואָס ער זאָגט ארוים.

בר־מצוה הייסט, דער זאָהן פון אידישע געבאָט, דער זאָהן פון אידישע בעפעהלע, דער זאָהן פון אידישע געזעטצע, אַ פאָלשטענדיגער מאַן, וועלכער נעהמט אויף זיך דיא הייליגע פפליכט אויסצופאָלגען אַלע געבאָטע, אַלע בעפעהלע פון אונזער הייליגער לעהרע פון אונזער הייליגער תורה.

בר־מצוה הייסט אַלזאָ ניט מעהר טהאָן, זאָגען און רעדען וויא איין אומוויסענדעס קינד, זאָנדערן וויא אַ מאַן, וועלכער וויים און קאָנן זיינע פפליכטען געגען זיך אליין, געגען זיינע עלטערן, געגען זיינע פערוואַנדטע און גוטע פריינד און געגען אַלע אַנדערע מענשען, געגען אלע אַנדערע בירגער פון זיין לאַנד.

איינס פון די הייליגסטע געבאָטע פון אונזער תורה איז: כבד את אביך ואת אמך, האַלט עהרליך דיין פאָטער און דיין מוטער. זייא האָבען זיך געזאָרגט פאַר דיר, ווען דוא ביזט געווען קליין,

שוואַך, אומבעהאָלפען. זיי האָבען געוואַכט איבער דיר און ניט דערשלאָפען קיין נעכט ווען דוא ביזט קראַנק געווען, זיי האָבען דיך פערזאָרגט מיט אַלעם גוטען, זיי האָבען דיך ער־צויגען, זיי האָבען דיך געלערנט צו זיין אַ מענש און זיי האָבען געמאַכט פון דיר אַ מענשען, דאָס לערנט אונז אונזער תורה, און אַלע פעלקער פון דער וועלט האָבען עס אָנגענומען.

איך פיהל דארום אַלס מיין ערשטע, אַלס מיין היילינסטע פפליכט, יעצט אין דעם טאָג פון מיין בר־מצוה, יעצט אין דער געגענוואַרט פון אַלע אַנוועזענדע, פערוואַנדטע, גוטע פריינד און גוטע בעקאַנטע פון מיינע עלטערן, מקים צו זיין דיעזעס היילינע געבאָט פון אונזער תורה און אויסשפּרעכען מיין איניג־סטען, הערצליכסטען דאַנק מיינע ליעבע עלטערען. מיין גוטען פאַטער און מיין ליעבענדע מוטער, פאַר אַלעס גוטע וואָס זיי האָבען געטהאָן פאַר מיר ביז היינט, פאַר זייער געטרייער ליעבע, פאַר זייער ערגעבענהייט, פאַר זייער זאָרג פאַר מיר און פאַר אַלעם וואָס זיי האָבען געליטען צוליעב מיר.

יעצט, מיינע גוטע און ליעבע עלטערן, האָב איך נאָר ווער־טער, מיט וואָס אייך צו דאַנקען; איך האָף אָבער אַז שפּעטער וועל איך אויך זיין אים שטאַנד אייך צו געבען בעסערע בעווייזען פון מיין דאַנקבאַרקייט.

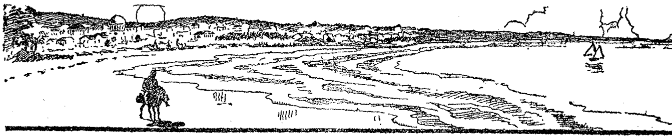
איך וויים גאַנץ גוט, אַז איך בין נאָך יונג אום צו זיין פאָלקאָם זעלבסטשטענדיג, און דארום בעט איך אייך, ליעבע עלטערן, פערלאָזט מיך ניט, פיהרט מיך נאָך ווייטער, לערנט מיך, ווייזט מיר דעם ריכטיגען וועג אין לעבען, — איך וויים, אַז איך האָב אייך פיעלע, פיעלע מאָל בעטריבט, געקרענקט דערמיט, וואָס איך האָב אייך ניט געפאָלגט. איהר האָט מיר פערצייעט, ווייל איך בין נאָך געוועזען אַ קינד, איך בין נאָך ניט געוועזען בר־מצוה, דער זאָהן פון געבאָט און געזעץ, איך האָב נאָך ניט פערשטאַנען, וואָס עס הייסט רעכט און וואָס עס הייסט אונרעכט, יעצט ווען איך בין געוואָרען בר־מצוה, וויים

איך שאָן, וויפיעל איך בין אייך שולדיג און ווי איך דארף אייך פאָלגען און אויסהערען.

ווערטהע און האָכגעשעצטע אַנוועזענדע! איך וויים גאַנץ גוט, אַז איהר זייט דיא גוטע פריינד פון מיינע עלטערן. איהר זייט געקומען אַהער ניט צוליעב מיר, דען איך בין דאָך נאָך אַ קינד, זאָנדערן צוליעב מיינע גוטע עלטערן. איך בעט אייך דארום, איהר זאָלט זיין מיינע גוטע פריינד, וויא איהר זייט דיא גוטע פריינד פון מיינע עלטערן. נעהמט מיר אויף און בעטראַכט מיך אַלס אייער קינד. זייט מיינע פיהרער, מיינע וועג-וויזער, מיינע לעהרער; דיא הויפט זאַכע אָבער, זייט מיינע פריינדע, זייט מיינע גוטע ענגעל אויף דעם שווערען וועג פון לעבען.

איך דאַנק אייך פאר אייער אנוועזענהייט און איך בעט צו גאָט פון מיינע עלטערן, צו גאָט פון אונזערע אורעלטערן אברהם, יצחק און יעקב, אַז אַלע, דיא היער ביי־וואָהנען, זאָלען זיך נאָך פיעלע מאָהל צוזאַמענקומען אויף פריינדליכע אונטער־האַלטונגען, אין פרייד און גליק און פערגעניגען. און איהר, מיינע ליעבע עלטערן, זאָלט שטאָלץ זיין מיט מיר און איך מיט אייך. אמן.

דרשה ב

גערהרטע פערזאמלונג!

איידער איך וועל זאגען איניגע ווערטער אין דער אנגע־לעגענהייט פון היינטיגען טאג, און זיין בעדייטונג פיר מיר, דריק איך אוים צו אייך, געערהרטע פערזאמלונג, מיין דאנק פון טיעפען הערצען פאר די עהרע און פריינדשאפט, וועלכע איהר האט געוויזען מיינע ליעבע עלטערן און מיר, מיט אייער בעזוכען אונז יעצט אין אונזער פאמיליען יום טוב.

איך בין היינט דרייצעהן יאהר אלט — בר־מצוה געווארען! איך געה היינט אריבער דעם גרענעץ פון מיין קינדערשען לע־בענס־פעריאדע, וועלכע לעגט דיא פעראנטוואָרטליכקייט פאר אלע מיינע טהאטען אויף מיר אליין, און שוין ניט מעהר אויף מיינע ליעבע עלטערן.

וויכטיג ערהאבען און הייליג איז דיעזער טאג פיר מיר!

און גראדע יעצט, אריבער־טרעטענדיג דעם גרענעץ, שיי־דענדיג זיך מיט מיין קינדהייט, געפין איך אלס מיין פפליכט צו בעדאנקען מיינע ליעבע עלטערן וועלכע האבען מיך ערצויגען און ביז צו דעם גרענעץ געבראכט. מיט וואס אבער קאן איך אויסשפרעכען מיין דאנק? מיט וואס, ליעבע עלטערן, קאנן איך אייך בעצאהלען פאר אלעם גוטעס וואס איהר האט מיט מיר געטהאן? און געטהאן האט איהר דאך זעהר פיעל, צערט־ליכע עלטערן! איהר האט געזארגט פאר מיין געזונדהייט און

ענטוויקלונג קערפערליך און גייסטליך — און איך בין ניט אימ־שטאנד אייך גענוג צו בעצאָהלען און זאָגאר גענוג צו בעדאנקען.

נעהמט אלזאָ אָן, ליעבע עלטערן, דיא וואהרע און הייליגע געפיהלען פון דאנקבארקייט און עהרע צו אייך, מיט וועלכע מיין הארץ איז פול, אלס פאָרלויפיגע דאנקבארקייט; און יעצט, ווען איך ווער שוין אַ מענש פון פעראנטוואָרטליכקייט, פער־שפרעך איך אייך, ליעבע עלטערן, אין געגענווארט פון אלע אונזערע פריינד, וועלכע געפינען זיך היער דאָ, דאָס איך וועל איממער אלעס טהאָן וואָס אייער וואונש איז; איך וועל איממער געהן אין דעם גוטען וועג, וועלכען איהר און מיינע גוטע לעהרער האָבען מיר אָנגעצייגט; איך וועל פערבלייבען אַ טרייער זאָהן צו אייך, און אַ טרייער מיטגליעד פון אונזער פאָלק; מיינע אלע טהאַטען זאָלען איממער גוט און אנשטענדיג זיין אלץ איד און אלס מענש.

דאָס גלויב איך, וועט זיין פיר אייך, מיינע ליעבע עלטערען, אַ ריכטיג בעצאָהלונג לויט אייער וואונש, פאר אלעס וואָס איהר האָט מיט מיר ביז יעצט געטהאָן און וועט אויך ווייטער טהאָן.

דרשה ג

טהייערע עלטערן, געשעצטע לעהרער און ווערטהע פערזאמלונג.

מיט האָפפנונג אין הארצען, מיט פרייד אויפ׳ן פנים, מיט א שמייכעל אויף די ליפען און מיט דעם בעסטען רעספעקט צו מיינע נייע שליחות שטעה איך היינט פאר אייך צום ערשטען מאָל היער דאָ, אַלס אַ נייער פעראַנטוואָרטליכער מיטגליעד פון אידישען פאָלק, און איך בין שטאָלץ וואָס פון היינט אָן בין איך אַ ציגעל צו דער גרויסער הייליגער געביידע, וואָס הייסט יודענ-טהום.

איך בין היינט דרייצעהן יאָהר אַלט, איך בין אַ בר־מצוה, דאָס הייסט פון יעצט אָן געהער איך צו דער ארמעע פון אלהי צבאות. איך בין אַ סאָלדאַט פון פריעדען, ווייל דער פונדאַמענט פון דער אידישער רעליגיאָן איז נור: „חסד ואמת נפגשו, צדק ושלום נשקו״, דאָס הייסט צוזאַמענשמעלצען גוט-הערציגקייט מיט וואָרהייט און יושר מיט פרידען, און פון יעצט אָן בין איך בערעכטיגט צו טראָגען דעם געטליכען מונדיר: דיא תפלין, און וואָס איז דיעזער מונדיר? מיין קאָקאָרדע איז דער של ראש און מיין דעקאָראַציאָן איז דער של יד. מיט דיעזע סימבאָלישע ציערונג פון יודענטהום, וואָס דערמאָנט מיר דעם שעהנסטען קאַפּיטעל פון אונזער אַלטער היסטאָריע, מיט דער דעקאָראַציאָן פון אל שדי טרעט איך אריין אָפיציעל אין דיא רייהען פון מיין פאָלק, און איך פערשפרעך צו מאכען עהרע מיין גאָט, מיינע עלטערן, מיינע וועגווייזער, מיין נאַציאָן. און איך הער

יעצט וויא דיא שטיממע פון מיין געוויסען מורמעלט מיר: „חזק ואמץ“! שטארק זיך צו זיין א פאלשטענדיגער איד צו גאט און צו לייט.

אלמעכטיגער ארכיטעקט פון דער וועלט! איך וויים אז איך בין צו יונג צו קענען אבשאצען דיא טייערע ווערטה פון דיא לעבענדיגע בריליאנטען, וואס דוא האסט אונז געגעבען בירושה און וואס מיר האבען געפיהרט איבעראל דורך דיא לאנגע נאכט פון גלות, איך וויים, דאס איך בין צו קליין צו שטעהען היער און רעדען פיר אזא גרויסארטיגען עולם פון לומדים און חכמים וועגען דיא פפליכטען פון יודענטהום. אבער איך שטיץ מיך אויף דיא ווערטער וואס דער אלטער תהלים זאגט אונז: „מפי עוללים ויונקים יסדת עוז“. דאביי האבען אונזערע געלעהרטע, חכמים, ערקלעהרט: „אין עוז אלא תורה“. דאס הייסט זאגאר דיא קלענסטע קינדער מעגען בעקאנט ווערען מיט דיא לעהרע פון יודענטהום, וואס עס איז אונזער פאנצער און אונזער לייכט טהורעם, אונזער נשמה און אונזער געטליכער אוצר. איך האב אויך טיעף אויסגעקריצט אין מיין זעעלע דיא ווערטער פון קהלת, וואס מיין רבי האט מיט מיר געלעהרנט: „זכור את בוראך, בימי בחורותיך“, „געדענק דיין הימלישען בעשעפער, ווען דוא ביזט נאך גאנץ יונג“, און היינט צו מיין בר־מצוה בעט איך גאט ער זאל מיר געבען כח און קראפט, מוטה און ווילען צו געהן אין ריכטיגען וועג אום איך זאל קאנען ערפילען מיינע פליכטען אלס איד און אלס עהרענבירגער פון לאנד.

און איהר, מיינע ליעבע עלטערען, דוא מיין הערצענס גע־ליעבטע מוטער און טהייערער פאטער, וואו נעהם איך ווערטער אום צו קאנען אויסדריקען מיין דאנקבארקייט צו אייך פאר אלעס וואס איהר האט מיט מיר געטהאן זייט איך האב בעגריסט דיא זונן ביז היינטיגען טאג? ווי אזוי קען איך אייך אבדאנקען פיר אייער ליעבליכער בעהאנדלונג צו מיר? אונזער שלמה החכם

האָט געזאָגט אין זיין משלי: „בן חכם ישמח אָב ובן כסיל תוגת אמו“, דער קלוגער זוהן דערפרעהט דעם פאָטער און דער נאַרישער זאָהן ברענגט טרויער זיין מוטער“. איך וועל מיר דיא גרעסטע מיהע געבען, טהייערסטע עלטערען, אייך צו פער־שאַפען אימטער נחת און איך צווייפעל ניט אַז גאָט וועט אייך בעלוינען מיט לאַנגע יאָהרען, געזונדהייט, גליק און נחמה פון אַלע אייערע קינדער.

דאָס איז מיין האָפנונג, דאָס איז מיין געבעט, דאָס איז מיין ברכה און מיין וואונש לכבוד מיין בר־מצוה; אויך צו אייך, ווערטהע פערזאַמלונג וואָס איהר זייט געקומען באשיינען מיין בר־מצוה, ויי יברך את עמו בשלום.

דרשה ד

ליעבע עלטערן און האָכגעשעצטע פריינד!

איך דאַנק אייך פון מיין טיעפען הערצען פאר אייער פריינד־ליכקייט און פאר אייער קומען צו מיין בר־מצוה. איך בין היינט געוואָרען דרייצעהן יאָהר און דערמיט אַ מיטגליעד פון דער אידישער געמיינדע, פון דעם אידישען פאָלק. איהר זייט געקו־מען אום מיך אויפצונעהמען אין אייער געזעלשאַפט, מיך צו בעגריסען אלס איד, אַלס מענש און אלס בירגער. איהר זייט געקומען מיר צו געבען אייער האַנד פון פריינדשאַפט, מיר צו ווינשען גליק צו מיין איינטריט אין דיעזער געשעצטער געזעל־שאַפט, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען פון אונזערע גרויסע און בעריהמטע אורעלטערן אברהם יצחק ויעקב, איהר האָט מיר געצייגט דערמיט אַ גרויסע עהרע און איך דאַנק אייך הערפאַר נאָך אַמאָהל.

איך בין צוואַר נאָך יונג, אָבער איך קאָן שוין דיא הייליגע פפליכטען פון אונזער רעליגיאָן, די עלטעסטע פון אַלע רעלי־גיאָנען, איך האָב געהאַט דאָס גליק געבאָרען צו ווערען אַ איד און ערצויגען צו ווערען אַלס איד, אָבער ערשט היינט בין איך געוואָרען בר־מצוה, דאָס הייסט, איך בעדאַרף פון היינט אָן שטרעבען צו פערדינען דיעזע עהרע, ווירדיג צו זיין אום צו טראָגען דיעזען נאָמען, ווערען בר־מצוה הייסט ווערען אַ איד, ווערען אַ גוטער מענש, ווערען אַ גוטער בירגער פון׳ם לאַנד, אין וועלכען מיר וואהנען. איך ווייס אז איך בעדארף נאָך זעהר

פיעל לעהרנען אום צו וויסען און צו פערשטעהן אלע פפליכטען פון א אידען, איך וויים, אז איך בעדארף נאך זעהר פיעל לערנען אום צו וויסען אלע מיינע שולדען און איך האב דארום פעסט בעשלאסען דאס אלעס צו לערנען און צו קאנען. איך בעט אייך דארום, ווערטהע פריינדע פון מיינע ליעבע עלטערן וועלכע זענען געקומען אנטהייל נעהמען אין מיין שמחה, איהר זאלט זיין אויך מיינע פריינד און זאלט מיר ווייזען דעם וועג אויף וועלכען איך זאל געהן אין מיין לעבען.

דיא ערשטע און וויכטיגסטע פפליכט פון יעדען גוטען מענשען אין אלגעמיין, בעזאנדערס אבער פון א אידען, איז דאנקבארקייט, מען זאל קיינמאל ניט פערגעסען ווער עס האט עטוואס גוטעס געטהאן פיר מיר, אבער ווער האט מיר מעהר גוטעס געטהאן, אלס מיינע ליעבע עלטערן? — זיי האבען מיך געשפייזט און ערנעהרט פון מיין געבורט ביז אויף דעם היינטיגען טאג, זיי האבען געוואכט איבער מיר טאג און נאכט ווען איך בין קראנק געוועזען און זיי האבען זיך געזארגט פאר מיר, ווען איך בין געזונד געוועזען, זיי האבען מיך ערצויגען, זיי האבען מיך גלעאזט לערנען, זיי האבען מיך געמאכט פאר א מענשען, און זיי זארגען זיך נאך יעצט פאר מיר. איך געפין עס דארום אלס מיינע ערשטע און וויכטיגסטע פפליכט אויסצושפרעכען מיין הערצליכסטען, איניגסטען דאנק מיינע ליעבע עלטערן, פאר אלעס גוטע וואס זיי האבען געטהאן פאר מיר ביז יעצט און וואס זיי זיינען בערייט צו טהאן פאר מיר ווייטער.

ליעבע, גוטע געטרייע עלטערען! איך האב ניט גענוג ווערטער, מיט וועלכע אייך צו דאנקען. מיינע ליפען זיינען צו שוואך אויסצודריקען מיינע געפיהלען און מיין דאנקבארקייט, וועלכע איך פיהל אין דיעזער מינוט. מיין צונג קען עס ניט ארויסרעדען, איך פיהל עס אבער אין מיין טיעפען הערצען אז איך באדארף מיין לעבענלאנג אייך שעטצען, אייך אכטען, אייך ליעבען, אייך עהרען און אייך פאלגען.

איך ווענד מיך יעצט צו אייך, האָכגעשעצטע אַנוועזענדע. איך וויים עס גאַנץ גוט, אז ניט איך האָב אייך איינגעלאַדען, זאָנדערן מיינע ליעבע עלטערן, איהר זייט געקומען ניט צו מיר, זאָנדערן צו מיינע עלטערן, אָבער איהר זייט געקומען צו־ליעב מיר, ווייל איך בין היינט געוואָרען בר־מצוה, ווייל איך האָב היינט גענומען אויף מיר דיא הייליגע פפליכטען פון אַ אידען און פון א גוטען מענשען.

איהר זייט דיא פריינד פון מיינע גוטע און ליעבע עלטערן, זייט אויך מיינע פריינד. יעדער מענש דאַרף האָבען גוטע פריינד. דער ציוויליזירטער מענש קען ניט לעבען אליין, ער מוז לעבען מיט מענשען און צווישען מענשען, וועלכע זאָלען איהם ביי־שטעהן אין גוטע און שלעכטע צייטען מיט ראטה און טהאַט. איך, אלס יונגער מענש, דאַרף געווים האָבען אייער געזעלשאפט, אייער גוטען ראטה, אייער ערפאהרונג און אייער לעבענס קענט־ניסע.

עס וועלען געווים נאָך פאַרקומען פיעלע פעלע אין אונזער לעבען, ווען מיר וועלען ווידער זיך צונויפקומען, ווען מיר וועלען ווידער זיצען צוזאַמען ביי איין טיש און מיר וועלען נאָך האָבען פיעלע געלעגענהייטען צו בעווייזען איינער דעם אַנדערען דעם גרויסען ווערטה פון וואהרע פריינדשאפט. איך האָף, אז איהר וועט דאן ניט בערייען, וואָס איהר האָט מיך אויפגענומען אין אייערע ווערטהע געזעלשאפט.

איך בעט צו גאָט, אז אַלע פעלע און אַלע געלעגענהייטען, בייא וועלכע מיר וועלען זיך צונויפקומען זאָלען זיין פרעהליכע, אַנגענעהמע און גליקליכע בעגעבענהייטען פון אונזער לעבען און אלע, איצט היער אַנוועזענדע זאָלען האָבען צו דערצעהלען נור גוטעס און פרעהליכעס, וואָס מיט זיי האָט פאַסירט.

גאָט זאָל העלפען, מיינע ליעבע עלטערן און אייך אַלע אנ־וועזענדע, מיר זאָלען געהן איינער צום אַנדערן נור אויף שמחות און נאר אויף פרעהליכע און אַנגענעהמע אַנגעלעגענהייטען. אָמן.

דרשה ה

האַכגעשעצטע דאמען און הערען!

בן שלש עשרה אנכי היום.

היינט האָב איך עררייכט מיין דרייצעהניאָהריגען לעבענס עלטער, אין וועלכען איך ווער אַנערקענט אַלס מיטגליעד אין דער אידישער געמיינדע. פון היינט אָן בין איך פערפליכטעט אָנצונעהמען דיא אלע געטעס בעפעהלע, וועלכע ער האַט בע־פאָהלען זיין פאָלק ישראל, — ווי אונזערע חכמים האָבען ער־קלעהרט „בן שלש עשרה שנה למצות“.

און דעריבער ווער איך היינט טיטולירט מיט דעם נאָמען „בר מצוה“, וועלכער בעצייגט, דאָס פון היינט אָן האָב איך אויף זיך גענומען דיא אויפגאַבע צו דינען גאָט מיט מיין גאַנצען קראַפט און מאַכט. דיא ערשטע פפליכט וואָס אויף מיר ליגט איז אָנצוקלייידען אויף מיין קאָפּ און האַנד די „תפילין“, וועלכע דערמאָנען אונז געטטעס גנאַדע וואָס ער האָט בעצייגט אונזערע אור־עלטערן אלס ער האָט זיי ארויסגעפיהרט פון דיא עגיפּטישע שקלאַפעריי.

שוין אונגעפעהר צוויי טויזענד יאָהר אלס אונזער פאָלק ישראל איז פערטריבען און פערוואָגעלט אין פרעמדע לענדער, און דיא אלע פעלקער האָבען אימער געשטרעבט אונז צו פערניכטען, אָבער דער אלמעכטיגער גאָט בעשיצט אונז אימער

מיט זיינע פליגלען, און טראַץ דיא אלע ליידען און שמערצען וואָס מיר האָבען, שטעהען מיר פעסט צו פּראָקלאַמירען פאר דער גאַנצער וועלט דיא גאָטעס לעהרע, וועלכע בעגליקט דיא מענשהייט.

דיא איינפאכע פראזע, וועלכע שטעהט געשריבען אין דיא תפילין „למען תהיה תורת יי בפיך“ בעלייכטעט אונזער וועג. זיא לערנט אונז צו וויסען ווי זיך אויפצופיהרען אויף דער וועלט. וויא צו ליעבען וואהרהייט און פרידען. צו געבען ברויט דיא הונגעריגע, צו ליעבען דעם פרעמדען, צו העלפען דעם עלענדען און נויטבעדערפטיגען.

וויא פרעהט עס מיך יעצט בעטראַכט צו ווערען אלס מיט־גליעד צו מיין ליעבען פאָלק איך זאָל גלייך מיט זיי קאָנען מיט מאַכען גאָטעס דיענסט און ערפילען מיינע שולדען צו דער מענשהייט.

פיר דיעזע אלע געפיהלע בין איך שולדיג נור מיינע ליעבע עלטערן, וועלכע האָבען מיר איממער געלערנט גוטעס צו טהאָן, און האָבען מיך בעזאָרגט מיט גוטע לעהרער, וועלכע האָבען פערפלאַנצט אין מיין הארץ דיא אידישע מאָראל און גאָטעס לעהרע.

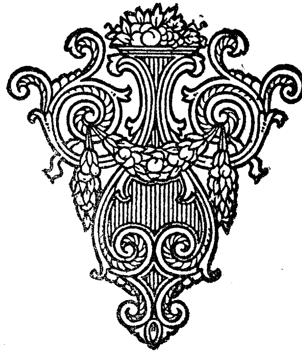
ערלויבט מיר, טייערע עלטערן, אויסצודריקען מיינע גע־פיהלען, וואָס מיין קינדערליכעס הארץ פיהלט צו אייך פיר דאָס גוטעס וואָס איהר האָט געטהאָן געגען מיר פון מיין געבורט ביז היינט.

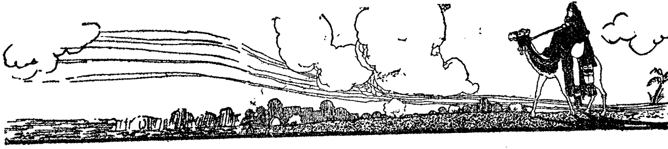
גיבט עס אין דער מעגליכקייט ליעבער פאָטער דיר צו בעדאַנקען פיר דיא אַלע וואהלטהאַטען, וועלכע דוא האָסט מיט

מיר געטהאָן? איז דען מיר מעגליך, ליעבע טייערע מוטער דיר אויסצודריקען מיינע דאנקגעפיהלע פאר דיינע גוטע און מילדע האנדלונגען?

לאמיר האָפען דאָס איהר וועט שניידען מיט לוסט וואָס איהר האָט מיט טרעהרען פערזייט.

מעג אייך דער אלמעכטיגער גאָט שענקען א גליקליכעס עלטער און איהר זאָלט זיך זעטיגען מיט פערגעניגען פון אייערע קינדער און קינדס קינדער.

דרשה ו

ליעבע עלטערן און געשעצטע פערזאמלונג.

היינט איז מיין געבורטסטאג און ביי מיר איז דער טאג אימטער א יום טוב, אבער דאס איז נאך ניט גענוג מיר צו געבען מוטה צו שטעלען זיך ריידען פאר א פובליקום. היינט איז אבער ביי מיר מעהר יום טוב וויא אלע יאהר. היינט איז מיר געוואָרען דרייצעהן יאהר, און איך בין בר-מצוה! איך געזעגנע זיך מיט די קינדערשע יאהרען און טרעט אריין אין א נייע עפאכע.

איך בין שוין א איד און איך בין שטאלץ מיט דעם, וואס יעצט ליגט אויף מיר דיא פפליכט אבצוהיטען אלע גאט׳ס גע-באט גלייך מיט אייך אלעמען, ווערטהעס פובליקום. דאס גיט מיר מוטה אויסצודריקען פאר אייך מיינע געפיהלען היינט.

ליעבע עלטערן!

צו ערשט וועל איך רעדען צו אייך. איך וויל אייך פון דעם פלאץ דאנקען פאר דיא גוטעס, וואס איהר האט פאר מיר גע-טהאן, און בעטען אייך איהר זאלט מיר פערצייהען פאר דיא שמערצען, וועלכע איך האב אייך פעראורזאכט מיט מיין ניט געהארכזאם זיין, מיט מיינע קינדערש-נארישע מעשים. יעצט, היינט איז דיא צייט איך זאל אייך בעטען אום פערצייהונג, ווייל איך האב ניט פערשטאנען מיט מיין קינדערשען שכל וויא זיך אויפצופיהרען און וויא אייך צו שעצען.

יעצט, ווען איך ווער בר־מצוה, און איך אליין ווער פאר־אנטוואָרטליך פאר אַלעס וואָס איך וועל טהאָן, בעט איך אייך, ליעבע עלטערן, נעהמט ניט צו אייער אויג פון מיר, זייט וויא פריהער מיינע וועג־ווייזער, צייגט מיר אָן וואָס צו טהאָן און ווייזט מיר דיא ריכטיגע וועג, אויף וועלכע איך בעדאַרף געהן. איך וועל אייך אימּמער געהאָרכזאַם זיין, און איך וועל שטרע־בען צו זיין דאָס וואָס איהר ווינשט, און וואָס איהר האָפט איך זאָל זיין.

אין אייער אנוועזענהייט, געעהרטעס פובליקום, זאָג איך צו, דאָס דיא תפילין וועלען מיך צובינדען צו מיין נאַציאָן, איך וועל היטען און איך וועל טייער האַלטען, וואָס בייא אונזער פאָלק איז טייער.

איך בין שטאָלץ וואָס איך בין אַ איד, אַ קינד צום פאָלק וואָס האָט פערשפרייט ליכט און בילדונג אויף דער גאַנצער וועלט, ווייל דיא אידישע תורה איז דער קוואַל פון וויסענשאַפט און מאָראַל, יושר און וואהרהייט, פרייהייט און גלייכהייט.

איך וועל אימּמער שעצען דיא תורה און דיא שפּראַכע, אין וועלכע זיא איז געשריבען און אונזערע נביאים האָבען נביאות געזאָגט; איך וועל אימּמער ליעבען מיין רעליגיאָן און דאָס הייליגע לאַנד צו וועלכע מיר אַלע האָפען זיך צוריק צו קעהרען.

איך בעט גאָט, און דאָס איז מיין ערשטע תפלה — שיק דיין ברכה צו מיינע ליעבע עלטערן, דערלענגער זייערע יאָהרען און גיב זיי רייכטהום און גליק; זאָלען זיי האָבען נחת פון אַלע זייערע קינדער. שיק אויך דיין ברכה צו מיינע שוועסטער און ברידער, אָנקעלס און טאַנטעס און צו מיין גאַנצער משפחה. געבענשט זאָלען זיין מיינע לעהרער און דאָס גאַנצע פובליקום, וועלכע נעהמען אַנטהייל אין אונזער שמחה של מצוה, געבענשט זאָלען זיין אַלע אידען פון דער גאַנצער וועלט, זאָלען זיי זיך אומקעהרען צו זייער אַמאָליגען גרויסען שטאָלץ און צו זייער פאטערלאַנד. אמן.

דרשה ז

ליעבע עלטערן און געעהרטע געסט!

איך שטעה יעצט על פרשת דרכים, אויפ׳ן שיידע וועג: פון איין זייט ליגט מיין דרייצעהן־יאָהריגע פערגאַנגענהייט, און דער צווייטער זייט פאַנגט זיך אָן מיין אונבעקאַנטע צו־קונפט.

מיין פערגאַנגענהייט וואָס האָט פערשלונגען מיין קינדהייט, איז אויסגעוועבט פון וואונדער־שעהנע פאַנטאַזיעס, פון ריינע אומשולדיגע געדאַנקען, פון הימלישע געטליכע מעלאָדיען און פון גן־עדן זיסע חלומות... און יעצט, ווען איך בעדארף זיי אַלעמען זאָגען מיין לעצטען אַדיע, ווערט מיין הארץ פול מיט אומעט, טרויער און בענקשאַפט.

אָבער, ליעבע עלטערן! איך בין ניט פערצווייפעלט. איך מיין נאָר מאַכען וויא מען זאָגט א יזכור מיין פערשטאָרבענע קינדהייט, אָבער מוטהלאָז בין איך ניט.

ביז יעצט בין איך פאררעכענט געוועזען אלס קינד, אַלס קליינער אינגעל, וועלכער האָט ניט געהאַט קיין רעליגיעזע פפליכטען וויא אלע אַנדערע אידען, וועלכע האָבען שוין דער־גרייכט דרייצעהן יאָהר, און וועמענס זינד זיינען צוגעשטעלט געוואָרען צו זיין פאָטער׳ס חשבון. פון יעצט אָן אָבער בין איך א פאָלקאָמענער איד און איך בין זעלבסט פעראַנטוואָרטליך

פיר אַלע מיינע זינד. איז דען אַזאַ ענדערונג ניט אַ עהרענהאַפּ־טערע, אַ שעהנערע און אַ זעלבסטשטענדיגערע?

אין פסוק איז געשריבען: „ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים“. אויף דעם זאָגט דער מדרש רבה (סעיף ס"ג): ר' לוי אמר משל להדס ועצבנית (חוח) שהיו גדלים זה על גבי זה וכיון שהגדילו והפריחו, זה נותן ריחו וזה חוחו; כך, כל שלש עשרה שנה שניהם הולכים לבית הספר ושניהם באים מבית הספר. לאחר שלש עשרה שנה זה הולך לבתי מדרשות וזה הולך לבתי עבודה זרה. אמר רבי אליעזר עד שלש עשרה שנה צריך אדם להטפל בבנו, מכאן ואילך צריך שיאמר „ברוך שפטרני מענשו של זה“.

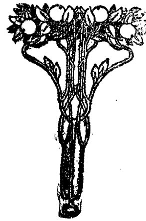
אַ מירטע (הדס) און אַ דאָרן האָבען געוואקסען איינע לעבען דעם צווייטען. ווען זיי זיינען אויסגעוואקסען און אויפּ־געבליהט, האָט דיא מירטע פערשפּרייט איהר דופט, איהר גע־שמאַקען גערוך, און דער דאָרן זיין דאָרנשטרויך. אזוי זיינען אויך געוועזען יעקב מיט עשו'ן. ביז דרייצעהן יאָהר געהען זייא ביידע אין שוהלע און קומען צוזאַמען פון דאָרטען; אָבער נאָך דרייצעהן יאָהר געהט איינער (יעקב) אין בית המדרש און דער צווייטער (עשו) אין דיא געטצען הייזער. אויף דעם האָט רבי אליעזר געזאָגט אַז ביז דרייצעהן יאָהר בעדאַרף אַ פאָטער אויפּפּאַסען אויף זיין זאהן, דערנאָך בעדאַרף ער זאָגען: גע־בענשט איז דער, וועלכער האָט מיך בעפרייט פון דער שטראָפע פיר דיעזען.

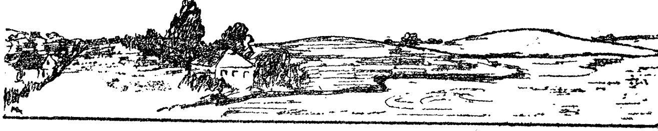
אָ, ליעבער גוטער פאָטער! ביז יעצט ביזטו געוועזען פעראַנטוואָרטליך פיר מיינע טהאַטען און אויף דיינע פּלייצעס פלעגט פאַלען דיא לאַסט פון מיינע זינד. וויא צוויי גוטע מלאכים פלעגסטו, צוזאַמען מיט מיין טייערע מוטער, פיהרען מיך און בעגלייטען מיך אויף מיין לעבענס־וועג, אַלע מיינע ווינשע פלעגט איהר ערפילען, אַלע מיינע פערלאַנגען פלעגט איהר נאָכגעבען און אַלע מיינע בעדערפניסע פלעגט איהר מיר

פערשאַפען. גלויבט מיר, טרייע עלטערען, אַז אָבוואָהל איך בין נאָך יונג, דאָך פערשטעה איך זעהר גוט וויא צו שעצען אייער ליעבע און אייער איבערגעבענהייט צו מיר; אָבער איך בין נאָך יעצט ניט אין שטאַנד צו בעלוינען אייך זאָגאַר פאר אַ קליינע טהייל פון אייערע חסדים.

אָבער איין זאַך זאָג איך אייך צו: איך וועל זעהר אַכטען דיא אַלע פפליכטען, וואָס היינטיגער טאָג לעגט אויף מיר ארויף, און דיא פעראַנטוואָרטליכקייט וואָס איך האָב היינט איבערגענומען, וועל איך שטענדיג האָבען אין זינען אזוי וויא יעקב אבינו, אויף וועלכען דער מדרש זאָגט אז נאָך דרייצעהן יאָהר פלעגט ער געהן לבתי מדרשות, עס הייסט: ער פלעגט לערנען פלייסיג און זיין צוגעבונדען צו זיין פערגאַנגענהייט. אזוי וועל איך אויך ניט אָבטרעטען פון דעם וועג וואָס איהר האָט מיר אָנגעצייגט. וואו איך וועל זיין וועט אומעדום קלינגען אין מיינע אויערען ווי אַ געטליכע שטימע — „עברי אנכי"! איך בין אַ איד. מיט לייב און זעעלע וועל איך זיין צוגעבונדען צו אונזער גרויסער נאַציאָן, צו אונזער וואונדער שעהנער און טיעף טראַגישער פערגאַנגענהייט, צו אונזער טיעף-זיניגע טראַדיציאָנען און צו אַלע אונזערע לעהרע. צוזאַמען מיט אונזער פאָלק וועל איך טראַגען דעם גרויסען היסטאָרישען פעקעל צרות, פון וועמעס שווערקייט עס בייגען זיך אָפט ניט ווילענדיג דיא שטאָלצע קעפּ פון דיא מכביער׳ס אייניקלאך, און צוזאַמען מיט איהם וועל איך שטרעבען און האָפען, האָפען און שטרעבען צו אַ בעסערע און צו אַ ליכטיגערע צוקונפט. איך וועל שטענדיג ליעב האָבען אונזער נאַציאָנאַל שפּראַך, דיא שפּראַך פון אונזערע נביאים, דיא העכסטע פּאָעטישע שפּראַך, וועמעס מוזיקאַלישער דיאַלעקט האָט אַמאָל בעצויבערט דעם אַלטען לבנון און דעם ירדן, און וועלכע לעבט יעצט ווידער אב אין די גלות-לענדער, און איבערהויפּט אין ארץ ישראל וואו אונזער אַלטער שטערן איז פערלאָשען געוואָרען און וואו אַ נייער שטערן געהט פיר אונז אויף . . .

אייך, ווערטהע געסט, דאַנק איך פון טיעפען הארצען פאר דיא פריינדשאפט און פאר דיא עהרע, וואָס איהר האָט מיינע עלטערן און מיר היינט געצייגט, און איך פערזיכער אייך, אז איך וועל אָנוועכדען אַלע מיינע קרעפטען אום צו זיין אַ טרייער און ווירדיגער מיטגליעד פון אונזער גייסטרייכער אמה, וועמעס פאָהן איך וועל מיט שטאָלץ טראָגען ביז מיין לעצטער מינוט, און וועמענס עהרע וועט זיין מיין קדשי קדשים, וועלכע איך וועל שטענדיג זיין געגרייט צו בעשיצען מיט מיין מארך, מיט מיין בלוט, זאָגאר מיט מיין לעבען.

דרשה ח

גערערטע פערזאמלונג!

איהר האט אונז בעעהרט און געקומען אנטהייל נעהמען אין אונזער שמחה, מיין בר־מצוה, איך בעדאנקע אייך הערצליך פיר דיא פריינדשאפט. גיב גאט דאס מיר זאלען אייך קענען אבדאנקען מיט אונזער געגענווארט בייא אייך אויף שמחות.

מיינע ליעבע עלטערן!

איהר האט מיך אויפגעצויגען צו דיעזען האכבעדייטענדען טאג. דורך אייער מיהע, דורך אייער זארגען פאר מיר בין איך זא וויט געקומען. און מיט דיא הילפע פון מיינע גוטע לעהרער וועלכע איהר האט מיר איממער פערשאפט, פערשטעה איך צו שעצען דעם נאמען ישראל, וועלכען עס טראגט אונזער פאלק אין אלגעמיין, און יעדער איינציגער איד בעזאנדער; אויך אונזער פערבינדונג מיט דיא היילינע תורה, וועלכע איז דיא נשמה, דער לעבענס־קראפט פון אונזער פאלק. און דאס איינציגע וואס איך ווינשע מיך יעצט איז, דאס דער אלמעכטיגער זאל מיר דיא מעגליכקייט געבען אייער וואונש איממער אויס־צופיהרען און איממער בלייבען טרייא דעם נאמען „ישראל“, דעם פאלק „ישראל“ און דיא תורת ישראל.

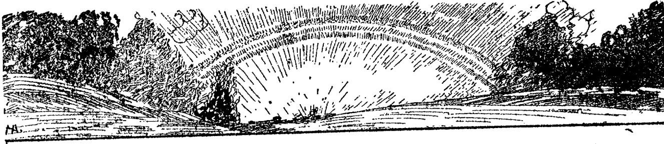
היינט איז מיין בר־מצוה, דאס הייסט איך ווער איינער דער, וועלכער מוז מצוות טהאן. איך בין שוין ניט מעהר קיין קינד, זאנדערן אן ערוואקסענער. פון היינט אן בין איך זעלבסט

פעראנטוואָרטליך פאר אלעם וואָס איך מהו, פון היינט אָן וועד איך אַלס פאָלשטענדיגער איד בעטראכט; און דערפאר גיב איך מיין עהרען וואָרט, מיין ערשטען פערשפרעכען, צייט מיין לע־בען, מיין אויפגאבע אלס אידישער קינד און זאָהן דעם פאָלק׳ס ישראל ניט אויפצוגעבען; צו בעפאָלגען אלעם וואָס פון א איד פאָדערט זיך; צו ליעבען מיין פאָלק און פערטהיידיגען אידען! צו דאנקען אימּמער גאָט וואָס ער האָט מיך פאר א אידען גע־מאכט, און אייך ליעבע עלטערן, וואָס איהר האָט מיך צו דעם צושטאַנד געבראכט.

אין דעם טאָג וואָס איך טרעט אריין אין דער אידישער ארמעע בין איך גערן אויך איינער פון דיא טרעגער דעם אי־דישען פלאג; און איך וועל מיט עהרע און שטאָלץ אימּמער פארהייליגען אונזערע הייליגע פרינציפען, אָבהיטען דאָס וואָס אונז איז פערזאָגט און בעאָבאַכטען אלעם וואָס אונז איז פאָר־געשריבען.

דאָס אלעס נעהם איך אויף מיר פון היינטיגען טאָג אָן גלייך מיט אללע מיינע גלויבענס גענאָססען, און גאָט זאָל מיר דאצו העלפען. אמן.

דרשה ט.

(פיר א יתום אָהן אַ פאָטער)

יי לי לא אירא

(ווען גאָט איז מיט מיר פירכטע איך ניט)

ווען מיין פאָטער וואָלט היינט געלעבט, וואָלט ער מיך אריינגעבראכט אין גאָטעס הויז אום צו ווערען א מיטגליעד פון זיין היילינער געמיינדע. אָבער מיין גוטער און ליעבער פאָטער איז טויט און מיין איינציגע בעסטע פריינדין אין דער וועלט, מיין פיעל־געליעבטע מוטער ערפילט יעצט דיעזע פליכט.

ווען מיין פאָטער וואָלט געלעבט, וואָלט איך נאָך אַ יאָהר צייט געוועזען פריי אין מיינע טהאַטען און מיין פאָטער וואָלט געוועזען פעראַנטוואָרטליך פיר מיר צו גאָט איבער מיינע אויפ־פיהרונגען.

אָבער מיין פאָטער בעפינדעט זיך יעצט ביי זיין פאָטער, ביי גאָט אין הימעל, און איך בין ערצוינערט געוואָרען, דאָס ניעמאַנד קאָן מעהר פעראַנטווארטליך זיין פיר מיר, אונד דאפיר בין איך בערופען געוואָרען צו מיין צוועלפטען יאָהר צו ער־פילען דיא פליכטען פון א אידען, צו עהרע פון מיין פאָלק, מיין נאַציאָן, מיין פערשטאָרבענעם פאטער און פיר מיין טייערע מוטער.

יא, איך בין ערשיענען אין גאָטעס הויז און בערייט צו טהאָן דאָס, וואָס עס ווערט פון מיר פערלאַנגט.

איך בין אַ איד, און אלס איד מוז איך לעבען. צו לעבען אַלס איד, מוז איך פירכטען גאָט, און ווען איך טהו דאָס, דאַן וועל איך געליעבט און געשעצט ווערען פון גאָט און פון מענשען, און מיין טייערע און ליעבע מוטער וועט זיין גליקליך דאמיט.

ווען מיין פאָטער וואָלט געלעבט, וואָלט עס מיך געווים מעהר געפרייט וויא יעצט, אלס ער האָט אונז פערלאָזען. מיין עדעלער און גוטער פאָטער האָט געוואוסט צו אונטערשיעדען פון גוטעס ביז שלעכטעס, און ער האָט מיך, זיין זוהן, געפיהרט אויף דעם ריכטיגען וועג פון פליכטען און טהאָן גוטעס.

צו מיין טיעפסטען בעדויערען און טרויער איז דיעזער פאָטער אַוועק פון מיר, און איך בין בלויז צוריק געבליעבען אונטער דיא אויפזיכט פון מיין מוטער.

אונטער דער לייטונג פון מיין מוטער? וואָס האָב איך געזאָגט? וויא אונדאַנקבאר איך בין!

יי לי לא אירא! גאָט איז מיט מיר, פירכטע איך ניט! דער גאָט וואָס האָט זיך איינמאָל ערקלעהרט אלס דער אבי יתומים, דער פאָטער פון וויייזען, איז אויך מיין פאָטער, און ער וועט מיך פיהרען, לייטען און מיר צייגען דעם ריכטיגען וועג וואָס איך דאַרף נאָכפאָלגען.

איך שפּיער עס אין מיין הארצען, דאָס גאָט איז מיט מיר, און איך בין פול מיט פרייד און מוטה אין דעם אָנפאַנג פון מיין לעבענס־וועג אויף מיין אייגענער פעראַנטוואָרטליכקייט.

איך וועל זוכען און איך וועל פינדען דעם וועג צו זיין גוט פיר מיין מוטער, פיר מיינע מיט־מענשען און פאָלגליך פיר זיך זעלבסט.

דיא הייליגע געבאָטע פון גאָטעס הייליגער תורה זאָלען מיך ניעמאלס פערלאָזען, און איך וועל ניעמאלס אויפהערען זייא צו שטודירען.

זיי זאָלען זיין מיין וועג-ווייזער, מיין עמוד-האש ביי דער נאכט און מיין עמוד-הענן ביי טאָג, אום צו טהאָן גוטעס, זיין עדעל און געהאָרכזאַם צו יעדען, וואָס קען מיר צייגען וויא צו ווערען א בראַווער מאַן.

פון היינט אָן און ווייטער וועלען תפילין בעצירען מיין האַנד און שטערען; אין דיעזע תפילין ווערט אונז עראינערט אז גאָט איז בארמהערציג און טהוט אימער גוטעס מיט דעם עלענדען און ליידענדען.

איך בין א יתום און איך בענויטיג זיך אין דעם שוטץ פון דעם אלמעכטיגען גאָט.

איך האָב געלערענט דאָס ווען איך וועל איהם רופען וועט ער מיך הערען, ווען איך וועל בעטען וועט ער מיר ענטפערען, און וואָס איך וועל פון איהם פערלאַנגען, וועט ער מיר געבען.

דער אלמעכטיגער שעפער האָט און בעזיצט אַלעס, און דיעזע וואָס האָבען זיך פערדיענט ווערען פון איהם בעלוינט צו יעדער צייט און ער איז אימער בערייט צו ערפילען דעם וואונש פון דעם גערעכטען.

דארויף געשטיצט, בעט איך דיך, גאָט דוא בארמהערציגער, הער יעצט צו דאָס געבעט פון דיין קליינעם דיענער:

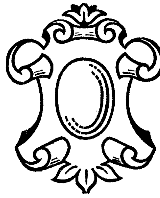
גאָט! דוא פועל צדק און בעל-רחמים, העלף מיר איך זאָל דיך דיענען; העלף מיר איך זאָל זיין גוט, און בעשיץ מיין מוטער.

גאָט, דוא באַרמהערציגער! איך בעט דיך פאַר מיין ליעבע מוטער, ווייל זיא איז צו מיר אלעס אין דער וועלט. זיא איז מיין פריינד און מיין פריינדין, מיין פאָטער און מיין מוטער, און אָהן איהר האָט פיר מיר דאָס לעבען קיין ווערטה.

זיא צייגט מיר וויא דיך צו בעטען, וויא זיך צו ווענדען צו דיר און וויא דיך אנצובעטען, אז דוא זאָלסט מיר העלפען.

בעשיץ זיא אלזאָ, אלמעכטיגער, פון שמערץ און פון לייד, פון נויט און פערצווייפלונג; גיב איהר געזונדהייט און מוטה, לעבען און צופריעדענהייט, דאמיט זיא זאָל מיך קענען ערציהען פאר דיר אליין צו פירכטען, בעפאָלגען דיינע געבאָטע און זיין גוט.

ערפילל מיין געבעט, גרויסער גאָט, און בעשיץ מיין עדעלע מוטער. אמן.

דרשה י.

(פיר א יתום אָהן אַ פאַטער און מוטער)

יי נתן ויי לקח יהי שם יי מבורך.

גאָט האָט געגעבען, גאָט האָט אװעקגענומען, גאָטעס װילען זיי געזעגנעט

דאָ שטעה איך, א אינגעל פון צװעלף יאָהר, און בין גאַנץ אַליין. אַליין, מיין גאָט! אין דיעזער גרויסער װעלט, אָהנע דעם קוש פון אַ מוטער און אָהנע דיא צערטליכקייט פון אַ פאַ-טער. אַליין שווים איך אויף דיא װעלען פון צייט, און דאָס װאָס אַנדערע אין מיין עלטער קענען געניסען און זיך ערפרייען, איז פון מיר אװעקגענומען געװאָרען. דיעזע װעלכע האָבען מיר געגעבען דאָס לעבען, דיעזע װאָס האָבען פעראורזאַכט מיין עקיזסטענץ, זיינען שוין מעהר ניט דאָ. זיי זיינען אװעק פון מיר און מיך איבערגעלאָזען צו מיין שיקזאַל — אַליין!

נאָך שמערצט מיך מיין הארץ און נאָך זיינען נאָס מיינע אויגען פון װיינען. מיינע טרעהרען טריקענען שװער. איך װיין און קלאָג נאָך מיינע פיעל געליעבטע עלטערן, װעלכע זיינען אװעק און מיך איבערגעלאָזען, און איך קען גאָר ניט אויפהערען צו טרויערן נאָך זיי.

איז דאָס מיין פעהלער װארום איך קאַן אָן זיי ניט פער-געסען? בין איך שולדיג אין דעם װאָס דיא ערינערונג לעבט נאָך אין מיר? איך געפין קיין פעהלער אין מיין שמערצענדען און ליידענדען ברוסט. איך טרייסט מיך בלויז, דאָס גאָט דער

שעפּער איז דער פֿאָטער פון אלע ווייזען, און ער זאָרגט יעצט פאר מיר.

עס איז וואהר, איך בין אליין, פערלאזען פון מיינע ליעבע און טייערע עלטערן, נאָר גאָט איז בארמהערציג צו מיר, און ער האָט מיר געגעבען עדעלע ערציהער און בעאָבאכטער, וועלכע ליעבען מיך וויא זייער אייגענעם קינד, און איך ליעב זיי אויך דאפיר פון מיין טיעפסטען הערצען.

זיי ווענדען אָן אלעם מעגליכעס מיך צו מאכען פערגעסען אָן מיין שמערץ און פערלוסט, און איך ווענדע אויך אלעס אָן צו געפינען טרייסט און האָפנונג אין זייער צערטליכע בע־בעהאנדלונג צו מיר.

גאָט איז גערעכט און בארמהערציג! אמוואָהל איך שפיר מיך מאַנכע מאָל זעהר אונגליקליך, געדענק איך אָבער זאָפאָרט דאָס אלעס וואָס גאָט טהוט איז קיין אונרעכט. גאָט טהוט קיין אונרעכט! איך בין פילייכט ניט אימשטאנדע צו בעגרייפען זיינע טהאטען, אָבער גאָט איז דיא גערעכטיגקייט זעלבסט.

ווער האָט מיר געגעבען עלטערן? גאָט האָט זיי מיר גע־געבען. ער האָט זיי אוועקגענומען, דאן וועל איך זאָגען מיט איוב׳ן:

„גאָט האָט געגעבען, גאָט האָט אוועקגענומען, גאָטעס נאָ־מען זיי געזעגנעט“.

מיינע עלטערן זיינען טויט. עס טהוט מיר זעהר לייד פאר זיי. אָבער איך בין זיכער, דאָס איך קען זיי ווידער ניט לעבע־דיג מאַכען. זאָלען זיי אלזאָ רוהען אין אייביגען גליק און זעגען מיט גאָט, און צו עהרע פון זייער אָנדענקען וועל איך אלעס מעגליכע אָנווענדען צו זיין ארענטליך און גוט, דאמיט יעדער זאָל דאן זאָגען, דאָס אין דער קורצער צייט וואָס מיינע עלטערן האָבען פערבראכט אויף דיעזער וועלט, האָבען זיי געלאָזען א

זוהן וועלכער איז ווירדיג פאר זייער קורצעם אָבער עדעלעס לעבען.

פון דיעזען טאָג אָן דארף איך ערפילען דיא פליכטען פון אַ אידען.

מיין ערשטע אופגאבע בעשטעהט אין זיין אונטערטהעניג און פאָלגזאַם, אונטערגעבען און געהאָרכזאַם צו דיעזע, וועלכע זוכען און זאָרגען פיר מיין צוקונפט. איך וועל אלעס מעגליכע אָנווענדען נאָכצופאָלגען דיעזע אויפגאבע און טהאָן זאָ וואָס אום אַנדערע צו געפעלען, דאמיט מיר זאָל אויך גוט זיין.

אויף מיין לינקער האַנד און אויף מיין שטערען וועל איך מוזען לעגען דיא תפילין וועהרענד איך וועל דיענען גאָט מיין שעפער. אָבער איך בין ענטשלאָסען צו דיענען גאָט אויך דאַ־מאָלס ווען דיא תפילין וועלען ניט באציערען מיין האַנד און מיין שטערען.

מיין גוטער לעהרער האָט מיך געלערענט, דאָס זייענדיג נאָכגעביג, גוט און פאָלגזאַם צו עלטערע און ערפאהרענע מענ־שען, דאָס העלפענדיג און שטיצענדיג דיעזע וואָס זיינען אין נויט, דאַן דיענען מיר גאָט דעם הערר פון ישראל.

אבוואָהל איך בין נאָך זעהר יונג, האָט שוין מיין ערפאהרונג מיך זעהר פיעל געלערנט. איך פערשטעה פאָלקאָם דאָס מיין גאָט און שעפער פערלאַנגט ניט קיין אונמעגליכקייטען פון דעם מענשען, און דערפאר פרייט עס מיך אונגעהייער פיעל וואָס עס איז יעצט פון מיר ערפאָדערט איך זאָל ערפילען זיינע געבאָטען און בעפעהלע. איך בין שטאָלץ דארויף צו וויסען, דאָס איך בין שוין מענש גענוג מען זאָל מיר מעגען טרויען.

איך בין ענטשלאָסען אין מיינעם הערצען, צו זיין גוט און עדעל, און לויט וויא מיין ווערטהער לעהרער זאָגט מיר, איז א גוטער ענטשלוס דער אָנפאַנג פון אלע עדעלע טהאַטען.

אלעס וואָס ליעגט אין מיין מאַכט וועל איך אנווענדען צו איבערצייגען מיינע גוטע וואהלטהעטער דאָס זייער זאָרג פיר מיין צוקונפט איז ניט געוועזען אומזיסט, און אויף ווייטער בין איך זיכער, אז אלעס וואָס איך וועל טהאָן, וועט זיין רעכט און ריכטיג.

גאָט, דער בארעמהערציגער פאָטער, העלף מיר דורכצופיה־רען מיין ענטשלוס. אמן

our Merciful Father. But I will pray to Him not only then, but also when the *T'ffilin* do not adorn my hand and my head.

My good teacher has taught me that by being good and ebedient, by listening to those who have had the experience in life, by helping those who are in want—by these acts—we worship the Lord God of Israel.

Although I am very young, yet experience has already taught me a great deal. I fully understand that the Creator requires not from mortals to do what is impossible to perform, and therefore I am happy that from today on I am called upon to observe His Commandments and ordinances. I am proud of the fact that I am already man enough to be trusted with such holy commandments.

I resolved to be upright and good, and, according to what my worthy teacher has told me, a good resolution is the beginning of all noble deeds.

I will exert my utmost to convince the benevolent and kind people who took care of me that their care was not in vain, and, I am certain that in the future whatever I will do will be just and upright.

O God, Merciful Father, help me so that I may carry through my resolutions. Amen.

with noble and kind friends who raise me, teach me and love me as though I were their own child, and therefore I too, in turn, love them from the depth of my heart.

They do everything in their power to make me forget my great loss and grief, and I, on my part, do all I can to find consolation and hope in their very kind treatment.

God is just and merciful! Although at times I feel very despondent and unhappy, yet at the same time I am aware that whatever God does is not an injustice. God does no injustice to anyone! I am perhaps unable to comprehend His acts, but God is all-merciful.

Who gave me parents? God gave them to me. He gave them to me. He took them away, and with Job will I say:

יי נתן ויי לקח, יהי שם יי מברך

"God has given, God has taken away; May the name of the Lord be blessed."

My dear parents are dead. I am sorry for them. But I am certain that I am unable to bring them to life again. May they rest in everlasting peace with the Almighty God; and in honor of their memory, I will try my utmost to be upright and good, in order that everyone may say that my dear parents have left a son to succeed them who is worthy of their short but noble lives.

From this day on I am bound to perform all the duties of a Jew. My first and foremost duty shall be to be obedient and thankful to those who provide for me. I will do everything in my power to fulfill this duty, and act in such a manner as to secure the satisfaction and esteem of others and be satisfied myself.

Upon my left hand and upon my forehead I will be compelled to put on the *T'ffilin* every morning when I pray to

SPEECH NINE

For an Orphan Without Father and Mother

יי נתן ויי לקח, יהי שם יי מבורך

"God has given and God has taken away. May the name of the Lord be blessed."

Here I am standing today, a youth of twelve years, all alone. Alone, O Great God, in this great world of Thine, without enjoying the sweet kiss of a mother and the tender affection of a father. Alone do I swim upon the great billows of time, and what others, of my age, can enjoy has been bereft from me. They who gave me this life and brought me into existence are no more. They departed from me and left me to my fate—all alone.

My heart is still full of sorrow and woe, and my eyes are still wet from shedding tears. My tears dry very, very slowly. I shed bitter tears for my dear beloved parents who departed from me and left me alone, and I cannot and will not cease lamenting over them.

Is it my fault that I am unable to forget them? Am I to be blamed that their remembrance is still alive within me? I can find no fault in my painful, bleeding and sorrowful heart. I simply console myself with the idea that the Merciful God is the father of all orphans, and He will provide for me.

It is true, I am alone, abandoned by my dear beloved parents, but God was merciful to me, and He provided me

happiness, at all times He rewards those who deserve it, and He is always ready to fulfill the wish of the just one.

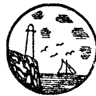
Relying upon this, I pray to Thee, O Merciful God, listen to the prayer of Thy youthful servant:

Thou, O Lord, who art the performer of justice and art full of mercy, help me so that I may be able to serve Thee; help me to be good, and protect my dear mother.

Merciful God, I pray to Thee for my mother, for she is everything in the world to me. She has been a father and a mother to me, and without her my life is of little value. She teaches me how to pray unto Thee that Thou mayest help me.

Protect her, therefore, Almighty God, from grief, sorrow, want and embarrassment; grant her health and courage, life and happiness, so that she may continue to bring me up as heretofore to fear Thee alone, obey Thy commandments and to be good and upright.

Fulfill my prayer, O great God in heaven, protect my noble mother and friends and bless this congregation. Amen.

tween good and evil, and would have led me upon the right path of life.

To my great sorrow and grief my noble father has departed from me and from my dear ones, and I was left under the leadership of my noble mother.

"Only under the leadership of my mother?" What have I said? How ungrateful I am!

יי לי לא אירא "When God is with me, I have no cause to fear!" The God who once declared Himself the אבי יתומים the father of orphans, is my father also, and will certainly not abandon me, but will lead me upon the right path which I am to follow.

I am convinced that God is with me, and I am full of happiness and courage when I am to start this day upon a new life and be answerable for my actions and deeds.

I will search for, and, with the help of God, I am sure to find the way how to be good and helpful to my dear mother, to my fellow-beings, and to myself.

The humane commandments of our holy Torah I shall never abandon, and I shall never cease studying them. They will lead me, and be for me a pillar of fire to shine by night and a cloud of glory by day to enable me to do what is good, to be polite and obedient to the one who is able to point out to me how to become a worthy man.

From this day on the *T'fillin* will adorn my hand and head, and these will remind me of the fact that God is merciful and is always kind to the friendless and the suffering.

I am an orphan, and who more than myself is in need of the protection of the Almighty God? I was taught that when I will call unto Him, He will answer me; and that whenever I request aught from him, He shall grant it to me. The Almighty Creator is the possessor of all wealth and

דרשה ב

געעהרטע פערזאַמלונג!

איידער איך וועל זאָגען איינִיגע ווערטער אין דער אַנגע־לעגענהייט פון היינטיגען טאָג, און זיין בעדייטונג פיר מיר, דריק איך אויס צו אייך, געעהרטע פערזאַמלונג, מיין דאַנק פון טיעפען הערצען פאר די עהרע און פריינדשאַפט, וועלכע איהר האָט געוויזען מיינע ליעבע עלטערן און מיר, מיט אייער בעזוכען אונז יעצט אין אונזער פאמיליען יום טוב.

איך בין היינט דרייצעהן יאָהר אַלט — בר־מצוה געוואָרען! איך געה היינט אריבער דעם גרענעץ פון מיין קינדערשען לע־בענס־פעריאָדע, וועלכע לעגט דיא פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר אַלע מיינע טהאַטען אויף מיר אליין, און שוין ניט מעהר אויף מיינע ליעבע עלטערן.

וויכטיג ערהאַבען און הייליג איז דיעזער טאָג פיר מיר!

און גראַדע יעצט, אריבער־טרעטענדיג דעם גרענעץ, שיי־דענדיג זיך מיט מיין קינדהייט, געפין איך אַלס מיין פפליכט צו בעדאַנקען מיינע ליעבע עלטערן וועלכע האָבען מיך ערצויגען און ביז צו דעם גרענעץ געבראַכט. מיט וואָס אָבער קאָן איך אויסשפרעכען מיין דאַנק? מיט וואָס, ליעבע עלטערן, קאָנן איך אייך בעצאָהלען פאר אלעס גוטעס וואָס איהר האָט מיט מיר געטהאָן? און געטהאָן האָט איהר דאָך זעהר פיעל, צערט־ליכע עלטערן! איהר האָט געזאָרגט פאר מיין געזונדהייט און

ענטוויקלונג קערפערליך און גייסטליך — און איך בין ניט אימ־שטאַנד אייך געגוג צו בעצאָהלען און זאָגאר גענוג צו בעדאנקען.

נעהמט אַלזאָ אָן, ליעבע עלטערן, דיא וואהרע און הייליגע געפיהלען פון דאַנקבאַרקייט און עהרע צו אייך, מיט וועלכע מיין הארץ איז פול, אַלס פאָרלויפיגע דאַנקבאַרקייט; און יעצט, ווען איך ווער שוין אַ מענש פון פעראַנטוואָרטליכקייט, פער־שפרעך איך אייך, ליעבע עלטערן, אין געגענוואַרט פון אַלע אונזערע פריינד, וועלכע געפינען זיך היער דאַ, דאָס איך וועל איממער אַלעס טהאָן וואָס אייער וואונש איז; איך וועל איממער געהן אין דעם גוטען וועג, וועלכען איהר און מיינע גוטע לעהרער האָבען מיר אָנגעצייגט; איך וועל פערבלייבען אַ טרייער זאָהן צו אייך, און אַ טרייער מיטגליעד פון אונזער פאָלק; מיינע אַלע טהאַטען זאָלען איממער גוט און אַנשטענדיג זיין אַלץ איד און אַלס מענש.

דאָס גלויב איך, וועט זיין פיר אייך, מיינע ליעבע עלטערען, אַ ריכטיג בעצאָהלונג לויט אייער וואונש, פאַר אַלעס וואָס איהר האָט מיט מיר ביז יעצט געטהאָן און וועט אויך ווייטער טהאָן.

דרשה ג

טהייערע עלטערן, געשעצטע לעהרער און ווערטהע פערזאמלונג.

מיט האָפפנונג אין הארצען, מיט פרייד אויפ'ן פנים, מיט אַ שמייכעל אויף די ליפען און מיט דעם בעסטען רעספעקט צו מיינע נייע שליחות שטעה איך היינט פאר אייך צום ערשטען מאָל היער דאָ, אַלס אַ נייער פעראַנטוואָרטליכער מיטגליעד פון אידישען פאָלק, און איך בין שטאָלץ וואָס פון היינט אָן בין איך אַ ציגעל צו דער גרויסער הייליגער געביידע, וואָס הייסט יודענ-טהום.

איך בין היינט דרייצעהן יאָהר אַלט, איך בין אַ בר-מצוה, דאָס הייסט פון יעצט אָן געהער איך צו דער ארמעע פון אלהי צבאות. איך בין אַ סאָלדאַט פון פריעדען, ווייל דער פונדאַמענט פון דער אידישער רעליגיאָן איז נור: „חסד ואמת נפגשו, צדק ושלום נשקו", דאָס הייסט צוזאַמענשמעלצען גוט-הערציגקייט מיט וואהרהייט און יושר מיט פרידען, און פון יעצט אָן בין איך בערעכטיגט צו טראָגען דעם געטליכען מונדיר: דיא תפלין, און וואָס איז דיעזער מונדיר? מיין קאָקאַרדע איז דער של ראש און מיין דעקאָראַציאָן איז דער של יד. מיט דיעזע סימבאָלישע ציערונג פון יודענטהום, וואָס דערמאָנט מיר דעם שעהנסטען קאַפּיטעל פון אונזער אַלטער היסטאָריע, מיט דער דעקאָראַציאָן פון אל שדי טרעט איך אריין אָפיציעל אין דיא רייהען פון מיין פאָלק, און איך פערשפרעך צו מאכען עהרע מיין גאָט, מיינע עלטערן, מיינע וועגווייזער, מיין נאַציאָן. און איך הער

יעצט וויא דיא שטיממע פון מיין געוויסען מורמעלט מיר: „חזק ואמץ"! שטארק זיך צו זיין אַ פאַלשטענדיגער איד צו גאָט און צו לייט.

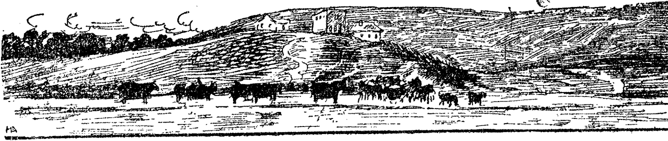
אַלמעכטיגער ארכיטעקט פון דער וועלט! איך וויים אז איך בין צו יונג צו קענען אָבשאצען דיא טייערע ווערטה פון דיא לעבענדיגע ברילִיאַנטען, וואָס דוא האָסט אונז געגעבען בירושה און וואָס מיר האָבען געפיהרט איבעראל דורך דיא לאַנגע נאַכט פון גלות, איך וויים, דאָס איך בין צו קליין צו שטעהען היער און רעדען פיר אַזאַ גרויסאַרטיגען עולם פון לומדים און חכמים וועגען דיא פליכטען פון יודענטהום. אָבער איך שטיץ מיך אויף דיא ווערטער וואָס דער אַלטער תהלים זאָגט אונז: „מפי עוללים ויונקים יסדת עוז". דאביי האָבען אונזערע געלעהרטע, חכמים, ערקלעהרט: „אין עוז אלא תורה". דאָס הייסט זאָגאר דיא קלענסטע קינדער מעגען בעקאַנט ווערען מיט דיא לעהרע פון יודענטהום, וואָס עס איז אונזער פאַנצער און אונזער לייכט טהורעם, אונזער נשמה און אונזער געטליכער אוצר. איך האָב אויך טיעף אויסגעקריצט אין מיין זעעלע דיא ווערטער פון קהלת, וואָס מיין רבי האָט מיט מיר געלעהרנט: „זכור את בוראך, בימי בחורותיך", „געדענק דיין הימלישען בעשעפער, ווען דוא ביזט נאָך גאַנץ יונג", און היינט צו מיין בר־מצוה בעט איך גאָט ער זאָל מיר געבען כח און קראַפט, מוטה און ווילען צו געהן אין ריכטיגען וועג אום איך זאָל קאָנען ערפילען מיינע פליכטען אַלס איד און אַלס עהרענבירגער פון לאַנד.

און איהר, מיינע ליעבע עלטערען, דוא מיין הערצענס געליעבטע מוטער און טהייערער פאָטער, וואו נעהם איך ווערטער אום צו קאָנען אויסדריקען מיין דאַנקבארקייט צו אייך פאר אַלעס וואָס איהר האָט מיט מיר געטהאָן זייט איך האָב בעגריסט דיא זונן ביז היינטיגען טאָג? ווי אזוי קען איך אייך אָבדאַנקען פיר אייער ליעבליכער בעהאַנדלונג צו מיר? אונזער שלמה החכם

האָט געזאָגט אין זיין משלי: „בן חכם ישמח אָב ובן כסיל תוגת אמו“, דער קלוגער זוהן דערפרעהט דעם פאָטער און דער נאַרישער זאָהן ברענגט טרויער זיין מוטער“. איך וועל מיר דיא גרעסטע מיהע געבען, טהייערסטע עלטערען, אייך צו פער־שאַפען איממער נחת און איך צווייפעל ניט אַז גאָט וועט אייך בעלוינען מיט לאַנגע יאָהרען, געזונדהייט, גליק און נחמה פון אַלע אייערע קינדער.

דאָס איז מיין האָפנונג, דאָס איז מיין געבעט, דאָס איז מיין ברכה און מיין וואונש לכבוד מיין בר־מצוה; אויך צו אייך, ווערטהע פערזאַמלונג וואָס איהר זייט געקומען באשיינען מיין בר־מצוה, ויי יברך את עמו בשלום.

דרשה ד

ליעבע עלטערן און האָכגעשעצטע פריינד!

איך דאַנק אייך פון מיין טיעפען הערצען פאר אייער פריינד־ליכקייט און פאר אייער קומען צו מיין בר־מצוה. איך בין היינט געוואָרען דרייצעהן יאָהר און דערמיט אַ מיטגליעד פון דער אידישער געמיינדע, פון דעם אידישען פאָלק. איהר זייט געקו־מען אום מיך אויפצונעהמען אין אייער געזעלשאַפט, מיך צו בעגריסען אלס איד, אַלס מענש און אלס בירגער. איהר זייט געקומען מיר צו געבען אייער האַנד פון פריינדשאפט, מיר צו ווינשען גליק צו מיין איינטריט אין דיעזער געשעצטער געזעל־שאַפט, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען פון אונזערע גרויסע און בעריהמטע אורעלטערן אברהם יצחק ויעקב, איהר האָט מיר געצייגט דערמיט אַ גרויסע עהרע און איך דאַנק אייך דערפאַר נאָך אַמאָהל.

איך בין צוואר נאָך יונג, אָבער איך קאָן שוין דיא היילינע פפליכטען פון אונזער רעליגיאָן, די עלטעסטע פון אַלע רעלי־גיאָנען, איך האָב געהאַט דאָס גליק געבאָרען צו ווערען אַ איד און ערצויגען צו ווערען אַלס איד, אָבער ערשט היינט בין איך געוואָרען בר־מצוה, דאָס הייסט, איך בעדארף פון היינט אָן שטרעבען צו פערדינען דיעזע עהרע, ווירדיג צו זיין אום צו טראָגען דיעזען נאָמען, ווערען בר־מצוה הייסט ווערען אַ איד, ווערען אַ גוטער מענש, ווערען אַ גוטער בירגער פון׳ם לאַנד, אין וועלכען מיר וואהנען. איך וויים אז איך בעדארף נאָך זעהר

פיעל לעהרנען אום צו וויסען און צו פערשטעהן אַלע פּפליכטען פון אַ אידען, איך ווייס, אַז איך בעדאַרף נאָך זעהר פיעל לערנען אום צו וויסען אלע מיינע שולדען און איך האָב דארום פעסט בעשלאָסען דאָס אַלעס צו לערנען און צו קאָנען. איך בעט אייך דארום, ווערטהע פריינדע פון מיינע ליעבע עלטערן וועלכע זענען געקומען אַנטהייל נעהמען אין מיין שמחה, איהר זאָלט זיין אויך מיינע פריינד און זאָלט מיר ווייזען דעם וועג אויף וועלכען איך זאָל געהן אין מיין לעבען.

דיא ערשטע און וויכטיגסטע פּפליכט פון יעדען גוטען מענשען אין אלגעמיין, בעזאָנדערס אָבער פון אַ אידען, איז דאַנקבארקייט, מען זאָל קיינמאָל ניט פערגעסען ווער עס האָט עטוואס גוטעס געטהאָן פיר מיר, אָבער ווער האָט מיר מעהר גוטעס געטהאָן, אַלס מיינע ליעבע עלטערן? — זיי האָבען מיך געשפּייזט און ערנעהרט פון מיין געבורט ביז אויף דעם היינטיגען טאָג, זיי האָבען געוואַכט איבער מיר טאָג און נאַכט ווען איך בין קראנק געוועזען און זיי האָבען זיך געזאָרגט פאר מיר, ווען איך בין געזונד געוועזען, זיי האָבען מיך ערצויגען, זיי האָבען מיך גלעאָזט לערנען, זיי האָבען מיך געמאַכט פאר אַ מענשען, און זיי זאָרגען זיך נאָך יעצט פאר מיר. איך געפין עס דארום אַלס מיינע ערשטע און וויכטיגסטע פּפליכט אויסצושפּרעכען מיין הערצליכסטען, איניגסטען דאַנק מיינע ליעבע עלטערן, פאר אַלעס גוטע וואָס זיי האָבען געטהאָן פאר מיר ביז יעצט און וואָס זיי זיינען בערייט צו טהאָן פאר מיר ווייטער.

ליעבע, גוטע געטרייע עלטערען! איך האָב ניט גענוג ווערטער, מיט וועלכע אייך צו דאַנקען. מיינע ליפּען זיינען צו שוואַך אויסצודריקען מיינע געפיהלען און מיין דאַנקבאַרקייט, וועלכע איך פיהל אין דיעזער מינוט. מיין צונג קען עס ניט ארויסרעדען, איך פיהל עס אָבער אין מיין טיעפען הערצען אז איך באדארף מיין לעבענלאַנג אייך שעטצען, אייך אכטען, אייך ליעבען, אייך עהרען און אייך פאָלגען.

איך װענד מיך יעצט צו אייך, האָכגעשעצטע אַנװעזענדע. איך װײס עס גאַנץ גוט, אז ניט איך האָב אייך איינגעלאַדען, זאָנדערן מיינע ליעבע עלטערן, איהר זייט געקומען ניט צו מיר, זאָנדערן צו מיינע עלטערן, אָבער איהר זייט געקומען צו־ליעב מיר, װייל איך בין היינט געװאָרען בר־מצוה, װייל איך האָב היינט גענומען אויף מיר דיא הייליגע פפליכטען פון א אידען און פון א גוטען מענשען.

איהר זייט דיא פריינד פון מיינע גוטע און ליעבע עלטערן, זייט אויך מיינע פריינד. יעדער מענש דארף האָבען גוטע פריינד. דער ציװיליזירטער מענש קען ניט לעבען אליין, ער מוז לעבען מיט מענשען און צװישען מענשען, װעלכע זאָלען איהם ביי־שטעהן אין גוטע און שלעכטע צייטען מיט ראטה און טהאַט. איך, אלס יונגער מענש, דארף געװיס האָבען אייער געזעלשאפט, אייער גוטען ראטה, אייער ערפאהרונג און אייער לעבענס קענט־ניסע.

עס װעלען געװיס נאָך פאָרקומען פיעלע פעלע אין אונזער לעבען, װען מיר װעלען װיעדער זיך צונויפקומען, װען מיר װעלען װיעדער זיצען צוזאַמען ביי איין טיש און מיר װעלען נאָך האָבען פיעלע געלעגענהייטען צו בעװייזען איינער דעם אַנדערען דעם גרױסען װערטה פון װאהרע פריינדשאפט. איך האָף, אז איהר װעט דאן ניט בערייען, װאָס איהר האָט מיך אויפגענומען אין אייערע װערטהע געזעלשאפט.

איך בעט צו גאָט, אז אַלע פעלע און אַלע געלעגענהייטען, בייא װעלכע מיר װעלען זיך צונויפקומען זאָלען זיין פרעהליכע, אַנגענעהמע און גליקליכע בעגעבענהייטען פון אונזער לעבען און אלע, איצט היער אַנװעזענדע זאָלען האָבען צו דערצעהלען נור גוטעס און פרעהליכעס, װאָס מיט זיי האָט פאַסירט.

גאָט זאָל העלפען, מיינע ליעבע עלטערן און אייך אלע אַנ־װעזענדע, מיר זאָלען געהן איינער צום אַנדערן נור אויף שמחות און נאר אויף פרעהליכע און אַנגענעהמע אַנגעלעגענהייטען. אָמן.

דרשה ה

האַכגעשעצטע דאמען און הערען!

בן שלש עשרה אנכי היום.

היינט האָב איך עררייכט מיין דרייצעהניאָהריגען לעבענס עלטער, אין וועלכען איך ווער אַנערקענט אַלס מיטגליעד אין דער אידישער געמיינדע. פון היינט אָן בין איך פערפליכטעט אַנצונעהמען דיא אלע געזעטצע בעפעהלע, וועלכע ער האט בע־פאָהלען זיין פאָלק ישראל, — ווי אונזערע חכמים האָבען ער־קלעהרט „בן שלש עשרה שנה למצות“.

און דעריבער ווער איך היינט טיטולירט מיט דעם נאָמען „בר מצוה“, וועלכער בעצייגט, דאָס פון היינט אָן האָב איך אויף זיך גענומען דיא אויפגאַבע צו דינען גאָט מיט מיין גאַנצען קראפט און מאַכט. דיא ערשטע פפליכט וואָס אויף מיר ליגט איז אָנצוקליידען אויף מיין קאָפּ און האנד די „תפילין“, וועלכע דערמאָנען אונז געזעטצע גנאדע וואָס ער האָט בעצייגט אונזערע אור־עלטערן אלס ער האָט זיי ארויסגעפיהרט פון דיא עגיפּטישע שקלאַפעריי.

שוין אונגעפעהר צוויי טויזענד יאָהר אלס אונזער פאָלק ישראל איז פערטריבען און פערוואָגעלט אין פרעמדע לענדער, און דיא אלע פעלקער האָבען איממער געשטרעבט אונז צו פערניכטען, אָבער דער אַלמעכטיגער גאָט בעשיצט אונז איממער

מיט זיינע פליגלען, און טראָגט דיא אלע ליידען און שמערצען וואָס מיר האָבען, שטעהען מיר פעסט צו פראָקלאַמירען פאַר דער גאַנצער וועלט דיא גאָטעס לעהרע, וועלכע בעגליקט דיא מענשהייט.

דיא איינפאַכע פּראַזע, וועלכע שטעהט געשריבען אין דיא תפילין „למען תהיה תורת יי בפיך" בעלייכטעט אונזער וועג. זיא לערנט אונז צו וויסען ווי זיך אויפצופיהרען אויף דער וועלט. וויא צו ליעבען וואהרהייט און פריעדען. צו געבען ברויט דיא הונגעריגע, צו ליעבען דעם פרעמדען, צו העלפען דעם עלענדען און נויטבעדערפטיגען.

וויא פרעהט עס מיך יעצט בעטראַכט צו ווערען אלס מיט-גליעד צו מיין ליעבען פאָלק איך זאָל גלייך מיט זיי קאָנען מיט מאַכען גאָטעס דיענסט און ערפילען מיינע שולדען צו דער מענשהייט.

פיר דיעזע אלע געפיהלע בין איך שולדיג נור מיינע ליעבע עלטערן, וועלכע האָבען מיר איממער געלערנט גוטעס צו טהאָן, און האָבען מיך בעזאָרגט מיט גוטע לעהרער, וועלכע האָבען פערפלאַנצט אין מיין האַרץ דיא אידישע מאָראל און גאָטעס לעהרע.

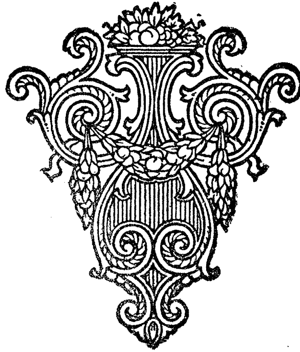
ערלויבט מיר, טייערע עלטערן, אויסצודריקען מיינע גע-פיהלען, וואָס מיין קינדערליכעס האַרץ פיהלט צו אייך פיר דאָס גוטעס וואָס איהר האָט געטהאָן געגען מיר פון מיין געבורט ביז היינט.

גיבט עס אין דער מעגליכקייט ליעבער פאָטער דיר צו בעדאַנקען פיר דיא אַלע וואהלטהאַטען, וועלכע דוא האָסט מיט

מיר געטהאָן? איז דען מיר מעגליך, ליעבע טייערע מוטער דיר אויסצודריקען מיינע דאנקגעפיהלע פאַר דיינע גוטע און מילדע האנדלונגען?

לאמיר האָפען דאָס איהר וועט שניידען מיט לוסט וואָס איהר האָט מיט טרעהרען פערזייט.

מעג אייך דער אלמעכטיגער גאָט שענקען א גליקליכעס עלטער און איהר זאָלט זיך זעטיגען מיט פערגעניגען פון אייערע קינדער און קינדס קינדער.

דרשה ו

ליעבע עלטערן און געשעצטע פערזאמלונג.

היינט איז מיין געבורטסטאג און ביי מיר איז דער טאג איממער א יום טוב, אבער דאס איז נאך ניט גענוג מיר צו געבען מוטה צו שטעלען זיך ריידען פאר א פובליקום. היינט איז אבער ביי מיר מעהר יום טוב וויא אלע יאהר. היינט איז מיר געווארען דרייצעהן יאהר, און איך בין בר-מצוה! איך געזעגנע זיך מיט די קינדערשע יאהרען און טרעט אריין אין א נייע עפאכע.

איך בין שוין א איד און איך בין שטאלץ מיט דעם, וואס יעצט ליגט אויף מיר דיא פפליכט אבצוהיטען אלע גאט׳ס געבאט גלייך מיט אייך אלעמען, ווערטהעס פובליקום. דאס גיט מיר מוטה אויסצודריקען פאר אייך מיינע געפיהלען היינט.

ליעבע עלטערן!

צו ערשט וועל איך רעדען צו אייך. איך וויל אייך פון דעם פלאץ דאנקען פאר דיא גוטעס, וואס איהר האט פאר מיר געטהאן, און בעטען אייך איהר זאלט מיר פערצייהען פאר דיא שמערצען, וועלכע איך האב אייך פעראורזאכט מיט מיין ניט געהארכזאם זיין, מיט מיינע קינדערש-נארישע מעשים. יעצט, היינט איז דיא צייט איך זאל אייך בעטען אום פערצייהונג, ווייל איך האב ניט פערשטאנען מיט מיין קינדערשען שכל וויא זיך אויפצופיהרען און וויא אייך צו שעצען.

יעצט, ווען איך ווער בר־מצוה, און איך אליין ווער פאר־אנטוואָרטליך פאר אַלעם וואָס איך וועל טהאָן, בעט איך אייך, ליעבע עלטערן, נעהמט ניט צו אייער אויג פון מיר, זייט וויא פריהער מיינע וועג־ווייזער, צייגט מיר אָן וואָס צו טהאָן און ווייזט מיר דיא ריכטיגע וועג, אויף וועלכע איך בעדארף געהן. איך וועל אייך אימּמער געהאָרכזאַם זיין, און איך וועל שטרע־בען צו זיין דאָס וואָס איהר ווינשט, און וואָס איהר האָפט איך זאָל זיין.

אין אייער אנוועזענהייט, געעהרטעם פובליקום, זאָג איך צו, דאָס דיא תפילין וועלען מיך צובינדען צו מיין נאַציאָן, איך וועל היטען און איך וועל טייער האַלטען, וואָס בייא אונזער פאָלק איז טייער.

איך בין שטאָלץ וואָס איך בין אַ איד, אַ קינד צום פאָלק וואָס האָט פערשפרייט ליכט און בילדונג אויף דער גאַנצער וועלט, וויל דיא אידישע תורה איז דער קוואַל פון וויסענשאַפט און מאָראַל, יושר און וואהרהייט, פרייהייט און גלייכהייט.

איך וועל אימּמער שעצען דיא תורה און דיא שפּראַכע, אין וועלכע זיא איז געשריבען און אונזערע נביאים האָבען נביאות געזאָגט; איך וועל אימּמער ליעבען מיין רעליגיאָן און דאָס הייליגע לאַנד צו וועלכע מיר אַלע האָפען זיך צוריק צו קעהרען.

איך בעט גאָט, און דאָס איז מיין ערשטע תפלה — שיק דיין ברכה צו מיינע ליעבע עלטערן, דערלענגער זייערע יאָהרען און גיב זיי רייכטהום און גליק; זאָלען זיי האָבען נחת פון אַלע זייערע קינדער. שיק אויך דיין ברכה צו מיינע שוועסטער און ברידער, אָנקעלס און טאַנטעס און צו מיין גאַנצער משפחה. געבענשט זאָלען זיין מיינע לעהרער און דאָס גאַנצע פובליקום, וועלכע נעהמען אַנטהייל אין אונזער שמחה של מצוה, געבענשט זאָלען זיין אַלע אידען פון דער גאַנצער וועלט, זאָלען זיי זיך אומקעהרען צו זייער אַמאָליגען גרויסען שטאָלץ און צו זייער פאטערלאַנד. אמן.

דרשה ז

ליעבע עלטערן און געעהרטע געסט!

איך שטעה יעצט על פרשת דרכים, אויפ׳ן שיידע וועג: פון איין זייט ליגט מיין דרייצעהן־יאָהריגע פערגאַנגענהייט, און דער צווייטער זייט פאַנגט זיך אָן מיין אונבעקאַנטע צו־קונפט.

מיין פערגאַנגענהייט וואָס האָט פערשלונגען מיין קינדהייט, איז אויסגעוועבט פון וואונדער־שעהנע פאַנטאַזיעס, פון ריינע אומשולדיגע געדאַנקען, פון הימלישע געטליכע מעלאָדיען און פון גן־עדן זיסע חלומות... און יעצט, ווען איך בעדאַרף זיי אַלעמען זאָגען מיין לעצטען אַדיע, ווערט מיין האַרץ פול מיט אומעט, טרויער און בענקשאַפט.

אָבער, ליעבע עלטערן! איך בין ניט פערצווייפעלט, איך מיין נאָר מאַכען וויא מען זאָגט א יזכור מיין פערשטאָרבענע קינדהייט, אָבער מוטהלאָז בין איך ניט.

ביז יעצט בין איך פאררעכענט געוועזען אַלס קינד, אַלס קליינער אינגעל, וועלכער האָט ניט געהאַט קיין רעליגיעזע פפליכטען וויא אַלע אַנדערע אידען, וועלכע האָבען שוין דער־גרייכט דרייצעהן יאָהר, און וועמענס זינד זיינען צוגעשטעלט געוואָרען צו זיין פאָטער׳ס חשבון. פון יעצט אָן אָבער בין איך א פאָלקאָמענער איד און איך בין זעלבסט פעראַנטוואָרטליך

פיר אַלע מיינע זינד. איז דען אַזאַ ענדערונג ניט אַ עהרענהאַפ־טערע, אַ שעהנערע און אַ זעלבסטשטענדיגערע?

אין פסוק איז געשריבען: „ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים“. אויף דעם זאָגט דער מדרש רבה (סעיף ס״ג): ר׳ לוי אמר משל להדס ועצבנית (חוח) שהיו גדלים זה על גבי זה וכיון שהגדילו והפריחו, זה נותן ריחו וזה חוחו; כך, כל שלש עשרה שנה שניהם הולכים לבית הספר ושניהם באים מבית הספר. לאחר שלש עשרה שנה זה הולך לבתי מדרשות וזה הולך לבתי עבודה זרה. אמר רבי אליעזר עד שלש עשרה שנה צריך אדם להטפל בבנו, מכאן ואילך צריך שיאמר „ברוך שפטרני מענשו של זה“.

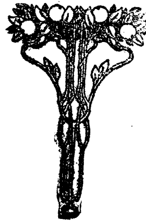
אַ מירטע (הדס) און אַ דאָרן האָבען געוואקסען איינע לעבען דעם צווייטען. ווען זיי זיינען אויסגעוואקסען און איינ־געבליהט, האָט דיא מירטע פערשפרייט איהר דופט, איהר גע־שמאַקען גערוך, און דער דאָרן זיין דאָרנשטרויך. אזוי זיינען אויך געוועזען יעקב מיט עשו׳ן. ביז דרייצעהן יאָהר געהען זייא ביידע אין שוהלע און קומען צוזאַמען פון דאָרטען; אָבער נאָך דרייצעהן יאָהר געהט איינער (יעקב) אין בית המדרש און דער צווייטער (עשו) אין דיא געטצען הייזער. אויף דעם האָט רבי אליעזר געזאָגט אַז ביז דרייצעהן יאָהר בעדאַרף אַ פאָטער אויפפאַסען אויף זיין זאָהן, דערנאָך בעדאַרף ער זאָגען: גע־בענשט איז דער, וועלכער האָט מיך בעפרייט פון דער שטראפע פיר דיעזען.

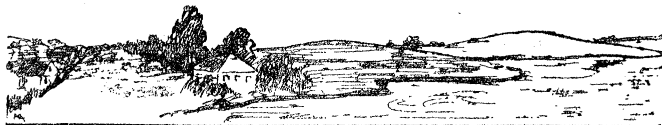
אָ, ליעבער גוטער פאָטער! ביז יעצט ביזטו געוועזען פעראַנטוואָרטליך פיר מיינע טהאַטען און אויף דיינע פלייצעס פלעגט פאַלען דיא לאַסט פון מיינע זינד. וויא צוויי גוטע מלאכים פלעגסטו, צוזאַמען מיט מיין טייערע מוטער, פיהרען מיך און בעגלייטען מיך אויף מיין לעבענס־וועג, אלע מיינע ווינשע פלעגט איהר ערפילען, אַלע מיינע פערלאַנגען פלעגט איהר נאָכגעבען און אַלע מיינע בעדערפניסע פלעגט איהר מיר

פערשאַפען. גלויבט מיר, טרייע עלטערען, אַז אַבוואָהל איך בין נאָך יונג, דאָך פערשטעה איך זעהר גוט וויא צו שעצען אייער ליעבע און אייער איבערגעבענהייט צו מיר; אָבער איך בין נאָך יעצט ניט אין שטאַנד צו בעלוינען אייך זאָגאַר פאר אַ קליינע טהייל פון אייערע חסדים.

אָבער איין זאַך זאָג איך אייך צו: איך וועל זעהר אַכטען דיא אַלע פפליכטען, וואָס היינטיגער טאָג לעגט אויף מיר ארויף, און דיא פעראַנטוואָרטליכקייט וואָס איך האָב היינט איבערגענומען, וועל איך שטענדיג האָבען אין זינען אזוי וויא יעקב אבינו, אויף וועלכען דער מדרש זאָגט אז נאָך דרייצעהן יאָהר פלעגט ער געהן לבתי מדרשות, עס הייסט: ער פלעגט לערנען פלייסיג און זיין צוגעבונדען צו זיין פערגאַנגענהייט. אזוי וועל איך אויך ניט אָבטרעטען פון דעם וועג וואָס איהר האָט מיר אָנגעצייגט. וואו איך וועל זיין וועט אומעדום קלינגען אין מיינע אויערען ווי אַ געטליכע שטימע — „עברי אנכי“! איך בין אַ איד. מיט לייב און זעעלע וועל איך זיין צוגעבונדען צו אונזער גרויסער נאַציאָן, צו אונזער וואונדער שעהנער און טיעף טראַגישער פערגאַנגענהייט, צו אונזער טיעף-זיניגע טראַדיציאָנען און צו אַלע אונזערע לעהרע. צוזאַמען מיט אונזער פאָלק וועל איך טראגען דעם גרויסען היסטאָרישען פעקעל צרות, פון וועמעס שווערקייט עס בייגען זיך אָפט ניט ווילענדיג דיא שטאָלצע קעפּ פון דיא מכביער׳ס אייניקלאַך, און צוזאַמען מיט איהם וועל איך שטרעבען און האָפען, האָפען און שטרעבען צו אַ בעסערע און צו אַ ליכטיגערע צוקונפט. איך וועל שטענדיג ליעב האָבען אונזער נאַציאָנאַל שפּראַך, דיא שפּראַך פון אונזערע נביאים, דיא העכסט פּאָעטישע שפּראַך, וועמעס מוזיקאלישער דיאלעקט האָט אַמאָל בעצויבערט דעם אַלטען לבנון און דעם ירדן, און וועלכע לעבט יעצט ווידער אב אין די גלות-לענדער, און איבערהויפּט אין ארץ ישראל וואו אונזער אלטער שטערן איז פערלאָשען געוואָרען און וואו אַ נייער שטערן געהט פיר אונז אויף . . .

אייך, ווערטהע געסט, דאַנק איך פון טיעפען הארצען פאר דיא פריינדשאפט און פאר דיא עהרע, וואָס איהר האָט מיינע עלטערן און מיר היינט געצייגט, און איך פערזיכער אייך, אז איך וועל אָנווענדען אַלע מיינע קרעפטען אום צו זיין אַ טרייער און ווירדיגער מיטגליעד פון אונזער גייסטרייכער אמה, ווערמעס פאָהן איך וועל מיט שטאָלץ טראָגען ביז מיין לעצטער מינוט, און ווערמענס עהרע וועט זיין מיין קדשי קדשים, וועלכע איך וועל שטענדיג זיין געגרייט צו בעשיצען מיט מיין מארך, מיט מיין בלוט, זאָגאר מיט מיין לעבען.

דרשה ח

גערערטע פערזאמלונג!

איהר האָט אונז בעעהרט און געקומען אַנטהייל נעהמען אין אונזער שמחה, מיין בר־מצוה, איך בעדאַנקע אייך הערצליך פיר דיא פריינדשאפט. גיב גאָט דאָס מיר זאָלען אייך קענען אבדאַנקען מיט אונזער געגענוואַרט בייא אייך אויף שמחות.

מיינע ליעבע עלטערן!

איהר האָט מיך אויפגעצויגען צו דיעזען האָכבעדייטענדען טאָג. דורך אייער מיהע, דורך אייער זאָרגען פאר מיר בין איך זאָ וויט געקומען. און מיט דיא הילפע פון מיינע גוטע לעהרער וועלכע איהר האָט מיר איממער פערשאַפט, פערשטעה איך צו שעצען דעם נאָמען ישראל, וועלכען עס טראגט אונזער פאָלק אין אלגעמיין, און יעדער איינציגער איד בעזאנדער; אויך אונזער פערבינדונג מיט דיא הייליגע תורה, וועלכע איז דיא נשמה, דער לעבענס־קראַפט פון אונזער פאָלק. און דאָס איינציגע וואָס איך ווינשע מיך יעצט איז, דאָס דער אַלמעכטיגער זאָל מיר דיא מעגליכקייט געבען אייער וואונש איממער אויס־צופיהרען און איממער בלייבען טרייא דעם נאָמען „ישראל“, דעם פאָלק „ישראל“ און דיא תורת ישראל.

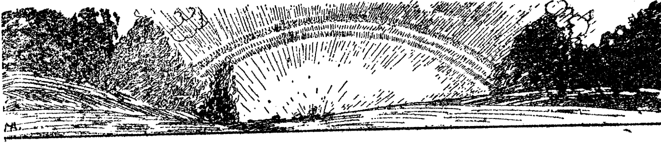
היינט איז מיין בר־מצוה, דאָס הייסט איך ווער איינער דער, וועלכער מוז מצוות טהאָן. איך בין שוין ניט מעהר קיין קינד, זאָנדערן אַן ערוואַקסענער. פון היינט אָן בין איך זעלבסט

פעראנטוואָרטליך פאר אלעס וואָס איך טהו, פון היינט אָן ווער איך אַלס פאָלשטענדיגער איד בעטראכט; און דערפאר גיב איך מיין עהרען וואָרט, מיין ערשטען פערשפרעכען, צייט מיין לעבען, מיין אויפגאבע אלס אידישער קינד און זאָהן דעם פאָלק׳ס ישראל ניט אויפצוגעבען; צו בעפאָלגען אלעס וואָס פון א איד פאָדערט זיך; צו ליעבען מיין פאָלק און פערטהיידיגען אידען! צו דאנקען אימער גאָט וואָס ער האָט מיך פאר א אידען געמאכט, און אייך ליעבע עלטערן, וואָס איהר האַט מיך צו דעם צושטאַנד געבראכט.

אין דעם טאָג וואָס איך טרעט אריין אין דער אידישער ארמעע בין איך גערן אויך איינער פון דיא טרעגער דעם אידישען פלעג; און איך וועל מיט עהרע און שטאָלץ אימער פארהייליגען אונזערע הייליגע פרינציפען, אָבהיטען דאָס וואָס אונז איז פערזאָגט און בעאָבאַכטען אלעס וואָס אונז איז פאָרגעשריבען.

דאָס אלעס נעהם איך אויף מיר פון היינטיגען טאָג אָן גלייך מיט אללע מיינע גלויבענם גענאָססען, און גאָט זאָל מיר דאצו העלפען. אמן.

דרשה ט.

(פיר א יתום אהן א פאטער)

יי לי לא אירא

(ווען גאט איז מיט מיר פירכטע איך ניט)

ווען מיין פאטער וואלט היינט געלעבט, וואלט ער מיך אריינגעבראכט אין גאטעס הויז אום צו ווערען א מיטגליעד פון זיין הייליגער געמיינדע. אבער מיין גוטער און ליעבער פאטער איז טויט און מיין איינציגע בעסטע פריינדין אין דער וועלט, מיין פיעל-געליעבטע מוטער ערפילט יעצט דיעזע פליכט.

ווען מיין פאטער וואלט געלעבט, וואלט איך נאך א יאהר צייט געוועזען פריי אין מיינע טהאטען און מיין פאטער וואלט געוועזען פעראנטווארטליך פיר מיר צו גאט איבער מיינע אויפ-פיהרונגען.

אבער מיין פאטער בעפינדעט זיך יעצט ביי זיין פאטער, ביי גאט אין הימעל, און איך בין ערווארט געווארען, דאס ניעמאנד קאן מעהר פעראנטווארטליך זיין פיר מיר, אונד דאפיר בין איך בערופען געווארען צו מיין צוועלפטען יאהר צו ער-פילען דיא פליכטען פון א אידען, צו עהרע פון מיין פאלק, מיין נאציאן, מיין פערשטארבענעם פאטער און פיר מיין טייערע מוטער.

יא, איך בין ערשיענען אין גאטעס הויז און בערייט צו טהאן דאס, וואס עס ווערט פון מיר פערלאנגט.

איך בין אַ איד, און אלס איד מוז איך לעבען. צו לעבען אַלס איד, מוז איך פירכטען גאָט, און ווען איך טהו דאָס, דאַן וועל איך געליעבט און געשעצט ווערען פון גאָט און פון מענשען, און מיין טייערע און ליעבע מוטער וועט זיין גליקליך דאמיט.

ווען מיין פאָטער וואָלט געלעבט, וואָלט עס מיך געווים מעהר געפרייט וויא יעצט, אלס ער האָט אונז פערלאָזען. מיין עדעלער און גוטער פאָטער האט געוואוסט צו אונטערשיידען פון גוטעס ביז שלעכטעס, און ער האָט מיך, זיין זוהן, געפיהרט אויף דעם ריכטיגען וועג פון פליכטען און טהאָן גוטעס.

צו מיין טיעפסטען בעדויערען און טרויער איז דיעזער פאָטער אוועק פון מיר, און איך בין בלויז צוריק געבליעבען אונטער דיא אויפזיכט פון מיין מוטער.

אונטער דער לייטונג פון מיין מוטער? וואָס האָב איך געזאָגט? וויא אונדאַנקבאר איך בין!

יי לי לא אירא! גאָט איז מיט מיר, פירכטע איך ניט! דער גאָט וואָס האָט זיך איינמאָל ערקלעהרט אלס דער אבי יתומים, דער פאָטער פון ווייזען, איז אויך מיין פאָטער, און ער וועט מיך פיהרען, לייטען און מיר צייגען דעם ריכטיגען וועג וואָס איך דאַרף נאָכפאָלגען.

איך שפיער עס אין מיין הארצען, דאָס גאָט איז מיט מיר, און איך בין פול מיט פרייד און מוטה אין דעם אָנפאַנג פון מיין לעבענס-וועג אויף מיין אייגענער פעראנטוואָרטליכקייט.

איך וועל זוכען און איך וועל פינדען דעם וועג צו זיין גוט פיר מיין מוטער, פיר מיינע מיט-מענשען און פאָלגליך פיר זיך זעלבסט.

דיא היילינע געבאָטע פון גאָטעס היילינער תורה זאָלען מיך ניעמאַלס פערלאָזען, און איך וועל ניעמאלס אויפהערען זייא צו שטודירען.

זיי זאָלען זיין מיין וועג-ווייזער, מיין עמוד-האש ביי דער נאַכט און מיין עמוד-הענן ביי טאָג, אום צו טהאָן גוטעס, זיין עדעל און געהאָרכזאַם צו יעדען, וואָס קען מיר צייגען וויא צו ווערען א בראַוור מאַן.

פון היינט אָן און וויטער וועלען תפילין בעצירען מיין האַנד און שטערען; אין דיעזע תפילין ווערט אונז עראינערט אז גאָט איז בארמהערציג און טהוט אימער גוטעס מיט דעם עלענדען און ליידענדען.

איך בין א יתום און איך בענויטיג זיך אין דעם שוטץ פון דעם אלמעכטיגען גאָט.

איך האָב געלערענט דאָס ווען איך וועל איהם רופען וועט ער מיך הערען, ווען איך וועל בעטען וועט ער מיר ענטפערען, און וואָס איך וועל פון איהם פערלאַנגען, וועט ער מיר געבען.

דער אלמעכטיגער שעפער האָט און בעזיצט אַלעס, און דיעזע וואָס האָבען זיך פערדיענט ווערען פון איהם בעלוינט צו יעדער צייט און ער איז אימער בערייט צו ערפילען דעם וואונש פון דעם גערעכטען.

דארויף געשטיצט, בעט איך דיך, גאָט דוא בארמהערציגער, הער יעצט צו דאָס געבעט פון דיין קליינעם דיענער:

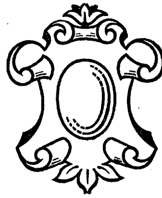
גאָט! דוא פועל צדק און בעל-רחמים, העלף מיר איך זאָל דיך דיענען; העלף מיר איך זאָל זיין גוט, און בעשיץ מיין מוטער.

גאָט, דוא בארמהערציגער! איך בעט דיך פאַר מיין ליעבע מוטער, ווייל זיא איז צו מיר אַלעס אין דער וועלט. זיא איז מיין פריינד און מיין פריינדין, מיין פאָטער און מיין מוטער, און אָהן איהר האָט פיר מיר דאָס לעבען קיין ווערטה.

זיא צייגט מיר וויא דיך צו בעטען, וויא זיך צו ווענדען צו דיר און וויא דיך אנצובעטען, אז דוא זאָלסט מיר העלפען.

בעשיץ זיא אלזאָ, אלמעכטיגער, פון שמערץ און פון לייד, פון נויט און פערצווייפלונג; גיב איהר געזונדהייט און מוטה, לעבען און צופריעדענהייט, דאמיט זיא זאָל מיך קענען ערציהען פאר דיר אליין צו פירכטען, בעפאָלגען דיינע געבאָטע און זיין גוט.

ערפילל מיין געבעט, גרויסער גאָט, און בעשיץ מיין עדעלע מוטער. אמן.

דרשה י.

(פיר א יתום אָהן א פאָטער און מוטער)

יי נתן ויי לקח יהי שם יי מבורך.

גאָט האָט געגעבען, גאָט האָט אװעקגענומען, גאָטעס װילען זײ געזעגנעט

דאָ שטעה איך, א אינגעל פון צװעלף יאָהר, און בין גאַנץ אַליין, אליין, מיין גאָט! אין דיעזער גרױסער װעלט, אָהנע דעם קוש פון אַ מוטער און אָהנע דיא צערטליכקייט פון אַ פאָ־טער. אליין שװים איך אויף דיא װעלען פון צייט, און דאָס װאָס אַנדערע אין מיין עלטער קענען געניסען און זיך ערפרייען, איז פון מיר אװעקגענומען געװאָרען. דיעזע װעלכע האָבען מיר געגעבען דאָס לעבען, דיעזע װאָס האָבען פעראורזאַכט מיין עקזיסטענץ, זיינען שוין מעהר ניט דאָ. זיי זיינען אװעק פון מיר און מיך איבערגעלאָזען צו מיין שיקזאַל — אליין!

נאָך שמערצט מיך מיין הארץ און נאָך זיינען נאַס מיינע אויגען פון װיינען. מיינע טרעהרען טריקענען שװער. איך װיין און קלאָג נאָך מיינע פיעל געליעבטע עלטערן, װעלכע זיינען אװעק און מיך איבערגעלאָזען, און איך קען גאָר ניט אויפהערען צו טרויערען נאָך זיי.

איז דאָס מיין פעהלער װארום איך קאָן אָן זיי ניט פער־געסען? בין איך שולדיג אין דעם װאָס דיא ערשינערונג לעבט נאָך אין מיר? איך געפין קיין פעהלער אין מיין שמערצענדען און ליידענדען ברוסט. איך טרייסט מיך בלויז, דאָס גאָט דער

שעפער איז דער פאטער פון אלע וווייזען, און ער זארגט יעצט פאר מיר.

עס איז וואהר, איך בין אליין, פערלאזען פון מיינע ליעבע און טייערע עלטערן, נאר גאט איז בארמהערציג צו מיר, און ער האט מיר געגעבען עדעלע ערציהער און בעאבאכטער, וועלכע ליעבען מיך וויא זייער אייגענעם קינד, און איך ליעב זיי אויך דאפיר פון מיין טיעפסטען הערצען.

זיי ווענדען אן אלעס מעגליכעס מיך צו מאכען פערגעסען אן מיין שמערץ און פערלוסט, און איך ווענדע אויך אלעס אן צו געפינען טרייסט און האפנונג אין זייער צערטליכע בע־בעהאנדלונג צו מיר.

גאט איז גערעכט און בארמהערציג! אבוואהל איך שפיר מיך מאנכע מאל זעהר אונגליקליך, געדענק איך אבער זאפארט דאס אלעס וואס גאט טהוט איז קיין אונרעכט. גאט טהוט קיין אונרעכט! איך בין פיללייכט נים אימשטאנדע צו בעגרייפען זיינע טהאטען, אבער גאט איז דיא גערעכטיגקייט זעלבסט.

ווער האט מיר געגעבען עלטערן? גאט האט זיי מיר גע־געבען. ער האט זיי אוועקגענומען, דאן וועל איך זאגען מיט איוב'ן:

„גאט האט געגעבען, גאט האט אוועקגענומען, גאטעס נא־מען זיי געזעגנעט“.

מיינע עלטערן זיינען טויט. עס טהוט מיר זעהר לייד פאר זיי. אבער איך בין זיכער, דאס איך קען זיי ווייעדער ניט לעבע־דיג מאכען. זאלען זיי אלזא רוהען אין אייביגען גליק און זעגען מיט גאט, און צו עהרע פון זייער אנדענקען וועל איך אלעס מעגליכע אנווענדען צו זיין ארענטליך און גוט, דאמיט יעדער זאל דאן זאגען, דאס אין דער קורצער צייט וואס מיינע עלטערן האבען פערבראכט אויף דיעזער וועלט, האבען זיי געלאזען א

זוהן וועלכער איז ווירדיג פאר זייער קורצעם אָבער עדעלעם לעבען.

פון דיעזען טאָג אָן דארף איך ערפילען דיא פליכטען פון אַ אידען.

מיין ערשטע אופגאבע בעשטעהט אין זיין אונטערטהעניג און פאָלגזאַם, אונטערגעבען און געהאָרכזאַם צו דיעזע, וועלכע זוכען און זאָרגען פיר מיין צוקונפט. איך וועל אלעם מעגליכע אָנווענדען נאָכצופאָלגען דיעזע אויפגאַבע און טהאָן זאָ וואָס אום אַנדערע צו געפעלען, דאמיט מיר זאָל אויך גוט זיין.

אויף מיין לינקער האַנד און אויף מיין שטערען וועל איך מוזען לעגען דיא תפילין וועהרענד איך וועל דיענען גאָט מיין שעפער. אָבער איך בין ענטשלאָסען צו דיענען גאָט אויך דאַ־מאָלס ווען דיא תפילין וועלען ניט באציערען מיין האַנד און מיין שטערען.

מיין גוטער לעהרער האָט מיך געלערענט, דאָס זייענדיג נאָכגעביג, גוט און פאָלגזאַם צו עלטערע און ערפאהרענע מענ־שען, דאָס העלפענדיג און שטיצענדיג דיעזע וואָס זיינען אין נויט, דאַן דיענען מיר גאָט דעם הערר פון ישראל.

אבוואָהל איך בין נאָך זעהר יונג, האָט שוין מיין ערפאהרונג מיך זעהר פיעל געלערנט. איך פערשטעה פאָלקאָם דאָס מיין גאָט און שעפער פערלאַנגט ניט קיין אונמעגליכקייטען פון דעם מענשען, און דערפאר פרייט עס מיך אונגעהייער פיעל וואָס עס איז יעצט פון מיר ערפאָדערט איך זאָל ערפילען זיינע געבאָטען און בעפעהלע. איך בין שטאָלץ דארויף צו וויסען, דאָס איך בין שוין מענש גענוג מען זאָל מיר מעגען טרויען.

איך בין ענטשלאָסען אין מיינעם הערצען, צו זיין גוט און עדעל, און לויט וויא מיין ווערטהער לעהרער זאָגט מיר, איז א גוטער ענטשלוס דער אָנפאַנג פון אלע עדעלע טהאַטען.

אלעס וואָס ליעגט אין מיין מאַכט וועל איך אנווענדען צו איבערצייגען מיינע גוטע וואהלטהעטער דאָס זייער זאָרג פיר מיין צוקונפט איז ניט געווען אומזיסט, און אויף ווייטער בין איך זיכער, אז אלעס וואָס איך וועל טהאָן, וועט זיין רעכט און ריכטיג.

גאָט, דער בארעמהערציגער פאָטער, העלף מיר דורכצופיה־רען מיין ענטשלוס. אמן

our Merciful Father. But I will pray to Him not only then, but also when the *T'ffilin* do not adorn my hand and my head.

My good teacher has taught me that by being good and ebedient, by listening to those who have had the experience in life, by helping those who are in want—by these acts—we worship the Lord God of Israel.

Although I am very young, yet experience has already taught me a great deal. I fully understand that the Creator requires not from mortals to do what is impossible to perform, and therefore I am happy that from today on I am called upon to observe His Commandments and ordinances. I am proud of the fact that I am already man enough to be trusted with such holy commandments.

I resolved to be upright and good, and, according to what my worthy teacher has told me, a good resolution is the beginning of all noble deeds.

I will exert my utmost to convince the benevolent and kind people who took care of me that their care was not in vain, and, I am certain that in the future whatever I will do will be just and upright.

O God, Merciful Father, help me so that I may carry through my resolutions. Amen.

with noble and kind friends who raise me, teach me and love me as though I were their own child, and therefore I too, in turn, love them from the depth of my heart.

They do everything in their power to make me forget my great loss and grief, and I, on my part, do all I can to find consolation and hope in their very kind treatment.

God is just and merciful! Although at times I feel very despondent and unhappy, yet at the same time I am aware that whatever God does is not an injustice. God does no injustice to anyone! I am perhaps unable to comprehend His acts, but God is all-merciful.

Who gave me parents? God gave them to me. He gave them to me. He took them away, and with Job will I say:

יי נתן ויי לקח, יהי שם יי מבורך

"God has given, God has taken away; May the name of the Lord be blessed."

My dear parents are dead. I am sorry for them. But I am certain that I am unable to bring them to life again. May they rest in everlasting peace with the Almighty God; and in honor of their memory, I will try my utmost to be upright and good, in order that everyone may say that my dear parents have left a son to succeed them who is worthy of their short but noble lives.

From this day on I am bound to perform all the duties of a Jew. My first and foremost duty shall be to be obedient and thankful to those who provide for me. I will do everything in my power to fulfill this duty, and act in such a manner as to secure the satisfaction and esteem of others and be satisfied myself.

Upon my left hand and upon my forehead I will be compelled to put on the *T'ffilin* every morning when I pray to

SPEECH NINE

For an Orphan Without Father and Mother

יי נתן ויי לקח, יהי שם יי מבורך

"God has given and God has taken away. May the name of the Lord be blessed."

Here I am standing today, a youth of twelve years, all alone. Alone, O Great God, in this great world of Thine, without enjoying the sweet kiss of a mother and the tender affection of a father. Alone do I swim upon the great billows of time, and what others, of my age, can enjoy has been bereft from me. They who gave me this life and brought me into existence are no more. They departed from me and left me to my fate—all alone.

My heart is still full of sorrow and woe, and my eyes are still wet from shedding tears. My tears dry very, very slowly. I shed bitter tears for my dear beloved parents who departed from me and left me alone, and I cannot and will not cease lamenting over them.

Is it my fault that I am unable to forget them? Am I to be blamed that their remembrance is still alive within me? I can find no fault in my painful, bleeding and sorrowful heart. I simply console myself with the idea that the Merciful God is the father of all orphans, and He will provide for me.

It is true, I am alone, abandoned by my dear beloved parents, but God was merciful to me, and He provided me

happiness, at all times He rewards those who deserve it, and He is always ready to fulfill the wish of the just one.

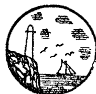
Relying upon this, I pray to Thee, O Merciful God, listen to the prayer of Thy youthful servant:

Thou, O Lord, who art the performer of justice and art full of mercy, help me so that I may be able to serve Thee; help me to be good, and protect my dear mother.

Merciful God, I pray to Thee for my mother, for she is everything in the world to me. She has been a father and a mother to me, and without her my life is of little value. She teaches me how to pray unto Thee that Thou mayest help me.

Protect her, therefore, Almighty God, from grief, sorrow, want and embarrassment; grant her health and courage, life and happiness, so that she may continue to bring me up as heretofore to fear Thee alone, obey Thy commandments and to be good and upright.

Fulfill my prayer, O great God in heaven, protect my noble mother and friends and bless this congregation. Amen.

tween good and evil, and would have led me upon the right path of life.

To my great sorrow and grief my noble father has departed from me and from my dear ones, and I was left under the leadership of my noble mother.

"Only under the leadership of my mother?" What have I said? How ungrateful I am!

יי לי לא איראׂ "When God is with me, I have no cause to fear!" The God who once declared Himself the אבי יתומים the father of orphans, is my father also, and will certainly not abandon me, but will lead me upon the right path which I am to follow.

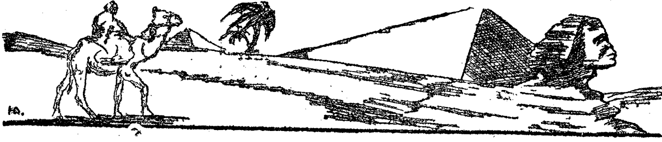
I am convinced that God is with me, and I am full of happiness and courage when I am to start this day upon a new life and be answerable for my actions and deeds.

I will search for, and, with the help of God, I am sure to find the way how to be good and helpful to my dear mother, to my fellow-beings, and to myself.

The humane commandments of our holy Torah I shall never abandon, and I shall never cease studying them. They will lead me, and be for me a pillar of fire to shine by night and a cloud of glory by day to enable me to do what is good, to be polite and obedient to the one who is able to point out to me how to become a worthy man.

From this day on the *T'fillin* will adorn my hand and head, and these will remind me of the fact that God is merciful and is always kind to the friendless and the suffering.

I am an orphan, and who more than myself is in need of the protection of the Almighty God? I was taught that when I will call unto Him, He will answer me; and that whenever I request aught from him, He shall grant it to me. The Almighty Creator is the possessor of all wealth and

SPEECH EIGHT

For an Orphan Without a Father

יי לי לא אירא

"When God is with me I have no cause to fear."

If my father were alive this day, he would bring me into this holy place of worship to initiate me as a member of this holy congregation. But my dear father is no more, and my only and best friend in the whole world, my dear beloved mother, is now fulfilling this sacred duty.

If my father were alive I would be free for one more year and I would not be accountable for my actions, for my father would be responsible for all my actions to our Merciful God.

But my earthly father is now with his Father, our God in heaven, and I was informed that no one can any longer be responsible for me. I was therefore called on my twelfth birthday to fulfill the duties of a full-fledged Jew, in honor of my people, my departed father, and for my dear mother.

Yes, I have appeared in God's house of worship, and I am ready to do whatever He requires me to do.

I am a Jew, and I am bound to live as such. To live as a Jew, I must fear God, and when I follow this principle, I shall be beloved and honored by God and by men, and it will make my dear mother proud and happy.

If my father were alive today, I certainly would feel safer in this most important day in my life, for he with his experience in life would have taught me how to differentiate be-

health and prosperity to see me grown up as a man in the best and noblest sense of the term. Forgive me the faults of my youth, forgive me for whatever pain or grief I have caused you. I will pray to God to strengthen my resolutions, and enable me to become a faithful Israelite and a useful member of the community, which protects our liberty and our rights. Amen.

to be at the head of education and morality, and to be the standard bearers of civilization and humanity—I can say with the words of our holy prophet Isaiah, נחמו, נחמו עמי Comfort ye, comfort my people, for the Jewish nation will never perish. And as long as there are parents who teach their children to utter a ברכה on the Torah, our holy people shall exist forever, and will become more powerful.

We with our young blood, we with our national feelings, and we with our mighty voices will, without fear, proclaim the old glorious שמע ישראל until we will victoriously raise up the Hebrew flag higher and above all others, and wave it with might in our holy Zion.

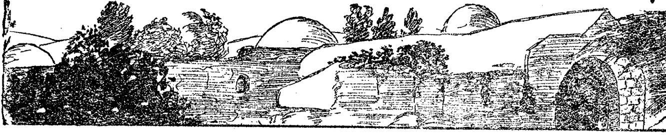
Now I turn to you, beloved parents, with increased feelings of love and reverence, when I think of the many sacrifices you have brought to promote my welfare. For thirteen years you have labored for my happiness, and your parental wings are still spread wide open to keep me yet longer under your shield, until you will see me grown up a dutiful son, a loving brother and a useful member of society. Words are too poor to give utterance to the gratitude I owe you, dear parents. But I shall try all in my power to consecrate my life to your welfare, and be unto you that staff of comfort and sun of hope, which will support you when age drops its silvery sprays of former prime and vigor.

May God Bless you and grant you to reach a high age in

the whole nation of Israel were not responsible for my doings whether they were good or bad. But from the moment I stood before the Torah, and for the first time in my life, have uttered the blessing אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו I felt that I became a member of our holy nation who will be responsible for my future actions. Therefore I noticed signs of doubt in your countenances as if you would ask ? הלנו הוא אם לצרינו Can we entrust him with our holy Torah, for which we have suffered and are still suffering sacrifices and have given up all sorts of earthly happiness? Streams of blood are still being shed because we believe in our holy Torah and follow its commandments, and still we uphold it with our might.

Can we then entrust the same to one who is yet unripe in years? Will he keep up the Torah with the same courage and enthusiasm as we did? Will he uphold the banner of Judaism, by being good and just and following the Biblical commandments? As the prophet Micho said מה ה׳ שואל ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת וגו׳ What does the Lord require from you to do? Only to be a sample of justice and kindness; a teacher of nobility, charity, purity and morality? Or will he bring us a horror of shame and he will carelessly trample upon our thousands of traditional plantings of so many years? Therefore, I take the liberty of standing here, to assure you, my dear brothers, that on account of the good Hebrew education my parents have given me until now, I proudly raise my hand and exclaim the old glorious שמע ישראל ה׳ אלהינו ד׳ אחד

I am and will be a Jew. For, as long as there are parents who still teach their children to put on the תפילין the של יד as a symbol of charity, to feed the needy and uphold the poor, and the של ראש as a symbol of striving;

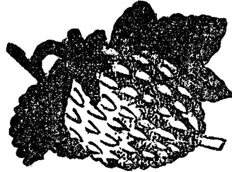
SPEECH SEVEN.

Worthy Congregation:

I express my most ardent gratitude to you for the permission you gave me to stand on the pulpit of this holy Temple, to express to you the thoughts and feelings of joy and happiness which fill my tender heart on this solemn occasion. I am too young and frail to speak before an audience of wise, learned people. But the importance of this day, which is in fact important to you also, Worthy Congregation, gives me courage to stand up before you to assume my future position among you as a participating member of our cherished faith.

Dear Beloved Parents, Relatives and Friends: With national pride, with patriotic feelings and holy enthusiasm, do I acclaim my Bar Mitzvah day as the holiest day of my future life. For, היום נהייתי לאיש today I turn an entirely new leaf in the history of my earthly existence; today I become a man who is responsible for all his actions. Hitherto I was an innocent child, guided by the kind hands of my beloved parents. Even the eye of the Almighty looked mildly down upon my doings, not exacting from me punishment for my transgressions. As our sages have declared, that a child until his thirteenth birthday is not responsible for his actions, but his parents are accountable for all his deeds. If I was good, it was the joy and happiness of my parents, and if I was bad, it was their grief and sorrow, and

For all this love, for all this tender care, my dear parents, I cannot hope to thank you enough. I can only try to deserve your love and your kindness by trying to live as you would wish me to live, by endeavoring to become a good man, a true Jew. May God reward you by blessing you and your dear ones with long life, health, success and happiness. And this congregation, our country, Israel and all mankind, may the Lord bless with peace, prosperity and everlasting joy. Amen.

and martyrdom, rather than to give up its beautiful ideals, and which, under all circumstances, has been distinguished for morality, sobriety, for its beautiful home-life, its sublime spirit of love and charity, its patriotism, its faith.

May I prove myself worthy of the privilege of belonging to the Jewish people. May my life be distinguished by the same zeal for our religion, by the same love for the beautiful ideals of our Torah, by the same spirit of goodness and benevolence that our people has possessed throughout its long history. And may God continue to bless me, as He has done hitherto with health and strength, that I may be able to carry out my resolutions, to do my full duty as a man, as an American and as a Jew.

And you, my dear parents, what can I say to you, to show my deep feeling of gratitude for all you have done for me. How can I ever hope to thank you enough, dearly beloved father, for the constant care and affection you have showered upon me all these years? And you, dear mother, can I ever make any return for all the love and tenderness which you have shown me? How shall I show my appreciation and my love for you both? You have been my truest friends from my childhood days. You have been my advisors and instructors. You have tried to grant me every wish, to satisfy my every desire. You have worked, and labored, and hoped, and prayed that I might grow up strong and happy. Many an axious day, many a sleepless night have you spent watching over me tenderly, when I lay tossing on a bed of sickness. You have rejoiced at my success, you have grieved at my disappointments. And every moment of my life you are planning how to add to my happiness, how to improve my health, to make of me a good and useful man, a worthy son of Israel.

happy, the belief in the one, only God, the Ten Commandments, the law of morality, of justice, of goodness and of love?

Other nations have taught the world the art of fighting, how to shed the blood of a fellow-man. Some have taught mankind how to appreciate the beautiful things, great works of art, grand paintings, magnificent buildings, sweet music, sublime poetry. Some have given us knowledge and have enlightened our minds through science, philosophy and literature. All nations have helped to give us the civilization we enjoy to-day.

But can all the lessons taught us by other nations compare to any of the sublime truths our Bible teaches? Could society exist without the morality and the justice that the Decalogue enjoins? Can the world show anything grander than the Biblical command ואהבת לרעך כמוך "Love thy neighbor as thyself." Has the world yet reached the age of universal brotherhood, of liberty and of peace, of which our poets sang, and of which our prophets dreamed? And what nation is there that can boast of so many great men, immortal law-givers like Moses, inspired prophets like Isaiah, sweet singers like David, fearless heroes like Judah Maccabee, learned rabbis like Akiba, and numberless other sages, poets, philosophers, heroes and martyrs?

This thought, my friends, the thought of the greatness of my people, fills my heart with pride and gratitude. I am happy to belong to that undying race that has been the teacher of mankind. I am proud to be a member of that people which, in spite of cruel oppression and relentless hatred, has shown to the world an example of devotion to God and of love to man. I am thankful to bear the name of the nation that has preferred to suffer contempt, malice

SPEECH SIX.

Israel and the Torah

(By Rabbi Elias L. Solomon, Cong. Kehilath Israel, Bronx, N. Y.)

My Dear Friends:

This is the most important day of my life. For to-day I am admitted into the Brotherhood of Israel. To-day I become a full-fledged Jew, and, therefore, take upon myself the duties and responsibilities that rest upon every member of the House of Israel. No longer may I be a thoughtless child that knows not and cares not for anything better than the pleasure and the satisfaction of the moment. From to-day on I must always be conscious of the grand privilege that I possess in being a Jew, and I must try to prove myself deserving of this great blessing and of the many other blessings that have been showered upon me from the first moment of my life.

What a glorious thing it is to belong to that people which has given the world such great and valuable gifts! How proud should he be who bears the name Jew! For what other race or nation is there that can say, as Israel can, "I have been a blessing to mankind?" What other people has given the world that which alone can make the world

Israel's redemption will strike and our people shall go forth to the Old Home.

באהבתו וחמלתו הוא גאלם God in His love and in His compassion will redeem them, and He will lead them back to the land of their fathers. Amen.

hitherto. He will direct my steps. He will give me wisdom to choose the good and the right. I pray to Him for strength and for courage ever to choose the path which, as a Jew, I am in duty bound to follow.

Thus, assured of God's help, I consecrate my life to Judaism, the beautiful, the noble faith, the mother of the great religions of the world. I pledge allegiance to our Torah, with its sublime teachings and its inspiring ideals. I vow adherence and loyalty to the instructions of our Prophets and Sages.

May I always understand the value and beauty of our wonderful law, the greatness and grandeur of our Bible. May I never cease to glory in the achievements of my people, with its law-givers, rabbis, heroes and martyrs. May I ever appreciate the ideal and ideals of our masters and teachers. In the words of Isaiah שוש אשיש בה' תגל נפשי באלהי "I will be exceedingly glad in the Lord, my soul shall rejoice in my God." I hope to prize highly the honor I possess in being a member of the chosen race, of the people who have been the teachers of mankind.

Furthermore do I consecrate my life to the service of my people. Knowing Israel's greatness and what it has achieved, knowing how Israel has suffered throughout its history, and how it still suffers from the hatred and malice of its enemies, I long to assist in the noble work of delivering it from its bondage. I pray that my people be restored to the land of our fathers. And I resolve to labor for the deliverance of my people למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט.

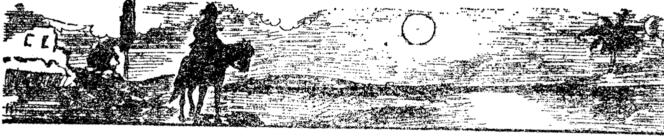
"For the sake of Zion I will not be silent, and for the sake of Jerusalem I will not be quite"—until the hour of

May I prove myself deserving of God's mercies. May I make good my use of my opportunities and endowments. May my life be an influence for good upon those who know me.

After the Almighty, I owe everything to my dear parents, who have labored constantly and devotedly for my welfare and my happiness. They have striven to render me strong in mind and in body. No sacrifice was too great, no ordeal too severe when their child's health and well-being were to be considered.

You, my beloved parents, have been my guardian-angels. You have guided me and instructed me in the ways of righteousness, of love and of religion. To your goodness and your tender hearts I owe everything I have acquired. Words cannot express my gratitude, nor discharge the enormous debt I owe you. My life, my obedience, my eagerness to do your wishes, must give evidence of my great, inexpressible feelings of love, and esteem, and thankfulness. I pray that I may be the means of increasing your happiness. I pray that my career may reward you for your noble self-sacrifice in my behalf. May God bless you for all you have done for me and for your other children. May He bless you and all our dear ones with joy, and life and prosperity.

Now, my friends, I am to take upon myself the duties of a full-fledged Jew. There are placed before me this day life and death, good and evil. It is hard to choose the right. It is not a light task to fulfill worthily the duties of a Jew. Many are the temptations and the allurements one must overcome in order to live up to the ideals of Judaism. But I put my trust in God, who has led me and guided me

SPEECH FIVE.

The Consecration of Life

(*Rabbi Elias L. Solomon, Cong. Kehilath Israel, Bronx, N. Y.*)

Dear Friends:

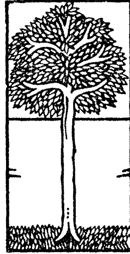
Like our forefathers in the wilderness, who were called upon by the immortal leader and law-giver Moses to stand before God and enter into a solemn covenant with Him, so I, too, am now standing before the Almighty and in the presence of my dear ones and this congregation of devout worshippers, ready to enter into a sacred covenant with God, pledging myself to be true to the religion of my fathers.

It is proper that I begin by offering thanks to God for the innumerable blessings He has bestowed upon me from the first moment of my life. My first sentiments at this proud moment, the happiest of my life, are these of the deepest gratitude to the All-loving and All-merciful Father in Heaven חסדי ה' אזכיר "The kindnesses of the Lord will I mention." It is He who has given me life and has endowed me with health and strength. He has blessed me with the dearest friends, the tenderest and most devoted of parents. And it is He, who in His great goodness has permitted me to reach this joyous day.

that you are not my guests, but the guests of my parents; you have come not to me, but to my parents. Nevertheless, you have come in my honor on the day I have become a Bar Mitzvah, on the day I have come to put upon me the yoke of the Torah and its commandments, in accordance to what is written down in the laws of the Jewish religion.

Pray accept me in your midst as a friend, for I am yet young and frail and in need of your guidance.

May it be the will of the Almighty that we shall always come together only for the purpose of rejoicing and celebrating. Amen.

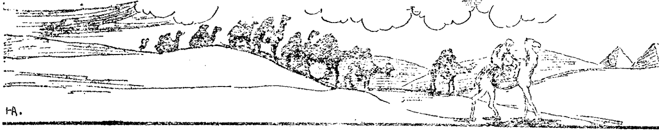

and that I still have to learn a great deal until I shall fully comprehend all the duties that are cast upon me as a member of the Jewish People. Therefore, I ask of all of you, who as friends of my parents have come today to participate in my rejoicing, that from today on you shall likewise be my faithful friends, and show me the path of life upon which I shall walk.

The foremost duty of every man in general, and of every member of the Jewish People in particular, is to appreciate the good and kindness which was done to him. And who has done me more good and shown me more kindness then my dear parents? They supported me and provided me with all my wants from the moment I saw the light of day until they have raised me to this very moment. They provided me with instructions in the Torah, and gave me light; they hired for me good teachers to teach me the Torah and wisdom. They have succeeded in making me understand how to choose what is good and reject what is evil, and even on this very day they are still ready to do whatever will prove beneficial to me. Therefore, I find it a sacred duty to express to you my gratitude for all the good you have done to me until this day, and also give you my blessings and thanks in advance for all the good that you are ready to do for me in the future.

Dear Beloved Parents: I am unable to express to you now the feelings of my heart for your kindness, and I am unable to find enough expressions wherewith to thank you, but my heart is alive to the fact that the holy duty that is cast upon me during my lifetime is to honor you, to esteem your name and memory, to love you and to always be obedient to you.

Now I beg of you Honorable Assembly, I am well aware

SPEECH FOUR.

Dear Parents and Honorable Assembly:

Pray accept my gratitude for that you have come to our house today, on the day of my rejoicing, on the day I have become a Bar Mitzvah. Today I celebrate my thirteenth birthday, and I become one of the men of Israel among whose members I am to be counted. Today you have come to accept me with open arms into your midst and consider me as a member of the Jewish People, a superman, to be true to God and to man. You have come into our house to offer me your hand; a hand of love and friendship, and to bless me on the day I am to join the noble family of Israel, which was founded in very ancient times, in the days of our fore-fathers, Abraham, Isaac and Jacob. Indeed, you have done me great honor and I am unable to express my thanks to you for all this.

Although I am yet young, still I am acquainted with the laws of our Torah and our religion which is the mother of all religions, and how happy I am that I was born and raised up a Jew. From today on I am a Bar Mitzvah, that is to say, from this day on I must so formulate my acts and behavior, as to be worthy and deserving to bear the name of Israel.

To be a Bar Mitzvah is to become a full-fledged Jew, a good man that knows to differentiate between the good and evil path. I am aware that I am still far from the true path,

am no longer considered a small boy, at liberty to do whatever I desire, but am a member of the Jewish people. From this day on I must be accountable for all my deeds, because I am now a full fledged member of our holy nation. Therefore, I give my solemn pledge in the presence of all this Honorable Assembly, to be faithful to our flag and to our people, to observe and perform whatever has been commanded us, to love our people, to defend their existence, and to give praises of thanks to our Almighty God Who created me a Jew. And to you, my dear parents, I give thanks of gratitude for that you have brought me up to this day.

From the day upon which I become eligible to belong to the Camp of Israel, I am ready to be one of the standard bearers of Israel, and with pride and honor I shall observe our holy traditions and keep away from whatever is prohibited to us. May the God of Jacob be with me and help me fulfill my promise. Amen.

SPEECH THREE.

WORTHY ASSEMBLY:

You have afforded us great honor this day when you have come to our house to take part in our celebration on the day I have become a Bar Mitzvah. I hereby express my deep gratitude for the love and friendship you have shown us by this. May the Lord God of Israel grant it that we shall be able to repay you in accordance with your deeds on the day of rejoicing and celebration.

My dear Parents: You have brought me up and raised me to be prepared for this great, honorable day. Due to your untiring efforts on my behalf, I was able to reach this most important day. My good teachers, in whose hands you have entrusted my education, have succeeded in implanting in my heart wisdom and understanding, to know and understand how to honor the name of Israel, wherewith our people glorifies itself, and to love and esteem our holy Torah, which is the soul and the life of our people.

My sole desire this day is, that the Almighty God shall give me strength and courage to fulfill all that which I am bound to fulfill as a true son of Israel; to carry the banner of the people of Israel; to be proud of the name of Jacob and to observe and perform all that is written in our Torah.

This day I have become a Bar Mitzvah, that is, from today on I am bound to observe, to perform and fulfill all the Commandments of the God of Israel, and His Torah. I

noble words, "I am a Jew." With all my heart and soul I shall be devoted to our people, our religion, and to our past which is full of wonderful, and sweet imaginations and visions. Together with all the children of my people I shall carry and suffer the tribulations and sufferings which befell my people from the time he was exiled from the land of his birth. And together with my people I shall hope and cherish for the future days, a future which is full of light and life. I shall love and esteem our holy language, the language of the prophets and seers in which they have expressed their prophecies and visions about the cedars of the Lebanon and the beauty of the Jordan, and which language has now been revived both in the land of our exile and in the land of our fathers, where its sun had set and from where it shall blossom once more.

And to you, Honorable Assembly, I give my gratitude from the depth of my heart and soul, for all the honor you have done to me and my parents, and in your presence I make a solemn pledge to endeavor to be a good member of society and a good Jew. Amen.

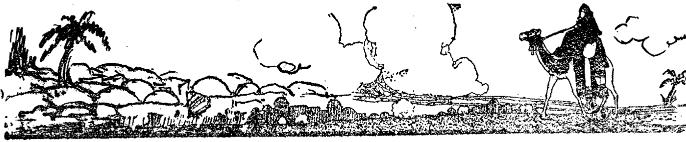

somed, the former gave forth its odor, while the latter gave forth its sting. Thus, all the thirteen years of their childhood, both of them went to school and both of them came back from school. The thirteen years passed, and Jacob still went to the house of study, while Esau went to the house of idol-worship.'" Said Rabbi Eliezer, "It is the duty of every man to take care of his son up to thirteen years, henceforth he should say, 'Blessed be He Who had delivered me from the punishment of this one.'"

My dear father, until this day I was like a burden to you, for upon your shoulders rested the punishment of my sins. Like two angels of the Most High you and my dear mother accompanied me on my path, the path of life, that I should not stumble, and that I should not depart from the path of righteousness. You took care of all my wants and needs. Indeed, my dear parents, although I am too tender and young, nevertheless I understand the magnanimity of your acts which you have done for me until this very day. But, how can I in the least thank you for all the good and kindness you bestowed upon me, when I am still a frail youth, and the more so, when I know that you do not expect any reward or compensation from me, but your only desire is that I shall be a good man and a true Israelite.

I promise you faithfully that from this day on I shall make every endeavor to observe and keep all the duties that are cast upon me in the capacity of a son of the people of Israel.

Like our patriarch Jacob, about whom it is written in the Midrash that after the age of thirteen he visited the college of Shem and Eber, thus will I not depart from the path of the Torah and its commandments, and wherever I go, in my ears shall ring, like a heavenly voice, the few

SPEECH TWO.

DEAR PARENTS AND HONORABLE GUESTS:

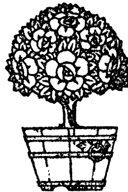
Today I am standing upon the parting of the ways. On the one side the thirteen years that have already passed by and in front of me a new path and a new world, a future world, which is still hidden and concealed from before me.

My past, in which I have spent my childhood, and which has filled my soul with wonderful sweet imaginations and visions concerning the world and what it contains, is now taking flight into the great sea of the past, and my soul is full of yearning for those days of youth. And indeed, if my soul is full of the visions of the past days which I recollect with pleasure and enjoyment, at the same time I am proud of the future before me. Until this day I was a little boy, who had not the responsibility of a full-grown Jew; I was like the free bird, free and exempt from the yoke of the Torah and its Commandments, and my father was accountable for all my acts. But from this day on I am considered like any other Jew who is responsible for his acts and deeds.

It is written concerning the children of Isaac, "And when the boys grew up, Esau was a hunter, a man of the field, and Jacob was a simple man, dwelling in tents." Concerning this verse, the Midrash states, "Rabbi Levi says: 'This is to be compared to the myrtle and the briar which grew one alongside of the other, and when they grew up and blos-

vicissitudes of life gave him understanding what to embrace and what to reject, and he is able to distinguish between good and evil; therefore, I will keep this commandment with all its details from the day I have become a Bar Mitzvah.

Honorable Assembly! I am aware of the fact that you, the honored and esteemed friends of my devoted parents, have come here not in my honor, but you have assembled here in the honor of my good parents. Therefore, I ask you that you give me a place among you, to consider me as one of your friends, and to point out to me the good and right path. From the depth of my heart I express my gratitude for the honor you afforded me in coming to our house, and I pray to the God of our fathers, Abraham, Isaac and Jacob, that also in future days we shall gather to celebrate feasts of joy in one another's house. Amen.

manhood, I consider it my holy duty to express to you, my dear parents, my gratitude, the gratitude of an obedient son who appreciates the value of your deeds. In the presence of this honorable assembly, I make my sacred promise, to observe and keep all the commandments of our holy Torah, wherein are written the noble words: *"Honor Thy Father and Thy Mother."* My heart is ful of greatfulness to my good father and dear mother, who have brought me up until now. At present I am able to express my gratitude but by mere words. But I hope that the time will come when I shall be able to express my appreciation by action and deeds.

Indeed, I am aware, my dear parents, that I am still young and frail at this hour of transition from childhood to manhood. Therefore, I pray to you, my dear parents, not to abandon me to myself in the future. Continue to lead me upon the path of everlasting life, to teach me and to point out to me the true and upright path. I am also aware that many a time I caused you anxiety and worry by disobedience; that many a time I departed from the good path whereupon you directed me to walk. But you, in your great kindness, forgave my disobedience, because I was but a mere child, and men are born with the inclination to do evil. Hitherto I was unable to distinguish between good and evil, but after I have become a Bar Mitzvah, and took the *t'ffilin* in my hand, as the sign of the holy Covenant, I understand how to realize the greatness of the crime which I have committed against you.

Our holy Torah teaches us to honor the aged. We are bound to stand up before an aged person who comes into our presence, and to be attentive and listen when he speaks, because he is an old man and knows more than we do. The

SPEECH ONE

Dear Parents and Worthy Assembly:

It has been a custom from days of old that when a Jewish boy reaches the age of thirteen he becomes a Bar Mitzvah. From this day on he is considered a man and he is compelled to render an account not only regarding his acts, but also concerning the words he utters with his mouth and even his thoughts, because from that day on he is considered a Jew in the full sense of the word.

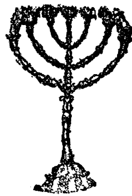
The term Bar Mitzvah is applied to a boy of this age because he is bound to observe all the religious duties and laws of Israel. He is a man in the sense that he must bear the burden of the Torah and its commandments. A Bar Mitzvah is the one that crosses the boundary of childhood, when he is not accountable for his actions, and reaches the stage of a man who enters the Camp of Israel, when he is bound to honor and esteem everything that is dear and honorable to every Israelite wherever he is.

One of the laws of our holy Torah is *"Honor thy father and thy mother,"* because they took pains to provide for their children. When I was a small child, my dear parents had no rest and enjoyed no sleep until I was raised up. They gave me a good training and taught me to be a useful man; therefore, our holy Torah commands me to appreciate, honor and esteem my parents.

And today when I am standing upon the threshold of

19. The *t'ffilin* must be taken off while standing, first removing the bands from the fingers, then the phylactery from the head, and at last, the phylactery from the hand.

20. It is a custom enacted by the sages to kiss the *t'ffilin* before putting them on and after taking them off.

neither is it permitted to say *Amen* or any other important prayer, and if he had interrupted he must say the benediction over again.

12. The *t'ffilin* must be adjusted and the benediction uttered while standing.

13. While adjusting the *t'ffilin* one must have in mind the four sections of the Torah in which are embodied the unity of God and Israel's departure from Egypt, so that we can remember the miracles He had performed for us.

14. No *t'ffilin* are to be put on either on the Sabbath or Holidays.

15. One must not sleep while wearing the *t'ffilin* and one must not go to any unclean place; he who is ill and cannot keep his body entirely clean is exempt from putting them on.

16. The putting on of the *t'ffilin* on the hand and on the head are two separate and distinct commandments, and the non-fulfillment of one does not prevent the fulfillment of the other, i.e., if one has only one of the *t'ffilin,* or if on account of some accident he is able to put on only one, then he is compelled to put that one on. If he puts on the one of the hand he utters the benediction of the hand only, but if he puts on the one of the head he must utter both benedictions, and thereafter say *baruch shem,* etc.

17. One must be careful to see to it that the black side of the straps should be on the outside.

18. One must not take off the *t'ffilin* until after the prayer of *uva l'zion.*

born). 4. *V'hayah ki y'via'ko* (and it will be when he will bring thee).

These portions are written on white parchment.

5. He shall adjust the phylactery on the hand first and utter the benediction *l'haniach t'ffilin,* and after that he shall adjust the phylactery on the head and utter the grace *al mitzvah t'ffilin,* as it is written, and *"thou shalt bind it on thy hand,"* and after that *"they shall be as phylacteries between thine eyes."*

6. The benediction uttered on adjusting the phylactery on the hand must be said before the knot is tightened to the arm, and of the head before it is tightly fastened around the head.

7. The place of putting the *t'ffilin* on the hand is on the muscle of the left (weaker) arm, inclining a little towards the body, so that when he lets down his arm, it shall be opposite his heart, and the place of putting the phylactery of the head begins from the roots of the hair, while the whole of the phylactery must lie on the hair only.

8. He that is left-handed, must put on the *t'ffilin* on his weaker arm (i.e., on his left hand).

9. After he has tightened the knot of the *t'ffilin* to his arm, he must tie the strap around his hand seven times, and after that he shall put on the *t'ffilin* on his head, thereafter turn around the strap on the middle finger three times, and the balance of the strap around the palm of the hand.

10. The *t'ffilin* must be placed on the bare hand, and there shall be nothing intervening between the flesh and the *t'ffilin.*

11. It is forbidden to converse in the time intervening between adjusting the *t'ffilin* on the hand and on the head;

Laws Concerning The T'ffilin

1. The commandment regarding the putting on of the *t'ffilin* is a very sacred one, and he who neglects to put on the *t'ffilin* (any male-Israelite from thirteen years old and upward) is to be classed among those who transgress the law in person.

2. He who puts on unfit *t'ffilin*, not only does he fail to comply with the commandment, *"and thou shalt bind them as a token upon thy hand, and they shall be as phylacteries between thine eyes,"* but likewise utters many benedictions in vain, which act is considered a severe crime in itself.

3. One shall be careful to buy *t'ffilin* from a scribe who is well versed in the law, and God-fearing. The straps should likewise be bought from a man who is religious and who worked them out for that particular purpose from very pure skins.

4. The *t'ffilin* consists of *battim* (blocks) and leather straps dyed black, and in the *battim* lie the following four sections of the Torah:

> 1. *Sch'ma* (Hear, Oh, Israel). 2. *V'hayah im shamoa* (and it be if thou wilt listen). 3. *Kaddesh li kal b'kor* (sanctify unto me all first

CONTENTS.

